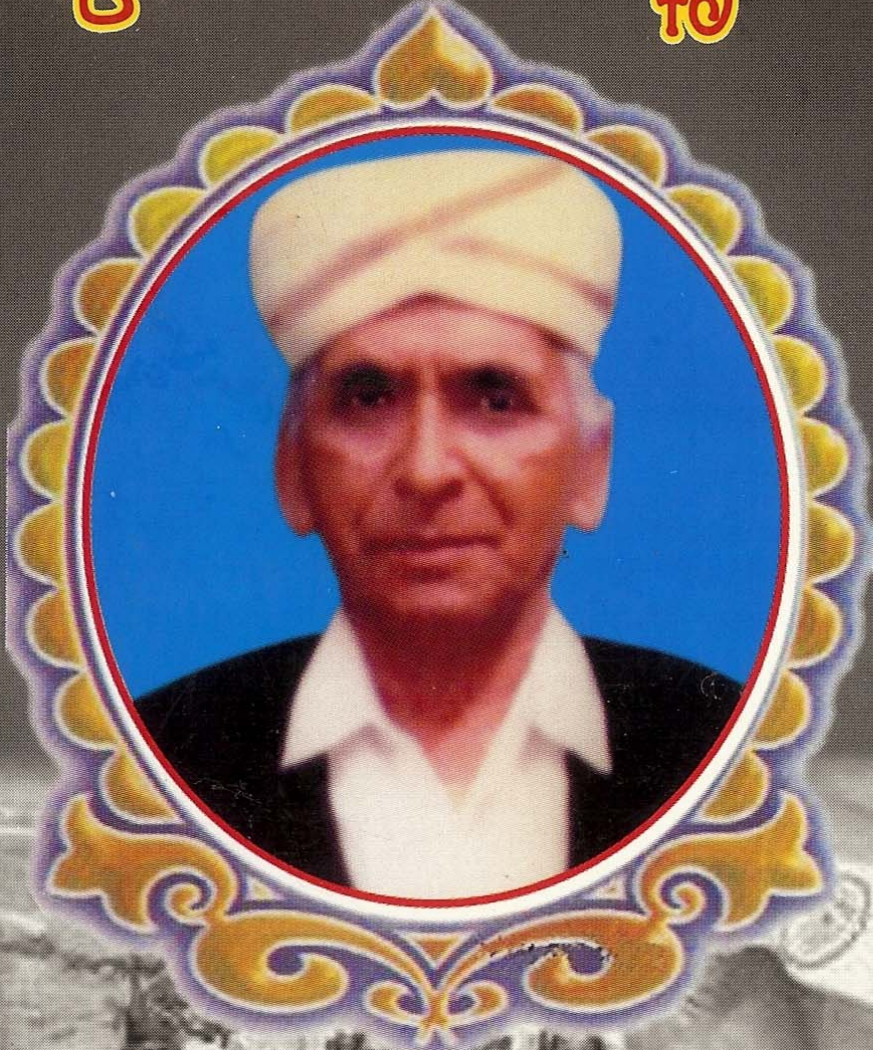

ಅಪ್ರತಿಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೂರಾಟಕಾರ

ಚಕ್ರ ೧೨. ಮೊಗ್ಗಯ್ಯ

ವಿಕ್ರಾನವು :

ಅಜ್ಜಿಕಂಡ ಟಿ. ಭೀಮಯ್ಯ

ಕರ್ನಾಟಕ ಕೊಡವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ,
ಮಡಿಕೇರಿ

ಅಪ್ರತಿಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೋರಾಟಕಾರ
ಚಕ್ರ ೧೨. ಮೊನ್ನೆಯು

ಎಳ್ಳೊನವು :

ಅಜ್ಜಿಕಂಡ ಟಿ. ಭೀಮಯ್ಯ

ಕರ್ನಾಟಕ ಕೊಡವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ,
ಮಡಿಕೇರಿ

"Chekkera B. Monnaiah" Life Story of freedom fighter and
a patriot Chekkera B. Monnaiah Collected and written by
Mr. Ajnikanda T. Bheemaiah, Advocate, Konanakatte,
Dhanugal Post, Gonikoppa Road, South Coorg, Published
by the Karnataka Kodava Sahithya Academy, Madikeri

ಆದ್ಯ ಮುದ್ರಣ : 2011

ಪ್ರತಿ : 500

© ಎಲ್ಲಾ ಹಕ್ಕುಗಳ ಕಾತ್ ಬೆಚ್ಚಿತ್.

ಪ್ರಕಟ ಪಡಾತ್‌ನವು :

ಕರ್ನಾಟಕ ಕೂಡವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಮಡಿಕೇರಿ

ಕ್ರಯ : 83 ಉರ್‌ಪಿಯ

Price : Eighty Three Rupees

ಪುಸ್ತಕ ಕಟ್ಟುವ ಜಾಗ:

ಕರ್ನಾಟಕ ಕೂಡವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ,

ಮ್ಯಾನ್ಸ್ ಕಾಂಪೌಂಡ್, ಮಡಿಕೇರಿ - 571 201

ಫೋನ್ : 08272 - 229074

ಅಚ್ಚಾರ : :

ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್

ಪೂಜಾ ಆರ್ಕೆಡ್,

ಜೂನಿಯರ್ ಕಾಲೇಜ್ ರೋಡ್, ಮಡಿಕೇರಿ

ಫೋನ್ : 08272 - 224919, 94481 35592

ಮುಂಜೂಲ್

1857ಂಡ ಆದ್ಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೋರಾಟತಿಂಜ, 1947ಂಡ ಆಗಸ್ಟ್ ಪದಿನಂಜಂಗತ್ತಣೆ, ನಡೊಂದ ಅಖಂಡ ಹಿಂದೂಸ್ತಾನತ್ ರ ಪೋರಾಟತ್ ರ ವೀರಗಾಥೆಲ್, ಭಾರತಾಂಬೆರ ಗುಲಾಮಗಿರಿನ ಪೋಪ್ ಚಿಡುವಕ್, ತಂಗಡ ಜೀಂವ ಪಿಂಞ ಸರ್ವಸ್ವತ್ ನ ಅರ್ಪಿಚಿಟ್ಟಿತ್, ಪಡಬಾರತ ಕಪ್ಪ ಪಟ್ಟಿತ್ ನೊಂದ್ ಪೋನ ಆಯಿರಾಯಿರ ಕಣಕ್ ರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕಲಿಯಳ ನೇರಾಯಿತು ನೆನತಿಯೋದ್ ನಂಗಡ ಧರ್ಮ. ದೇಶತ್ ರ ಅದೆಚ್ಚಕೋ ಜನ ಬ್ರಿಟಿಷಡ ವಿರುದ್ಧ ಪಡಪೊತ್ತಿತ್ ಚೋರೆ ಚಿಲ್ಲಿತ್, ಮಂಡೆಕೊಡ್ ತಿತ್, ದಾರ್ ಕೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ತನ್ನಕೆ ಇಂಜದ್ ಇಂದ್ ಚರಿತ್ರೆ ಆಯಿಪೋಯಿತ್.

ರಂಗ್ ರಂಗ್ ರ ಹಿಂದೂಸ್ತಾನತ್ ರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮತ್, ಕುಡ್ ಮಲೆ ನಾಡ್, ಪೊಮ್ಮಾಲೆ ಕೊಡಗ್ ರ ನರಿಕುಟ್ಟಿಯಡ ಪಾಲ್ ಏರ ಬಲ್ಯದೂ, ಸಾಹಸಮಯವೂ, ಅನ್ನನೆ ಪೋಡಿಯಾಪದೂ ಆಯಿತುಂಡ್ ಎಣ್ಣಾವಾನ ನಂಗ ಮರಪನಕೆ ಇಲ್ಲೆ. ಪೆರ್ತ್ ಚಿರಿಯ ಸಂಖ್ಯೆಲ್ ಉಳ್ಳ ಕೊಡವ ಜನಾಂಗ ದಂಡ್ ವಿಷಯತ್ ದಾರೂ ಪೊಳಿಪಕಯ್ಯತ ದಾಖಲೆನ ಮಾಡಿತ್. ಒಂದ್ ಸುಮಾರ್ ಒರ್ ಲಕ್ಷಕ್ಕಿಂಜ ಕಮ್ಮಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆರ ಕೊಡವ ಏರ ಕಣಕ್ ಲ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೋರಾಟತ್ ನಯಿಪಂಜೆ, ಜೈಲ್ ವಾಸ, ಪಿಂಞ ಕಠಿಣ ಶಿಕ್ಷೆ ಅನುಭವಿಚಿಟ್ಟಿದ್, ದಂಡ್ ದೇಶತ್ ರ ರಕ್ಷಣಾ ಪಡೆಲ್ ಒಲೆಕೊಬ್ಬಕ್ಕಿಂಜ ಅದಿಯಾಯಿ ಸಿಪಾಯಿಯಳ ಕೊಡ್ ತಿತ್ ಪ್ರಾಣಾರ್ಪಣೆ ಮಾಡ್ ನದ್.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೋರಾಟತ್ ಕೊಡಗ್ ನ ದೇಶತ್ ರ ಜೊತೆಲ್ ಕೂಟಿತ್, ರಾಷ್ಟ್ರಪ್ರೇಮತ್ ನ ತೊರಿಂಜ ನಯಿಚವು ಬೋಂಡಿಯಚ್ಚಕ್ ಜನ. ಬಿದ್ದಂಡ ಗಣಪತಿ, ಪಾರ್ವಂಗಡ ಕುಶಾಲಪ್ಪ, ಪಂದ್ಯಂಡ ಬೆಳ್ಳಪ್ಪ, ಕೊಳ್ಳಿಮಾಡ ಕರುಂಬಯ್ಯ, ಸಿಯೆನ್. ವೆಂಕಪ್ಪಯ್ಯ, ಜಮ್ಮಡ ಮಾದಪ್ಪ, ಪುಟ್ಟಿಚಂಡ ಕಾರ್ಯಪ್ಪ, ಮಾತಂಡ ಮಂದಣ್ಣ, ಐನಂಡ ಕಾರ್ಯಪ್ಪ, ಚಕ್ಕೆರ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ, ಮಲ್ಲೇಂಗಡ ಚಂಗಪ್ಪ, ಮಂಡೇಪಂಡ ಕಾರ್ಯಪ್ಪ, ಕಾಕಮಾಡ ಗಣಪತಿ, ಬಿ.ಜಿ. ಗಣಪಯ್ಯ, ಕೋಳೇರ ಕರುಂಬಯ್ಯ ಅಲ್ಲತೆ ಇಂಞಿಚ್ಚಕೋ ಜನ ಆಣಾಳ ಪಿಂಞ ಪೊಣ್ಣಾಳ, ಇಂತ

ನಿಷ್ಕಾಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೋರಾಟಕಾರರಾದ ಶಿವ್, ದೇಶಭಕ್ತಿ, ಸಾಹಸ, ಧೈರ್ಯ ಇಂದೇಶ್‌ರ ಬಾಲಂಗಕ್ ಬಟ್ಟೆ ಬೊಳಿಯಾಯಿತುಂಡ್.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೋರಾಟಕ್ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಶ್ರೀ ಚಕ್ಕರ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ನರಿ. ಈ ನರಿರ ಕೂತ್, ಪಿಂಞ ಪಡೆಯಾಳಿ ಉಯಿತ್‌ರ ವಿಷಯತ್, ಪೆದಪೋನ ಲಾಯರ್, ಬಲ್ಯ ತಕ್ಯಕಾರನು, ಪರಿಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಿಂತಕನೂ ಆನ ಶ್ರೀ ಅಜ್ಜಿನಿಕಂಡ ಟಿ. ಭೀಮಯ್ಯ ಎಳ್ಳನ ಚಕ್ಕರ ಬಿ. ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅಯಿಂಡ ಪರಿಚಯ ಲೆಖನತಿಂಡ ಅದೆಚ್ಚಕೊ ದಾರುಕೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲತ ಸಾಹಸಮಯ ಪೋರಾಟ ಇತಿಹಾಸತ್ ಪೂಂದ್ ಪೋಯಿತಿಂಡದ್ ಬೊಳಿಕ್ ಬಾತ್. ಚರಿಯ ಬಯತ್‌ಲೇ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯಂಡ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಚಿಂತನೆ, ಪೋರಾಟ, ಲಾಠಿ, ಬೊಡಿಕ್ ಬೊತ್ತತ ಮಾಡ್‌ನ ಪೋರಾಟಕ್ ಸರಿಯಾನ ಬೊಮ್ಮಾನ ಗೌರವ ಪುರಸ್ಕಾರ ಕ್‌ಟ್ಟಿತ್ತಿಲ್ಲೆ. ಮದನ್‌ಲಾಲ್ ಡಿಂಗ್ರಾ, ಮುದಿರಾಂ ಬೋಸ್ ಭಗತ್‌ಸಿಂಗ್‌ರಂತಯಿಂಡ ಸಾಲ್‌ಲ್ ನಿಪ್ಪ ಯೋಗ್ಯತೆ ಇಯಂಗಡದೇಂದ್ ಗೊತ್ತಾಪ. ಭೂಗತ ಚಳವಳಿರ ನೇತಾರ, ಪಿಕೆಟಿಂಗ್ ವೀರ, ಕಳ್ಳರ ವಿರುದ್ಧ ಜನ ಜಾಗೃತಿ, ಬ್ರಿಟಿಷರ ವಿರುದ್ಧ ಭಾಷಣ ಕೂಡ್‌ನನಕೆ ಸುಮಾರ್ 100 ತಿಂಗ (8 ಕಾಲ) ಸೆರೆಮನೆವಾಸ ಮಾಡ್‌ನವು ಕೊಡಗ್‌ರ ಪಿಂಞ ಕರ್ನಾಟಕತ್ ಉಂಡೂಗೊತ್ತಿಲ್ಲೆ. ಮೊಣ್ಣಯ್ಯಂಗ್ ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟಿತ್‌ರ ನಾಯಕಂಗಡ ಪರಿಚಯ ನಲ್ಲೋಣೆ ಇಂಜತ್. ಸಾಮಾಜಿಕ ಅನ್ಯಾಯತ್‌ರ ವಿಷಯತ್ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮಾಡ್‌ನದ್ ಇಯಂಡ ತತ್ವನಿಷ್ಠೆನ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಳಕಳಿನ ಎಡ್ತ್ ಕಾಟ್‌ವ.

ಶ್ರೀ. ಎ.ಟಿ. ಭೀಮಯ್ಯಂಡ ಪುಸ್ತಕತ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೋರಾಟ ಎಚ್ಚಕರ್ ಮಟ್ಟಿತ್ ನಂಗಡವು ಅದತೂ ಸಿ.ಬಿ. ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಕೂಡಿಯಾಡ್‌ನದ್ ಗೊತ್ತಾಪ. ಉದಾ : ಕಾಶೀ ವಿದ್ಯಾಪೀಠ 1935, 5ನೇ ಜಾರ್ಜ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಚತ್ತ ಮಾರಿಪತ್ತ್ ತ್ರಿರಂಗೀ ಧ್ವಜ ಪಾದಿಲ್ ಪಾರಿಚಿಟ್ಟಾನ ವಿರೋಧಿಚಿಟ್ಟದ್, 65 ವಯಸ್ಸಾರ ಮುದಾಕ 16 ವಯಸ್ಸಾರ ಮೂಡಿನ ಮಂಗಲ ಕಯಿಪಕ್ ಪೊರಟಾನ ವಿರೋಧಿಚಿಟ್ಟತ್, ಬಲ್ಯ ಜಾಥಾ ಮಾಡಿತ್, 1938ರ ಮಂಡ್ಯ ಶಿವಪುರ ತ್ರಿವರ್ಣಧ್ವಜ ಪಾರಿಚಿಟ್ಟದ್, ಮೈಸೂರ್ ಪಿತೂರಿ, ಕೇಸ್‌ಲ್ ಒಂದನೇ ಅಪರಾಧಿ ಆಯಿತಿಂಡದ್ ನೋಟುವಕ್ ಇಯಂಗಡ ತಾಕತ್ತ್, ಧೈರ್ಯ ಕೊಡಗ್‌ರ ಪೊರಮೆಯೂ ಎಚ್ಚಕ್ ಬಲ್ಯದ್ ಆಯಿತಿಂಡತ್‌ಂದ್ ಗೊತ್ತಾಪ. ನಾನಾ

ಅಪರಾಧಿ ಅಲ್ಲ ದೇಶಪ್ರೇಮಿಂದ್ ಕೋರ್ಟ್ ಗುಡ್‌ಗನದ್, ಬಲ್ಯ ಸಂಬಳತರ ಚಾಕರಿನ ತಿರಸ್ಕಾರ ಮಾಡ್‌ನದ್ ಎಲ್ಲಾ ಇಂದೇತ ಯುವ ಜನಾಂಗಕ್ ಪ್ರೇರಣಾ ಶಕ್ತಿ ಆಯಿತುಂಡ್.

ಇಯಂಡ ಈ ಪುಸ್ತಕತ್ ಐ.ಎನ್. ಯೋಧಂಗಡ ಇ.ಎಂ.ಎಸ್. ನಂಬೂದರಿಪಾಡ್ ಆಚಾರ್ಯ ವಿನೋಬಾ ಭಾವೆ, ನಾರೀಮನ್, ಆರ್. ವೆಂಕಟರಾಮನ್, ಪಟ್ಟಾಭಿ ಸೀತಾರಾಮಯ್ಯ, ಅಲ್ಲತೆ ಅದೆಚ್ಚಕೊ ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟತ್ ನಾಯಕಂಗಡ ಪರಿಚಯ ಅನ್ನನೆ ಆತ್ಮೀಯತೆ ಇಂಜ ಇವು, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಲ್ ಮಾಡ್‌ನ ಪೋರಾಟ ಪಿಂಞ ಜನಸಂಘಟನೆಕ್ "ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಹುಲಿ" ಪಿ.ಬಿ. ಮೊಣ್ಣಯ್ಯಂದ್" ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟತ್ ಪತ್ರಿಕೆಲ್ ಬಂದಾಂಗ್ ಆಧಾರ ಉಂಡ್.

ಇತಿಹಾಸ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ತವು ಇತಿಹಾಸ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವಕೈಯ್ಯಲೆ ಎಣ್ಣೆ ನನಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕಲಿ ಪಿ.ಬಿ. ಮೊಣ್ಣಯ್ಯಂಡ ತಪ್ಪ ನಿಷ್ಠೆ, ಅನ್ಯಾಯತರ ಜೊತೆ ರಾಜಿ ಇಲ್ಲ ತದ್, ನಿರ್ಭೀತ ಪೋರಾಟ ಕೌಶಲ್ಯ, ಸಂಘಟನಾ ಚತುರತೆ, ಅಪ್ರತಿಮ ರಾಷ್ಟ್ರಭಕ್ತಿಕ್ ಸರಕಾರ ಪಿಂಞ ಸಮಾಜ ನೇರಾನ ಗೌರವ ಕೊಡ್‌ಕತದ್ ಒರ್ ದುರಂತ. ಶ್ರೀ ಎ.ಟಿ. ಭೀಮಯ್ಯಂಡ ಈ ಪುಸ್ತಕ ಪೊರಬೂಕುವಲ್ಲಿ ಆನ ನಯಿಕಲ್ ಸಾರ್ಥಕ ಆಪದಾಚೀಂಗಿ ಈಂಡ ಆದರ್ಶ, ಶಿಸ್ತ್, ಧೈರ್ಯ, ರಾಷ್ಟ್ರಪ್ರೇಮತನ ಅರಿಂಜಂಡ್ ಬೊಳ್ಳುವದೇ ಆಯಿತುಂಡ್. ಪಿ.ಬಿ. ಮೊಣ್ಣಯ್ಯಂಡನ್ನೆಕೆ ಬೋಂದಿ ಯಚ್ಚಕ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೋರಾಟಕಾರ ಕೊಡಗಲ್ ಉಂಡ್. ಅಯಿಂಡ ಪೋರಾಟ ತರ ದೇಶಭಕ್ತಿರ ಪರಿಚಯ ಈಪೋಲೆ ಪೊರಬೂವಡ್. ಇಂದೆತರ ಜನಾಂಗಕ್ ಬಟ್ಟೆ ಕಾಟಿಕೊಡ್‌ಕಡ್.

ಇಟ್ಟೀರ ಕೆ. ಬಿದ್ದಪ್ಪ
ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲ್
ಕಾವೇರಿ ಮಹಿಳಾ ಕಾಲೇಜ್
ವಿರಾಜಪೇಟೆ.

ಎಳ್ಳೆಕಾರಂಡ ತಕ್ಕ

ಸುಮಾರ್ ಪತ್ತೆ ಪನ್ನೆರಂಡ್ ಕಾಲಕ್ಕಿಂಜ ಬಯ್ಯ, ಒನ್ನಾಂದ್ ನಾನ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೋರಾಟಕಾರ ಶ್ರೀ ಚಕ್ಕರ ಬಿ. ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅಯಿಂಗಡ ಕೂಡೆ, ಅಯಿಂಗಡ ಮನೆಲ್, ಆರಾಮ್ಲ್ ತಕ್ಕ ಪರಂದಂಡಿಪ್ಪಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೋರಾಟತ್‌ರ ವಿಷಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಆಚಿ. ಅಕ್ಕ ಅವು ಅಯಿಂಗಡ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೋರಾಟತ್‌ರ ಬದ್‌ಹೆರ ಚನ್ನಂಗ್ ಘಟನೆರ ವರ್ಣನೆ ಮಾಡ್‌ಚಿ. ಅದ್, ಅದ್‌ನ ಕೇಟಕೋ ಮದಿಯಾಗಾಂದ್ ಎಣ್ಣೆಪನ್ನೆ ಇಂಜತ್. ಅದ್‌ನ ಕೇಟ ನಾಕ್ ಇಯಂಗಡ ಜೀವನತ್‌ರ ಪೂರ್ತಿ ವಿವರಣೆನ ಇಯಂಗಡ ಬಾಯಿಲಿಂಜೇ ಕೇಕಂಡೂಂದ್ ಆಸೆಯಾಚಿ; ಕುತೂಹಲ ಬೊಳಂದತ್. ಅನ್ನನೇ ಅಯಿಂಗಳ ತಕ್ಕ ಪರೆಯಿಚಿಟ್ಟಂಡ್ ಪೊಲಾಕತಿಂಜ ಬೈಟಾಕಣೆ ಸಮಯ ಕಯಿಂಜಿಪೋಚಿ; ನಾಡ ಮೇಲೆಲ್ಲಾ ಜುದೆಣ್ಣುವಂತಹ ಒರ್ ಅನುಭವ ನಾಕಾಚಿ. ಅದ್‌ನ ಕೇಟ ಪಿಂಞ ಇಂತಹ ಒರ್ ಅಪರೂಪತ್‌ರ ಅಪ್ರತಿಮ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಪೋರಾಟಕಾರಂಡ ಬದ್‌ಹೆ ನಂಗಡ ಮಿಂಞತ್‌ರ ಪೀಳಿಗೆರ ಅರಿವಿಕೆಕೂ ಕೊಟ್ಟೆವನ್ನಕೆ ಆಂಡು; ಆಂಗಾಯಿತ್ ಅಯಿಂಗಡ ಪೋರಾಟತ್‌ರ ಬದ್‌ಹೆರ ವಿವರತನ ಚಾಯಿಲ್ ದಾಖಲೆ ಮಾಡಂಡೂಂದ್ ಗೇನಬಾತ್. ಅದ್‌ನ ನಾನ್ ಅಯಿಂಗಡ ಕೂಡೆ ಎಣ್ಣೆನ. ಆಚೆಂಗಿ, ಆಡಂಬರ ಜೀವಿಯೂ ಅಲ್ಲತ, ಪ್ರಚಾರಪ್ರಿಯನೂ ಅಲ್ಲತ, ತಾನ್ ಮಾಡ್‌ನ ಸಾಧನೆನ ಇಂಞೊಬ್ಬಂಗ್ ಸಾರಿಯಂಡ್ ಎಣ್ಣೆಯವಕೂ ಕುಷಿಪಡತ, ಒರ್ ಸರಳ ಜೀವಿಯಾನ ಆ ಮನುಷ್ಯನ ಅಯಿಂಗಡ ಪೋರಾಟತ್‌ರ ಬದ್‌ಹೆನ ದಾಖಲ್ ಮಾಡುವಕ್ ಒಪ್ಪೆಚಿಡುವಕೇ ನಾಕ್ ಮದಿಯಾಯಿಪೋಚಿ. ತಾನೆನ್ನ ಮಹಾ ಸಾಧನೆ ಮಾಡ್‌ನಾಂಗ್ ತಾಂಡ ಬದ್‌ಹೆನ ದಾಖಲೆ ಮಾಡಂಡಿಯೆ? ತಾನೊರ್

ನೇರಾನ ದೇಶಭಕ್ತನಾನಾಂಗ್ ತಾಂಡ ಕರ್ತವ್ಯತನ ಏದೋರ್ ಸ್ವಾರ್ಥ ಇಲ್ಲತೆ ಮಾಡಿಯೆ; ಆಂಗಂತೋರ್ ದಾಖಲೆ ಬೋಂಡಿಯೇಂದೇ ವಾದ!

ಅಂತೂ ಇಂತೂ, ನಾಡ ಹರಕ್, ಒತ್ತಾಯಕ್ ಬೆಲೆ ತಂದಿತ್ ತಾನೇ ತಾಂಡ ಪೋರಾಟತರ ಬದ್‌ಹರ ಚನ್ನಂಗ್ ವಿವರಣೆನ ಎಲ್ಲಿ ಬೆಪ್ಪಕ್ ಕಷ್ಟತ್ ಒತ್ತಂಡತ್. ಅನ್ನನೇ ಚನ್ನಂಗ್ ಸಮಯತ್‌ಲ್ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಬೆಚ್ಚತ್. ಆಚೇಂಗಿ, ಅಯಿಂಗ ಜೀವತಿಪ್ಪಕೇ ಅದ್‌ನ ಒರ್ ಚೆರ್ ಪುಸ್ತಕತರ ರೂಪತ್‌ಲ್ ಪೊರ ಬೂಕುವಕ್ ಮಾತ್ರ ಎನ್ನೆ ಮಾಡ್‌ಚೇಂಗಿಯೂ ಒತ್ತಂಡ್‌ಲೆ. "ನಾನೆನ್ನೆ ಮಹಾ ಭಾರೀ ಸಾಧನೆ ಮಾಡ್‌ನಾಂಗಾಯಿತ್ ಅದ್‌ನ ಒರ್ ಪುಸ್ತಕತರ ರೂಪತ್‌ಲ್ ಪೊರಬೂಕುವೋ"ಂದ್ ಎಣ್ಣಿಯೆಂದ್, ಅನ್ನನೇ ಕೂಡಿರ್‌ತ್. ಆ ವಿಷಯಕ್ ಸಹಕಾರ ತಂದ್‌ಲೆ. ಅನ್ನನಾಯಿತ್, ನಾಕ್ ಒಂದು ಮಾಡುವಕ್ ಕಯಿಂಜ್‌ಲೆ.

ಅಯಿಂಗ ತಾರೀಕ್ 07-09-2002ರಂದ್ ಮರಣ ಪಟ್ಟ ಪಿಂಜ್, ಅವು ಎಲ್ಲಿ ಬೆಚ್ಚಾನ ಪೂರ್ತಿಯಾಯಿತ್ ಓದಿ ನೋಟುವಕ್ ಅದ್, ಅದ್‌ನ ಓದ್‌ನಕೋ ಕೊದಿಪೋಗಾಂದ್ ಎಣ್ಣುವನ್ನೆ ಇಂಜತ್! ಅದ್‌ನ ಖಂಡಿತಾ ಒರ್ ಲೇಖನತರ ರೂಪತ್‌ಲೇಂಗಿ ಪೊರಬೂಕಂಡೂಂದ್ ನಾಕ್ ತೋಂದ್‌ಚಿ. ಅನ್ನನಾಯಿತ್ ಚನ್ನಂಗೇ ದಿನತ್‌ರೊಳೆಲ್ ನಾನ್ ಅಯಿಂಗಡ ಬದ್‌ಹರ ಬಗ್ಗೆ ಒರ್ ಲೇಖನತನ ಎಳ್ಳೆನೆ.

ಅದ್‌ನ ಓದ್‌ನ ಪೆರ್ತ್ ಜನ ನಾನ್ ಅದ್‌ನ ಒರ್ ಪುಸ್ತಕತರ ರೂಪತ್‌ಲ್ ಪ್ರಕಟಪಡ್‌ತಿತ್ ಪೊರಮೆ ಕೊಂಡ ಬರಂಡೂಂದೂ, ಅಂತಹ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿರ ಬದ್‌ಹರ ಪರಿಚಯ ನಂಗಡ ಮಕ್ಕಡ, ಮಕ್ಕಡ ಕಾಲಕೂ ಶಾಶ್ವತವಾಯಿತ್ ಓದ್‌ವಕ್ ಕ್ಷೋಂಡೂಂದೂ ನನ್ನ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡ್‌ಚಿ. ಸುಮಾರ್ ಜನ ನಾಕ್ ಫೋನ್ ಮಾಡಿತೂ. ಕಾಗದ

ಎಲ್ಲಿತೂ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡ್‌ಚಿ. ಅಂತಹಯಿಂಗಡ ಒತ್ತಾಯಕ್ ಬೆಲೆ ಕೊಡ್ತಿತ್ ನಾನ್ ಈ ಪುಸ್ತಕತ್‌ನ ಎಲ್ಲಿಯೆ. ಈ ಎಳ್ತಲ್ ಅಯಿಂಗ ಬಾಯಿ ತಕ್ಕ್‌ಲ್ ನಾಕ್ ಎಣ್ಣಾನಾನೋ ಪಿಂಞ ಅಯಿಂಗ ಎಳ್ಳಿ ಬೆಚ್ಚಾನೋ ಮಾತ್ರ ಎಳ್ಳಿಯೆನೇ ಹೊರತು, ನಾನ್ ಆಂಗೊಂದೂ ಮಸಾಲೆ ಕೂಟತ್ ಎಳ್ಳಿತ್ತಿಲ್ಲೆ.

ನಾನ್ ಅಯಿಂಗಡ ಪೊಣ್ಣ್ ಮಕ್ಕಳ ಕೇಪಕ, ಅಯಿಂಗಕೂ ಆಂಗಿಂಜಿ ಏರ ಒಂದೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲೆ. ಅವು ಕೂಡ ನಾಕ್ ಅಯಿಂಗಡ ಕೈಯ್ಯಲ್ ಕಯ್ಯುವಚ್ಚಕ್ ಸಹಕಾರ ತಾತ್. ಅದಂಗ್ ಅಯಿಂಗಕ್ ನಾಡ ವಂದನೆ. ಅಯಿಂಗಡ ಮನೆಲ್ ಮಿಂಞ ಇಂಜಂತಃ ಪಳೇಯು ಸಮಾಚಾರ ಪತ್ರಿಕೆ ಪಿಂಞ ಬೋರೆ ಪಳೇಯು ಎಳ್ತ ಇತ್ಯಾದಿ ಕೂಡ ನಾಕ್ ಕ್‌ಟ್ವೆಲೆ. ಅನ್ನನಾಯಿತ್, ನಾಕ್ ಕ್‌ಟ್ವೆನಂತಹ ಎಳ್ತರ ಪಿಂಞ ನಾಕ್ ಖುದ್ದಾಯಿತ್ ಎಣ್ಣಾನಾಂಡ ಆಧಾರತ್‌ಲೇ ನಾನ್ ಈ ಪುಸ್ತಕತ್‌ನ ಎಳ್ಳಿಯೆ.

ನಾನ್ ಕನ್ನಡತ್‌ಲ್ ಎಳ್ತಿನ ಮೂಲ ಎಳ್ತಿನ ಕೂಡವ ತಕ್ಕ್‌ಕ್ ತರ್ಜುಮೆ ಮಾಡುವಕ್ ಸಹಕಾರ ತಂದ ಕೊಡವತಕ್ಕ್‌ರ "ತೂಕ್ ಬೊಳಕ್" ವಾರಪತ್ರಿಕೆ ಪ್ರಕಾಶಕನಾನ ಶ್ರೀ ಮುಲ್ಲೇಂಗಡ ಮಧೋಶ್ ಪೂವಯ್ಯಂಗೂ ಪಿಂಞ ಅಯಿಂಗಡ ಪೊಣ್ಣ್ ಶ್ರೀಮತಿ ರೇವತಿ ಮಧೋಶ್ ಪೂವಯ್ಯಂಗೂ ನಾಡ ಮನದುಂಬ್‌ನ ವಂದನೆ. ಈ ಎಳ್ತಿನ ಟೈಪ್ ಮಾಡಿತಪ್ಪಕ್ ಕುಷೀಲ್ ಒತ್ತಂಡ್, ಚಾಯಿಲ್ ಟೈಪ್ ಮಾಡಿತಂದ ಶ್ರೀ. ಬಿ.ಎಸ್. ಜಗದೀಶಂಗೂ ಪಿಂಞ ಕುವಾರಿ ಬೈರೇಟಿರ ಅಸಿತಾ ಮುದ್ದಪಂಗೂ ನಾಡ ಧನ್ಯವಾದ. ನಾಡೆಲ್ಲಾ ಎಳ್ತಿನ ಪ್ರಕಟ ಪಡ್ತಾವಾಂಗ್ ನಾಕ್ ಎಕ್ಕಲೂ ಎಲ್ಲಾ ತರತ್‌ರ ಸಹಕಾರ ತಂದಂಡುಳ್ಳ ಕೊಡವ

ತಕ್ಕರ ವಾರಪತ್ರಿಕೆ "ಪೂಮಾಲೆ"ರ ಸಂಪಾದಕ ಶ್ರೀ. ಅಜ್ಜಿಕಂಡ ಮಹೇಶ್ ನಾಚಯ್ಯಂಗೂ ಪಿಂಞ ಅಯಿಂಗಡ ಪೊಣ್ಣೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಪ್ರಮೀಳ ಮಹೇಶ್ ನಾಚಯ್ಯಂಗೂ, ಅನ್ನನೇ ಕೊಡವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿರ ಅಧ್ಯಕ್ಷಿಣಿಯಾನ ಶ್ರೀಮತಿ ಐಮುಡಿಯಂಡ ರಾಣಿ ಮಾಚಯ್ಯಂಗೂ, ಅನ್ನನೇ ಅಕಾಡೆಮಿರ ಸರ್ವ ಸದಸ್ಯಂಗಕೂ, ಆಂಡ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್‌ಕೂ ನಾಡ ಆತ್ಮಪೂರ್ವಕ ವಂದನೆ; ಅಯಿಂಗಲ್ಲಾರ್‌ಕೂ ನಾನ್ ಚಿರಋಣಿ.

ಈ ಎಳ್ತಿನ ಪುಸ್ತಕತ್‌ರ ರೂಪತ್ ಪೊರಬೂಕುವಕ್ ನನ್ನ ದುಂಬಾ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡ್‌ನ ಡಾ. ಡಿ.ಬಿ. ರಾಮಚಂದ್ರಾಚಾರ್‌ಕೂ ನಾಡ ಧನ್ಯವಾದ. ಇದಲ್ಲತೆ, ನಾಕ್ ಸಲಹೆ ತಂದಿತ್, ಎಳ್ತವಕ್ ಪುರ್‌ಡ್ ಪುಟ್ಚಿಡುವಕ್ ಸಹಕಾರಿಯಾನ, ಪೆರಿಯ ಕೊಡುವ ಸಾಹಿತಿ ಶ್ರೀ ಬಾಚರಣಿಯಂಡ ಪಿ. ಅಪ್ಪಣ್ಣ ಅಯಿಂಗಕೂ ನಾಡ ವಂದನೆ.

ಈ ಪುಸ್ತಕಕ್ ಒರ್ ಮುನ್ನುಡಿ ಎಳ್ಳಿ ತಾರೀಂದ್ ಕೇಪಕ್ ನಾನ್, ವಿರಾಜಪೇಟೆಲುಳ್ಳ ಕಾವೇರಿ ಮಹಿಳಾ ಕಾಲೇಜ್‌ಲ್ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲ್ ಅಯಿತುಳ್ಳ ಪೊ|| ಇಟ್ಟಿರ ಕೆ. ಬಿದ್ದಪ್ಪ ಅಯಿಂಗಡ ಮನೆಕ್ ಪೋನ. ಅವೂ ಪಿಂಞ ಅಯಿಂಡ ಪೊಣ್ಣೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಕಮಲಾಕ್ಷಿ ಬಿದ್ದಪ್ಪ ಅಯಿಂಗಕೂ ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿಲ್ ಬರಮಾಡಿಯಂಡ್, ಈ ಎಳ್ತಿನ ಓದಿ ನೋಟಿತ್, ದುಂಬಾ ಕುಷಿಪಟ್ಟಿತ್, ನಾಕ್ ಬೋಂಡ್ಯಚ್ಚಿಕ್ ಸಲಹೆ, ಸಹಕಾರ ತಂದದಲ್ಲತೆ, ನಾಕ್ ಬಲ್ಯ ಬೆಂದು ತಕ್ಕಾರ ಮಾಡ್‌ಚಿ. "ಎಲ್‌ಂಬಿಲ್ಲತ ನಾವುನ ನೇಟಿತೂ ಮಡಕಿತೂ, ಕೂಬಾಕಿ ಮರ್‌ಚ್ಚೋಲೆ"ಂದ್ ಎಣ್ಣುವನ್ನನೆ ದುಂಬಾ ಚಾಯಿಲ್ ತಕ್ಕ ಪರಂದದಲ್ಲತೆ ಅಂದೋಡೆ ಒರ್ ಖನಪಟ್ಟ ಮುನ್ನುಡಿಸೋ ಎಳ್ಳಿ ತಾತ್. ಅಯಿಂಗ ದಂಡಾಳುಕೂ ನಾಡ ಎದೆದುಂಬ್‌ನ ವಂದನೆ ಪಿಂಞ ಆತ್ಮೀಯ ಧನ್ಯವಾದ. ಅಯಿಂಗಕ್ ದೇವ ನಲ್ಲದ್

ಮಾಡಡ್; ಅಯಿಂಗಡ ಸಂಸಾರ ಭಾಗ್ಯ ಬರ್ಕತ್ತಲ್ ಎಲಂಗಿಯಂಡಿರಡ್.

ನಂಗಡ ಜನಕ್ ಓದುವ ಅಭ್ಯಾಸ ಪೆರ್ತ್ ಕಮ್ಮಿ; ಎಳ್ವದಂತೂ ಇಂಜೂ ಕಮ್ಮಿ. ಇದ್ ನಾಕ್ ದುಂಬಾ ನೊಂಬಲಾಪ ವಿಚಾರ. ಈ ಪುಸ್ತಕತ್‌ನ ಜನ ಓದಿತ್, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೋರಾಟಕಾರ ಶ್ರೀ ಚಕೇರ ಬಿ. ಮೊಣ್ಣೆಯ್ಯಂಡ ಆದರ್ಶತ್‌ನ ಆರಂಜಿತ್, ಅದತ್ ಚನ್ನಂಗಾನೇಂಗಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಡೇಂದ್ ನಾನ್ ಬಯಂದವಿ; ನಂಗಡ ಮಿಂಜಾತ್‌ರ ಪೀಳಿಗೇಕ್ ಇದ್‌ನಗೊಂಡ್ ದೇಶಭಕ್ತಿ ಪಿಂಜಾ ಸ್ವಾಭಿಮಾನ ಉಕ್ಕಿಬರಡೇಂದ್ ನಾಡ ಆಸೆ ಪಿಂಜಾ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಕೂಡ.

ಇಂತಹ ಅಪ್ರತಿಮ ದೇಶಭಕ್ತ, ಧೀರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೋರಾಟಕಾರ ಶ್ರೀ ಚಕೇರ. ಬಿ. ಮೊಣ್ಣೆಯ್ಯು ಅಯಿಂಗ ನಾಡ ಅವ್ವಂಡ ಅಣ್ಣನೂ ಅಕ್ಕೂಂದ್ ಎಣ್ಣುವ ಸತ್ಯತ್‌ನ ಅರ್ಪುರ್ವಕ್ ನಾಕ್ ನೇರಾಯಿತೂ ಪೆರ್ತ್ ಹೆಮ್ಮೆಯಾಪ. ಅಯಿಂಗಡ ದಿವ್ಯಾತ್ಮಕ್ ಚಿರಶಾಂತಿ ಕಟ್ಟಡೇಂದ್ ನಾನ್ ಬಯಂದವಿ.

ಅಜ್ಜಿನಿಕಂಡ ಎ.ಟಿ.ಭೀಮಯ್ಯ

ಕೋಣನಕಟ್ಟೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರೊಡ ತಕ್ಕೊ

ಇಕ್ಕೊಕ್ಕ ಮರಂದ್ ಮರೆಯಾಯಂಡೂ, ಅಪ್ಪರಿಪ್ಪರ ಎಡೆಮೇಂಗಿ ಯಂಡೂ ಉಳ್ಳ ಕೊಡವ ತಕ್ಕೊ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕಲೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪಿಂಞ ಜಾನಪದ ಸಂಪತ್ತನೆಲ್ಲ ಅದೊಂಡದೊಂಡ ಮೂಲ ಸ್ವರೂಪತ್ಲ್ ಕಾತ್ ಬೆಚ್ಚೆಂಡ್, ಉಳ್ಳತಿ ಬೊಳ್ಳತಿಯಂಡ್ ಮಿಂಞತ ಕರಂದಲೆಕ್ ಅದೋರ್ ನಿಧಿಂದ್ ಕಾಪಾಡಿಯವದೇ ಕರ್ನಾಟಕ ಕೊಡವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿರ ಗುರಿ, ಉದ್ದೇಶ.

ಬೋರೆ ಸಹೋದರ ಭಾಷಾ ಸಾಹಿತ್ಯತ್ ಕೂಡ ಕೊಡವ ಸಾಹಿತ್ಯವೊ ಬೊಳಂದ್ ನಿಕ್ಕಂಡು. ಐತಿಹಾಸಿಕ ಪಿಂಞ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರಣತ್ನಗುಂಡ್ ಕೊಡವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರ ಬೊಳಚೆ ವಂಚಿತ ಆಚಿ.

ಕೊಡಗ್ ವೀರ ಶೂರಂಗಡ ನಾಡೊಂದ್ ಪೆದ ಪೋನದ್ ನೇರೆ. ಅಚೇಂಗಿ ಅದೊಂಗ್ ಸೆರಿಯಾಯಿತ್ ಅಂತ ವೀರಂಗಡ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ ಪೊರ ಬುದ್ದದ್ ಪೋರ. ಭಾರತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೋರಾಟತ್ಲ್ ಕೊಡಗ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ವೀರ ಚಕ್ಕೆರ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯನಂತೋರ್ ದೇಶಭಕ್ತಂಡ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರನ ವಕೀಲ ಶ್ರೀ ಅಜ್ಜಿನಿಕಂಡ ಟಿ. ಭೀಮಯ್ಯ ಅವು ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಿತ್ ಬೊಳಿಪಡಾತಿತ್. ಓದುವಕ ಚೋರೆ ಕೊದಿಪ, ಮೇಲ್ನೆಟ್ಟುವಂತ ಚರಿತ್ರೆ ಇದ್. ಪ್ರತಿಯೋರ್ ಮನೆಲೂ ಇರಂಡಿಯಂತ ವಿಶೇಷ ದಾಖಲೆ ಇದ್. ದೇಶ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಯಿತ್ ಕಾಲ 63 ಕಯ್ಯಣೆಕೂ ಈ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಯೋಧಂಡ ಪೂರ್ಣ ಚರಿತ್ರೆ ಮರೆಲೇ ಇಂಜದ್ ಮಾತ್ರ ಬೇಜಾರ ಪಡಂಡಿಯ ವಿಷಯ. ಇಕ್ಕೇಂಗಿ ಪೊರ ಬುದ್ದತಲ್ಲ, ಅದೇ ತೃಪ್ತಿ.

ಮಡಿಕೇರಿ

20-2-2011

ಐಮುಡಿಯಂಡ ರಾಣಿ ಮಾಚಯ್ಯ

ಅಧ್ಯಕ್ಷ

Faint, illegible text at the top of the page, possibly a header or title area.

Section of faint, illegible text, possibly a paragraph or list of items.

Section of faint, illegible text, possibly a paragraph or list of items.

Section of faint, illegible text at the bottom of the page, possibly a footer or concluding remarks.

೪

ಕೊಡಗ್ ಒರ್ ಪರಿಚಯ

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯತರ ಚೆರ್‌ಜಿಲ್ಲೆ ಕೊಡಗ್ ಪುರಾಣತರ ಹಿನ್ನೆಲೆಲ್ "ಕ್ರೋಡದೇಶ"ಂದೆಣ್ಣಾವ ಪೆದ ಉಂಡ್. ಮತ್ಯ ದೇಶತರ ರಾಜ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥ. ಇವಂಡ ಎಳೆಯ ಮೋಂವನೇ ಚಂದ್ರವರ್ಮ. ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆ ಮಾಡಿಯಂಡ್ ಬ್ರಹ್ಮಗಿರಿಕ್ ಬಂದ ಇಂವೊ ಇಲ್ಲಿಯತರ ಪ್ರಕೃತಿ ಬೋಜತನ ಕಂಡಿತ್ ತಾಂಡ ಪನ್ನೊಂಡ್ ಮೋನೆಯಂಗಡ ಕೂಡ ಇಲ್ಲಿಯೇ ನೆಲೆ ನಿಂದತ್. ಈ ಪನ್ನೊಂದಾಳ್‌ಕ್ ನೂರಾಂಗೂ ಅಧಿಯಾಯಿತ್ ಕಣ್ಣಮಕ್ಕಡ ಸಂತಾನ ಪಲ ಕಟ್ವೆಚಿ. ಪೆರಿಯ ಮೋಂವೊ ದೇವಕಾಂತ ಪಟ್ಟತಳೆತಿತ್ ರಾಜನಾಚಿ. "ತೊಲೆಯಾರ್ ತಿಂಗತರ ಸಂಕ್ರಮಣತರಂದ್ ದೇವಕಾಂತ ತಾಂಡ ಸಂಸಾರತೋಡೆ ಬಲಮುರಿಕ್ ಪೋಯಿತ್ ಕಾವೇರಮ್ಮೆಕ್ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿತ್ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಯಂಡಿಪ್ಪಕ ಒಕ್ಕವ ನೀರೊರ ರಭಸಕ್ ಶ್ರೀ ಕಾವೇರಿ ಮಾತೆರ ಪೊಡಿಯ ನೆರಿ

ಮುಂಬರಿಂಜ ಬೆಂಬರಿಕ್ ತೆರಂಗ್‌ಚಿ. ಅಕ್ಕ ಕಾವೇರಮ್ಮೆ ಅಲ್ಲಿ ಕೂಡಿತಿಂಜ ಜನಕ್" ಈ ಕೊಡವು ದೇಶತ್ ನಿಂಗಲ್ಲಾರೊ ಕೊಡವಾಂದ್ ಪೆದಪೋಯಿ; ನಿಂಗಡ ಪೊಡಿಯ ನೆರಿ ಬಯ್ಯನೆಯಾಯಿತಿಂಜಂಡ್ ನಿಂಗ ಬೋರೈಂಕಿಂಜಿ ಭಿನ್ನವಾಯಿತಿರಿ; ನಿಂಗಡ ಆಣಾಳ ಶೂರಂಗಳೂ, ಧೀರಂಗಳೂ, ಸತ್ಯವಂತಂಗಳೂ ಆಯಿತ್ ಭಾಗ್ಯ ಬರ್ಕತ್ತಲ್ ಬಾಳೀ"ಂದ್ ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡ್‌ಚಿ. ಈ ಕೊಡವಳೇ ಇಂದ್ ಕೊಡಗ್‌ರ ಮೂಲನಿವಾಸಿಯಾಂದ್ ಗುರ್ತುಚಿಡ್‌ವಂತ ಪದಾನೆಟ್ತ್ ಜನಾಂಗಕಾರ. ಇವು ಇರುವತ್ತೊಂದ್ ಜನಾಂಗಕಾರಾಂದೂ ಕೆಲವು ಸಂಶೋಧಕಂಗೆ ಎಣ್ಣವ. ಇಯಂಗಳ್ ತಂಗಡದೇ ಆನ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಆಚಾರ, ವಿಚಾರ, ತಕ್‌ಬಾಕ್ ಉಂಡ್. ಇವು ಸರಳ ಸ್ವಭಾವ, ನಲ್ಲರಿಕೆ ಉಳ್ಳ ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟಾನ ಜನ. "ಕೊಡವು" ಎಣ್ಣಕ ಬಲ್ಯ ಬಲ್ಯ ಕುಂದ್‌ಮಲೆಯುಳ್ಳ ಬನಕಾಡುಳ್ಳ, ಪಲತರ ಕಾಡ್‌ಜಾತಿ, ಪಕ್ಷಿ ಉಳ್ಳ "ಕೊಡಿಮಲೆ" ಪ್ರದೇಶಾಂದ್ ಅರ್ಥ. ಇದೇ ಮಿಂಜಾಕ್ ಕೊಡಗ್‌ಂದಾಚಿ. ಇಲ್ಲಿಯತ ಜನಲೇ ಕೊಡವ. "ಕೊಡ್" ಎಣ್ಣಕ ಕೊಡ್‌ಪಾಂದ್ ಅರ್ಥ. "ಅಪ್ಪ" ಎಣ್ಣಕ ಮಾತೆ ಕಾವೇರಿಂದರ್ಥ. ಎಲ್ಲಾಂಗೂಡಿ ಎಣ್ಣವದಾಚೀಂಗಿ ಕೊಡವ ಕಾವೇರಮ್ಮೆರ ಆಶೀರ್ವಾದ ಪಡ್‌ಂದಂಡವೊಂದ್ ಅರ್ಥ.

ಕೊಡಗ್‌ನ 9-10ನೇ ಶತಮಾನತ್ ಗಂಗೆ ರಾಜಂಗಳೂ, 11ನೇ ಶತಮಾನತ್ ಚೋಳ ರಾಜಂಗಳೂ, ಅಲ್ಲಿಂಜ ಚೆಂಗಾಳ್ಳ ಪಿಂಜಾ ಚೋಳರಾಜಂಗಳ ಪೋರಾಟತೂ, 14ನೇ ಶತಮಾನತ್ ಹೊಯ್ಸಳ ರಾಜಂಗಳೂ, 16ನೇ ಶತಮಾನತ್‌ಂಜಿ ಇಲ್ಲಿಯತ್‌ರ ನಾಯಕಂಗಳೂ, ಪಿಂಜಾ 1834ಂಗೆತ್ತಣೆ ಹಾಲೇರಿ ವಂಶತ್‌ರ ರಾಜಂಗಳೂ ಅಳಿ ಯಂಡಿಂಜತ್. ಈಂಡ ಮಧ್ಯತ್ 1780-89 ಂಗೆತ್ತಣೆ ಹೈದರಾಲಿ ಪಿಂಜಾ ಅವಂಡ ಮೋಂವ ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನ್ ಅಳ್ಳಿಕೆ ನಡತ್‌ಚಿ. ಕೊಡಗ್

ರಾಜಂಗಡಾತ್ ಮುಖ್ಯ ಪಟ್ಟವು ಎಣ್ಣಕ ಮುದ್ದುರಾಜ (1633-1687),
 ಲಿಂಗರಾಜ (1775-1780) ಪಿಂಜಾ ವೀರರಾಜೇಂದ್ರ (1789-1809).
 1834ತ್ ಕೊಡಗ್‌ನ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ತಂಗಡ ಅಟ್ಟಿಕೆಡ್‌ತಂಡತ್. 1924ಲ್
 ಭಾರತತ್‌ರ ಎಲ್ಲಾ ಚೀಫ್ ಕಮೀಷನರ್ಸ್‌ಡ ಅಟ್ಟಿಕೆಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟ ಪ್ರಾಂತ್ಯತ್‌ರ
 ಪೈಕಿ ಕೊಡಗ್ ತಾಂಡದೇ ಆನ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಳ ಬೆಚ್ಚಂಡ್ ಆಟ್ಟಿಕಲ್
 ಕೂಡಿಯಾಡ್‌ನ ಆದ್ಯತ ಪ್ರಾಂತ್ಯವಾಚಿ. 1947ಲ್ ಭಾರತಕ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ
 ಕ್‌ಟ್ನನ ಪಿಂಜಾ 1952-56 ಂಗತ್ತಣೆ "ಸಿ" ರಾಜ್ಯವಾಯಿತ್ ತಾಂಡದೇ
 ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸರಕಾರತ್‌ನ ಬೆಚ್ಚಂಡಿಂಜತ್. 1956 ಲ್ ಭಾಷಾವಾರು
 ಪ್ರಾಂತ್ಯ ರಚನೆ ಆನ ಪಿಂಜಾ ಕೊಡಗ್ ತಾಂಡ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ರಾಜ್ಯತ್‌ರ
 ಅಸ್ತಿತ್ವತ್‌ನ ಕಳಂದಂಡ್ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯತ್‌ರ ದಕ್ಷಿಣ-ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕೊಲುಳ್ಳ,
 ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯಕ್ ಒತ್ತಿತುಳ್ಳ, ಚಿರಿಯ ಜಿಲ್ಲೆಯಾಯಿತ್ ಅಂದೇತ ಮೈಸೂರ್
 ರಾಜ್ಯಕ್ ಆರ್ಧಾತ್ ಇಂದೇತ ವಿಶಾಲ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ ಕೂಡ್‌ಚಿ. ಅಂದಾಜ್
 4103 ಚ.ಕಿ.ಮೀ. ವಿಸ್ತೀರ್ಣವುಳ್ಳ ಕೊಡಗ್ ಜಿಲ್ಲೆರ ತೆರಿಭಾಗತ್ ಕೇಕ್
 (ಪೂರ್ವ) ದಿಕ್ಕೊಲ್ ಮೈಸೂರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯೂ ಪಡ್‌ಂಜಾರ್ (ಪಶ್ಚಿಮ)ಕ್
 ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯೂ, ತೆಕ್ಕ್ (ಉತ್ತರ) ದಿಕ್ಕೊಲ್ ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯೂ,
 ಬಡಕ್ (ದಕ್ಷಿಣ) ದಿಕ್ಕೊಲ್ ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯವೂ ಉಂಡ್. ಇಂದ್ ಕೊಡಗ್‌ರ
 ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಸುಮಾರ್ 5.5 ಲಕ್ಷ. ಪಶ್ಚಿಮತ್ ಪಶ್ಚಿಮಘಟ್ಟ ಉಂಡ್.
 ಇದ್‌ಲ್ ಬ್ರಹ್ಮಗಿರಿ, ಕೋಟೆಬೆಟ್ಟ, ತಡಿಯಂಡಮೋಳ್, ನಿಶಾನಿಮೊಟ್ಟೆ,
 ತುಂಬೆಮಲೆ, ಚೋಮಕುಂದ್ ಇನ್ನತ ಕುಂದ್ ಮಲೆ ಉಂಡ್ ಇದತ್
 ತಡಿಯಂಡಮೋಳ್ ಬಲ್ಯ ಮಲೆ; ಅಂದಾಜ್ 1750 ಮೀ. ಎತ್ತರವುಂಡ್.
 ಇಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕವ್ ಪೊಳೆಲ್ ಕುಮಾರಧಾರೆ, ಪಯಸ್ವಿನಿ ಪಿಂಜಾ ಬರಪೊಳೆ
 ಪಡ್‌ಂಜಾರ್ ದಿಕ್ಕೊಕ್ ಒಕ್ಕವ್. ಕಾವೇರಿ, ಹೇಮಾಮತಿ, ಹಾರಂಗಿ
 ಪಿಂಜಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣತೀರ್ಥ ಕೇಕ್ ದಿಕ್ಕೊಕ್ ಒಕ್ಕವ್. ಇದ್‌ಲ್ ಕಾವೇರಿ

ಮುಖ್ಯವಾನದ್. ಬಾಕಿ ಉಳ್ಳ ಮೂಂದ್ ಪೊಳೆಯೂ ಒಕ್ಕಿತ್ ಇದಂಗ್ ಕೂಡ್‌ವ. ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟತ್‌ರ ಕೋದಲುಲ್ ಕೊಡಗ್ ಪಚ್ಚಿದುಂಬ್‌ನ ಕಾಡ್; ತರಾವರಿ ಕಾಡ್ ಜಾತಿಯ, ಪಕ್ಷಿಯ, ಕುಂದ್, ಮಲೆ, ಪೊಳೆ, ಅಬ್ಬಿ, ತೋಡ್, ಕುಂಡ್‌ಕುಡಪ್‌ರ ಪ್ರಕೃತಿ ಬೋಜತ್ ಎಲಂಗಿಯಂಡುಳ್ಳ ಕೊಡಗ್‌ರ ಜಾಯಿ ಎಂತವನೂ ಬೆರಗಾಯಿ ನೋಟ್‌ವನಕೆ ಉಂಡ್. ಪಂಡ್ ಕೊಡಗ್‌ಲ್ ಜಡ್ಡಾಯಿತಿಂಜ ಹಿಲ್ವನ್ ಬ್ರೊನ್‌ಂದೆಣ್ಣಾವ ಐ.ಪಿ.ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿ ಕೊಡಗ್ ಯುರೋಪ್ ಖಂಡತ್‌ರ ಸ್ಕಾಟ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್‌ರ ಮಾದರೀಂದ್ ಹೊಗಳಿತ್ತೆಳ್ಳಿತ್. ಕೊಡಗ್‌ನ "ಪೊಮ್ಮಾಲೆ ಕೊಡುಮಲೆ"ಯಾ "ಕೊಡಿಮಲೆ"ಂದ್ ಸಂಭೋದನೆ ಮಾಡ್‌ವ; ಎಣ್ಣಕ ಪೊಮ್ಮಾಲೆರನ್ನಕೆ ಉಳ್ಳ ಕೊಡಗ್‌ಂದ್ ಅರ್ಥ.

ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡವ, ಅಮ್ಮಕೊಡವ, ಹೆಗ್ಗಡೆ, ಕುಡಿಯ, ಮಲೆಯ, ಪಣಕ, ಕೆಂಬಟ್ಟಿ, ಕಾಡ್‌ಕುರ್‌ಬ, ಬೊಟ್ಟುಕುರ್‌ಬ, ಪಂಚೆರಿ - ಪಣಿಯ ಎರವ, ಕಾಪಾಳ, ಗೊಲ್ಲ, ಬಣ್ಣ, ಚೆಲ್ಲಿಯ, ಮೇದ, ಕೊಲ್ಲ, ಅಯಿರಿ, ಕೊಯವ, ಹಜಾಮ, ಕೊಡವಮಾಪಳೆಯ ಇನ್ನತ ಜನಾಂಗಕ್ ಕೂಡ್‌ನ ಮೂಲನಿವಾಸಿಯ ಉಂಡ್. ಇಯಂಗಕೆಲ್ಲಾ ತಂಗಡದೇ ಆನ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಉಂಡ್. ಇವೆಲ್ಲಾ ನಲ್ಲ ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟಾನ ತಡಿನಗೊಂಡ್ ಭಾರತತ್ ತಂಗಡದೇ ಆನ ಕೇಳಿನ ನೇಡಿಯಂಡ್ ದೇಶಸೇವೆಲೂ, ಕ್ರೀಡಾ-ಕ್ಷೇತ್ರತೂ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ, ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯಮಟ್ಟತೂ ಪೆದ ಕೋಂದಿತ್. ಇಯಂಗಡ ಸೇವಾನಿಷ್ಠೆ. ಪರಾಕ್ರಮ, ಸತ್ಯ, ನಲ್ಲರಿಕೆ, ನಲ್ಲಮೆ, ಧರ್ಮ ಸಹಿಷ್ಣುತೆ, ರಕ್ಷಣಾಪಡೆಲ್ ಕಾಟ್‌ನ ಶೌರ್ಯ, ಶಿಸ್ತಿನ ಮೆಚ್ಚಿತ್ "ಜಮ್ಮ"ಂದೆಣ್ಣಾವ ನಿಬಂಧನೆಕೊಳಪಟ್ಟಿ "ಸ್ಥಿರಾಸ್ತಿನ ಕೊಡತಿತ್". "ಜಮ್ಮ"ಂದೆಣ್ಣಕ "ಸ್ಥಿರವಾನದ್", "ಶಾಶ್ವತವಾನದ್", "ಜನ್ಮಸಿದ್ಧ ವಾನದ್", "ಅಚಲವಾನದ್"ಂದ್ ಎಣ್ಣಾವ ಅರ್ಥಾಂದ್ ಇತಿಹಾಸ ಕಾರಂಗ ಎಣ್ಣಿತ್.

ದೊಡ್ಡವೀರರಾಜಂಡ "ರಾಜೇಂದ್ರ ನಾಮ"ಲೂ ಈಂಡ ಮೀದ ಉಲ್ಲೇಖ ಮಾಡಿತ್. ಈ ಜಮ್ಮ ಹಿಡುವಳಿಕ್ ಬೋರೆ ಏದೂ ನಿಬಂಧನೆಕ್ ಇಲ್ಲತ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾನ ಕಂದಾಯ ರಿಯಾಯಿತಿ ಕೊಡ್ತಿತ್. ಕೇಳಿಪೋನ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಎಳ್ತಕಾರ ಜಮ್ಮ ನಿಬಂಧನೆನ "Absolute Proprietary Tenure"ಂದ್ "Land Systems in British India" ಎಡ್ಣ್ಣಾವ ಪುಸ್ತಕತ್ 1880ಲ್ ಎಳ್ತಿತ್.

ತೋಕ್ರ ಬಳಕೆ ಇಲ್ಲಿಯತ ಮೂಲನಿವಾಸಿಯಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿರ ಕೂಡೇ ಬೊಳಂದ್ ಬಂದಿತ್. ಸಂಸಾರತ್ ಕ್ಣಣ್ಣ ಕುಂಞ್ ಪುಟ್ಟನಕ್ಕ, ದಾರೇಂಗಿ ಚತ್ತಕ್ಕ ಬೊಡಿ ಬೆಚ್ಚಿತ್ ಅರಿಚಿಡ್ವದ್ ಇಲ್ಲಿಯತ ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ಅಲ್ಲತೆ ಕೊಡವಡ ನಮ್ಮೆಯಾನ ಪುತ್ತರಿ, ಕೈಲೊಳ್ವದ್ಲೂ ತೋಕ್ರನ ಬಳಸಾವ. ಬೊಳತನ ಬೊಳಿನ ಕಾಡ್ಜಾತಿಯಳಗೊಂಡ್ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡ್ವಕಾಯಿತ್ ತೋಕ್ ಬೋಂಡುವೇ ಬೋಂಡು. ಇಲ್ಲಿಯತ ಮೂಲನಿವಾಸಿಯ ಶಾಂತಿ ಪ್ರಿಯಂಗ, ಶಿಸ್ತರ ಸಿಪಾಯಿಯ, ವಿವೇಚನಾಶೀಲಂಗ; ಇವು ನ್ಯಾಯವಲ್ಲತ ಕೆಲಸಕ್ ತೋಕ್ರನ ಬಳಸುಲೇಂದ್ಣ್ಣವಾನ ಆರ್ಂಜಂಡ್ ಲೈಸನ್ಸ್ ಇಲ್ಲತೆ ತೋಕ್ರನ ಬಳಸಾವ ಪಿಂಞ ಬೆಚ್ಚವ ರಿಯಾಯಿತಿನ ಇಯಂಗಕ್ ಕೊಡ್ತತ್. ಇದ್ ರಾಜಂಗಡ ಕಾಲತಂಜೇ ನಡಂದ್ ಬಂದಿತ್. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಳ್ವಿಕೆರ ಕಾಲತ್ 1861 ಲ್ ಲಾರ್ಡ್ ಕಬ್ಬನ್ರ ಆಡಳಿತ ಕಾಲತ್ ಇಲ್ಲಿಯತ ಮೂಲನಿವಾಸಿಯಕ್ ತೋಕ್ರನ ಲೈಸನ್ಸ್ ಇಲ್ಲತೆ ಬೆಚ್ಚವ ಪಿಂಞ ಬಳಸಾವ ರಿಯಾಯಿತಿನ ಕಾನೂನ್ ಲ್ ದಾಖಲ್ ಮಾಡ್ಚಿ. ಅದಾನನೆಕೆ "ದ-ಇಂಡಿಯನ್ ಆರ್ಮ್ಸ್ ಆಕ್ಟ್" ಲೂ ಈ ರಿಯಾಯಿತಿನ ಕಾತ್ಬೆಚ್ಚಿತ್.

ಕಾಫಿ, ಪುಳಿ, ಯಾಲ, ನಲ್ಲಮಳು, ತೇನ್ ಇದೆಲ್ಲಾ ಇಲ್ಲಿಯತ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೊಳೆ. ತೆಂಗ್, ಅಡಿಕೆ, ಟೀ, ರಬ್ಬರ್ ಇನ್ನತ ಬೊಳೆನೋ,

ಮಾಂಗಿ, ಬಾಳೆ, ಪಪ್ಪಾಯಿ, ಪರಂಗಿಚಕ್ಕೆ ಇನ್ನತ ಪಣ್ಣ್ ಫಲತನೋ ಇಲ್ಲಿ ಬೊಳೆತ್ವ. ಇನ್ನತ ಬೊಳೆನಗೊಂಡ್ ವಾಣಿಜ್ಯ ಪಿಂಜ ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆ ಬೊಳೆವ. ಕಾಡ್‌ರ ಸಂಪತ್ ಇಲ್ಲಿ ಪೇರ್ತ್ ಉಂಡ್. ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮ ಇಲ್ಲಿಯತ ಮೂಲನಿವಾಸಿಯಡ ಧರ್ಮ. ಆಚೇಂಗಿ, ಇಲ್ಲಿ ಬೋರೆ ಜಾಗಕೆಂಜಿ ಸುಲಭತ್ ಧರ್ಮತೆರ ಆಚರಣೆ ನಡಪ. ಇದ್‌ನ ಮಂಗಲ, ನಮ್ಮನಾಳ್, ಚಾವು ಪದ್ಧತಿ ಇನ್ನತ ಆಚರಣೆಲ್ ನಂಗ ಕಾಂಗಲು. ಮೂಲಭೂತವಾದ, ಧಾರ್ಮಿಕವಾದ, ಇನ್ನತದ್ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಂಬೆಲೆ. ಸರ್ವಧರ್ಮ ಸಮನ್ವಯತೆ ಪಿಂಜ ಸಹಿಷ್ಣುತೆನ ನಂಗ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಂಗಲು. ಜಾತ್ಯಾತೀತ ತತ್ವತೆನ ಇಲ್ಲಿಯತ ಜನ ತೊರಂದ ಮನಸ್ಸೆಲ್ ಒತ್ತಿತ್ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಯಂಡುಂಡ್. ಇಕ್ಕಿಕ್ಕ ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಓರಂದ್ ನಡಂದಾನ ಬುಟ್ಟಕ, ಡೊರಿ ಪದ್ಧತಿ ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲೇಂದೇ ಎಣ್ಣಲು. ಇಲ್ಲಿಯತ ಜನ ಮಂಗಲ, ನಮ್ಮನಾಳ್ ಇನ್ನತಾಂಗ್ ತಂಗಡದೇ ಆನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಉಳ್ಳ ಕುಪ್ಯಚೇಲೆ, ಪೀಚೆಕತ್ತಿ, ಮಂಡೆತುಣ್, ಒಯಿತ್ರ ಇನ್ನತಾನ ಇಡ್‌ವ. ಚಾವು - ಮಾದತ್ ಬೊಳೆತ ಬಟ್ಟೆ. ಇದ್ ಇಲ್ಲಿಯತ ಪದ್ಧತಿ.

ಕೊಡಗಲ್ ಸುಮಾರ್ ಮಸೀದಿಯೂ ಉಂಡ್. ಎಮ್ಮೆಮಾಡ್ ಮಸೀದಿ, ಪಾಲಿಬೆಟ್ಟೆತೆರ ಪಠಾನ್‌ಬಾಬಾ ದರ್ಗ ಇನ್ನತಲ್ಲಿ ಹಿಂದು ಮುಸ್ಲಿಮೆಣ್ಣೆವ ಆಳ್ ಭೇದ ಇಲ್ಲತೆ ಎಲ್ಲಾ ಕೂಡಿತ್ ಒತ್ತೊರ್ಮೆಲ್ ನಮ್ಮೆನ ಕೈಪ. ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಓರಂದ್ ಚೆರ್‌ಚೆರಿಯ ಗಲಾಟೆನ ಬುಟ್ಟಕ ಇಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ಜನಾಂಗಕ್ ಸಮ್ಮಂದಪಟ್ಟಂತಃ ಜಗಳ ಗಲಾಟೆ ನಡಪ್ ಲೇಂದೆಣ್ಣಲು. ಅನ್ನನೇ ಸುಮಾರ್ ಚರ್ಚ್ ಉಳ್ಳ ಈ ಜಾಗ ಸಾಮಾಜಿಕ ಭದ್ರತೆ, ರಕ್ಷಣೆ, ಪಿಂಜ ಕೋಮು ಸಾಮರಸ್ಯಕ್ ಪೆದ ಪೋನದ್.

ಪಚ್ಚೆ ದುಂಬೆನ ಪ್ರಕೃತಿ ಬೋಜತ್ ದಾಡ ಹಂಗ್‌ಲೂ ಇಲ್ಲತೆ,

ದಾರ್ಕೂ ಕೆಟ್ಟದ್ ಬಯಂದವತ, ಶಾಂತಿ ಪ್ರಿಯಂಗ; ಕೈಯೆಡ್ತ್ ಕೊಡ್ಪಯಿಂಗಳೂ, ಸತ್ಯವಂತಗಳೂ, ಧೀರಂಗಳೂ ಆಯಿತ್, ನಲ್ಲ ನೈಪ್, ನಲ್ಲರಿಕೆಲ್, ಪ್ರೀತಿ ವಿಶ್ವಾಸತ್, ಒತ್ತೋರ್ಮಲ್ ಬದ್ಕಿಯಂಡುಳ್ಳ ಇಲ್ಲಿಯತ ಮೂಲನಿವಾಸಿಯ ಮಕ್ಕಡಂತಃ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವು. ಆಚೆಂಗಿ ಇಕ್ಕಿಕ್ಕ ಪುದಿಯ ನಾಗರೀಕತೆಕ್ ಮರ್ಳಾಯಿತ್ ಸುಖ, ಪಣತ್ರಾಸೆಕ್, ಬಲ್ಯರಿಕೆರ ಬದ್ಕೆರ ಬಯ್ಯ ಬುದ್ಧಿತ್, ಇಲ್ಲಿಯತ ಮೂಲನಿವಾಸಿಯ ತಂಗಡ ಮಣ್ಣೊನ ಮಾರಿತ್ ಪೇಟೆ ಕೋಟೆಲ್ ನೆಲೆ ನಿಂದಂಡುಂಡ್. ಇದ್ ಪೆರ್ತ್ ಬೇಜಾರ ಪಡ್ವನ್ನತ ಸಂಗತಿ. ಇದ್ ಇನ್ನನೇ ನಡ್ಂದಕ ಇಲ್ಲಿಯತ ಮೂಲನಿವಾಸಿಯ ಏದೇ ತರತ್ರ ಕೊಲ್ ಕೊಲೆ, ಚೋರೆ-ಚೆಲ್ಲಾಟ ಇಲ್ಲತ ಕುತ್ತಿನಾಶ ಆಯಿಪೋಪಾಂದೆಣ್ಣೆವ ಬೇರ ಇಲ್ಲಿಯತ ಬುದ್ಧಿ ಜೀವಿಯಡದ್. ಇದ್ ಏರ ಅಪಾಯ ಪಿಂಜಾ ವಿನಾಶತ್ರ ಬಟ್ಟೆ. ಇಡೀ ಒರ್ ಜನಾಂಗ ವಿನಾಶತ್ರತ್ತಟಿ ಪೋಯಂಡುಳ್ಳ ಭ್ರಮೆನ ತಡ್ಪದನ್ನನೆಯೋ..... ಆ ದೇವಕೇ ಗೂತ್!

ಕಣಕಿಲ್ಲತಚ್ಚಕ್ ಪಡೆಯಾಳಿಯಳ, ಪಡೆಬೀರಂಗಳ, ಕಳಿಕಾರಳ, ಜನನಾಯಕಂಗಳ ಪೆತ್, ಪೊತ್ತಿತ್ ಭಾರತಮಾತೆಕ್ ಅರ್ಪಣೆ ಮಾಡ್ನ ಕೊಡಗ್ ಏರ ಸಂಖ್ಯೆಲ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೋರಾಟಕಾರಕೂ ಜನ್ಮ ಕೊಡ್ತಿತ್. ದೇಶತ್ರ ಬೊಳಚೆ ಪಿಂಜಾ ಪ್ರತಿಯೋರ್ ಕಾರ್ಬಾರ್ಲೂ ಕೊಡಗ್ರ ಪಾತ್ರ ವಿಶೇಷವಾನದ್. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೋರಾಟತ್ ಕೊಡಗ್ ತಾಂಡದೇ ಆನ ಕೇಳಿನ ನೇಡಿತ್. ಶ್ರೀ ಪಾರುವಂಗಡ ಟಿ.ಕುಶಾಲಪ್ಪ, ಪಂದ್ಯಂಡ. ಐ. ಬೊಳ್ಳಪ್ಪ, ಅಬ್ದುಲ್ ಗಫರ್ಖಾನ್ ಕೈಸಗಿ, ಕೊಳ್ಳಿಮಾಡ ಸಿ. ಕರುಂಬಯ್ಯ, ಕೋರನ ದೇವಯ್ಯ, ಮಲ್ಲೇಂಗಡ ಪಿ. ಚಂಗಪ್ಪ, ಕಾಕಮಾಡ ನಾಣಯ್ಯ, ಚೆಪ್ಪುಡಿರ. ಎಂ. ಪೂಣಚ್ಚ, ಪಿ.ಎಸ್. ರಾಮಪ್ಪ. ಡಾ. ಬಿ.ಕೆ. ನಂಬುಂಡೇಶ್ವರ, ಭಾರತೀಸುತ, ಹೆಚ್.ಆರ್. ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ, ಜಿ.ಟಿ.

ನಾರಾಯಣರಾವ್ - ಇನ್ನನೆ ಬಲ್ಯ ಪಟ್ಟಿಯೇ ಉಂಡ್. ಇದ್ದಲ್ ತಾಂಡ ಅಸಾಧಾರಣ ತ್ಯಾಗ ಪಿಂಜಾ ಬಲಿದಾನತೆನಗೊಂಡ್, ನಿಸ್ವಾರ್ಥ ಸೇವೆ, ಪೋರಾಟ, ನಾಯಕತ್ವ, ಸರಳತೆ, ನಲ್ಲರಿಕೆಲ್ ಜನಡ ಮನತ್ ಶಾಸ್ವಿತವಾಯ್ತೆ ಮಾಯತೆ ಉಳ್ಳವು ಧೀರ ಸ್ವತಂತ್ರ ಪಡೆಯಾಳಿ ದಿವಂಗತ ಚಕ್ಕರ ಬಿ. ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ.

ಕೊಡಗ್ ಜಿಲ್ಲೆ, ಅಂಜಿಗೇರಿ ನಾಡ್, ಹುದಿಕೇರಿ ಹೋಬಳಿ, ಕೋಣಗೇರಿ ಗ್ರಾಮತ್ ಚಕ್ಕರ ಒಕ್ಕತರ ಬಿದ್ದಪ್ಪ ಮುತ್ತವ್ವ ದಂಪತಿಯಡ ಮೂಂದನೇ ಮೋವನಾನ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ 25-04-1911 ಂಗ್ ಪುಟ್ಟ್ಚಿ. ಇಯಂಗ್ ದಂಡ್ ಅಣ್ಣಂಗ; ದಿ|| ಪೆಮ್ಮಯ್ಯ ಪಿಂಜಾ ಸುಬ್ಬಯ್ಯ ಒರ್ ತಮ್ಮಣ ದಿ|| ಮೋಟಯ್ಯ ಕೇಳಿಪೋನ ವಕೀಲ. ದಿ|| ಕಾಳಮ್ಮ (ಕೊಂಗಾಂಡ ಪೂವಯ್ಯಂಗ್ ಬಾವುಬಾಕೆ) ಇಯಂಗಡ ಅಕ್ಕ ದಿ|| ತಂಗಮ್ಮ (ಅಜ್ಜಿಕಂಡ ತಿಮ್ಮಯ್ಯಂಗ್ ಬಾವುಬಾಕೆ) ಪಿಂಜಾ ದಿ|| ಸುಬ್ಬಮ್ಮ (ಗುಮ್ಮಟ್ಟೇರ ಕಾಳಯ್ಯಂಗ್ ಬಾವುಬಾಕೆ) ತಂಗಯ. ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅಯಿಂಗಡ ಪ್ರೈಮರಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಹುದಿಕೇರಿ ಸ್ಕೂಲ್‌ಲೂ, ಹೈಸ್ಕೂಲ್ ಪಡಿಪ್ ಒರ್ ಕಾಲ ವಿರಾಜಪೇಟೆಲೂ ಉಳ್ಳಂಜ ದಂಡರೆ ಕಾಲ ಮಡಿಕೇರಿರ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಹೈಸ್ಕೂಲ್‌ಲ್ ನಡಂದತ್. ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಲ್ ಚಾಕ್ರಿಲಿಂಜ ಪೆರಿಯ ಅಣ್ಣ ಪೆಮ್ಮಯ್ಯನೇ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯಂಡ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸತರ ಜವಾಬ್ದಾರಿನ ನೀಸೆಚಿ. ಗರೀಬ ಕುಟುಂಬತ್ ಪುಟ್ಟಿತ್, ವಿದೇ ತರತರ ಬೊಳಚಿನ ಕಾಂಗತಿಂಜ ನಾಡಲ್ ಪುಟ್ಟೆನ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯಂಗ್ ಹೈಸ್ಕೂಲ್‌ಕೆತ್ತಣೆಯೂ ರಾಜಕೀಯತರ ಅರಿವು ಇಂಜೆಲೆ. ಅಂದ್ ಕೊಡಗಲಿಂಜ ಮುಕ್ಕಾಲ್ ಬಾಲೆಕಾರಡ ಸ್ಥಿತಿಯೂ ಇದೇ ಆಯಿತಿಂಜತ್.

ಅಂದಾಜ್ 1909ನೇ ಇಸವಿಲ್ ಕೊಡಗರ ಚನ್ನಂಗ್ ನಿವೃತ್ತ ಸರಕಾರಿ ಚಾಕ್ರಿಕಾರ ಎಲ್ಲಾ ಒಕ್ಕಚಿ ಕೂಡಿತ್ ಬೊಳೆಕಾರಡ (ವ್ಯವಸಾಯ

ಕಾರಡ) ಸಂಘತನ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡ್ಚಿ. 1912 ಂಡ ಸಮಯತ್ ಇದ್ "ಜಮೀನ್ದಾರಡ ಸಂಘ"ಂದ್ ಬದಲಾಚಿ. 1921 ಲ್ "ಕೊಡಗು" ಎಣ್ಣೆವ ವಾರಪತ್ರಿಕೆನ ಸುರು ಮಾಡಿತ್ ಕೊಡಗಲ್ "ರಾಜಕೀಯ ಜಾಗೃತಿನ" ಕೊಂಡಬಪ್ಪಕ್ ಪೇಚಾಡ್ಚಿ. ಈ ಪೋರಾಟತ್ರ ಫಲಾಂದೆಣ್ಣೆವನ್ನಕೆ 1924 ತ್ ಮಾಂಟೆಗ್ಯೋ ಜೇವ್ಸ್‌ಫರ್ಡ್ ಸುಧಾರಣೆಕೊತ್ತಿತ್ 13 ಚುನಾಯಿತ ಪಿಂಜಾ 2 ನಾಮಾಂಕಿತ ಸದಸ್ಯಂಗಡ ಒರ್ ಶಿಫಾರಸ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಕೊಡಗಾಕ್ ಕೊಟ್ಟೆಚಿ.

ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಘಟಕತ್ರ ಸ್ಥಾಪನೆ

ಜಮೀನ್ದಾರಿ ಸಂಘ ಕೊಡಗಲ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸ್ಥಾಪನೆಕ್ ಮೊಳಿಯಾಚಿ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಾಲತ್ರ ಸಮ್ಮೇಳನತ್ ಅಖಿಲಭಾರತ ಮಟ್ಟತ್ರ ಮುಕ್ರಿಯ ಪಿಂಜಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನಾಯಕಂಗೆಲ್ಲಾ ಬಂದಿತ್ ಕೂಡಿಯಾಡ್ವದಿಂಜತ್. 1924ಲ್ ಬೆಳಗಾಂಲ್ ನಡ್ಂದ ಅಖಿಲಭಾರತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನತ್ ನೋಟ್‌ವಕಾಯಿತ್ ಕೊಡಗಂಜ ನುಪ್ಪದಾಳೊ ಪೋಯಿತಿಂಜತ್. ಇವು ಬಯ್ಯಕ್ ಬಂದ ಪಿಂಜಾ 1925 ಂಡ ಜನವರಿ ತಿಂಗತ್ ಪದ್ನಂಜಿ ಸದಸ್ಯಂಗಡ ಚೆರ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಘಟಕತ್ರ ಕೊಡಗಲ್ ಸುರುಮಾಡ್ಚಿ. ಕಾಲ ಪೋನನ್ನಕೆ ಜನಡಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಜಾಗೃತಿ ಅಧಿಯಾಯಿತ್ ಶ್ರೀ ಪಾರುವಂಗಡ ಕುಶಾಲಪ್ಪ, ಸಿ.ಎನ್. ವೆಂಕಪ್ಪಯ್ಯ, ಕೆ.ಪಿ. ಚಿಣ್ಣಪ್ಪ, ಪಿ.ಐ. ಬೊಳ್ಳಪ್ಪ, ಎ.ಎಂ. ಸಿದ್ದಿಕ್‌ರನ್ನತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮುಕ್ರಿಯ ಬೊಳಿಕ್ ಬಾತ್.

ರಾಜಕೀಯಕ್ ಮೊಟ್ಟೆ

1928 ಂಡ ಡಿಸೆಂಬರ್ ತಿಂಗತ್ ಕಲ್ಕತ್ತಾತ್ ನಡೆಂದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನ ಪಿಂಜ್ ಸರ್ವಪಕ್ಷ ಸಮ್ಮೇಳನತ್ ಕೂಡಿಯಾಡಾವಕ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮುಕ್ರಿಯಾಳಾನ ಶ್ರೀ ಪಿ.ಟಿ. ಕುಶಾಲಪ್ಪ, ಕೆ.ಪಿ. ಚಿಣ್ಣಪ್ಪ, ಪಿ.ಐ. ಬೊಳ್ಳಪ್ಪ, ಸಿ.ಎನ್. ವೆಂಕಪ್ಪಯ್ಯ ಪಿಂಜ್ ಶ್ರೀಪತಿರಾವ್ ಪೋಯಿತಿಂಜತ್. ಬಯ್ಯಕ್ ಬಪ್ಪಕ 1929 ಜನವರಿ ಒಂದಾಂಗ್ ಪಾರುವಂಗಡ ಟಿ. ಕುಶಾಲಪ್ಪ ಮೆಡ್ರಾಸ್‌ಲ್ ಮರಣಪಟ್ಟತ್. ಈ ಸಂದರ್ಭತ್ ಮಡಿಕೇರಿಲ್ ಸಂತಾಪ ಸೂಚಕ ಸಭೆ ನಡೆಂದತ್. ಇದ್ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯಂಡ ಮೀದ ಏರ ಪ್ರಭಾವ ಉಂಟ್‌ಮಾಡಿತ್, ಅವು ರಾಜಕೀಯಕ್ ಇಳಿವನ್ನೆಕೆ ಮಾಡ್‌ಚೀಂದೆಣ್ಣಲು.

1930 ಂಗ್ ಗಾಂಧೀಜಿ ತಾಂಡ ಮುಂದಾಳತ್ವತ್ ಸಬರ್‌ಮತಿ ಆಶ್ರಮತ್‌ಂಜ "ದಂಡಿ ಮಾರ್ಚ್"ನ ಸುರುಮಾಡಿತ್ ಕಾನೂನು ಕಾಯಿದೆನ ಪೊಳೆಚಿತ್ ಉಪ್ಪ್ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹತ್‌ನ ಶುರು ಮಾಡ್‌ಚಿ. ಇದ್ ಭಾರತತ್‌ರ ಉದ್ದಗಲತೂ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಶುರುವಾಪಕ್ ಮೊಳಿಯಾಚಿ. ಕೊಡಗ್‌ಲೂ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ಕಾರ "ಕಳ್ಳಂಗಡಿರ ಪಿಕೆಟ್ಟಿಂಗ್" ಸುರುಮಾಡ್‌ಚಿ. ಅಕ್ಕಾಕಲೇ ಚಳವಳಿರ ಕೂಡಿಯಾಳಾನ ಪಿ.ಐ. ಬೊಳ್ಳಪ್ಪಂಡ ಕೂಡ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅಯಿಂಗಡ ಸಮ್ಮಂದ ಚಾಯೋಡೆ ಬೊಳೊಂದಿತಿಂಜತ್. ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಚಳವಳಿಕ್ ಮುಪ್ಪಡೆ ಹೈಸ್ಕೂಲ್‌ರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಭವನತಿಂಜ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಪಿ.ಐ. ಬೊಳ್ಳಪ್ಪಂಡಯಿಂಗಳ ಕಾಕ್‌ಚಿಟ್ಟಿತ್ ತಾಂಡ ಕೂಟಾಳಿಯಡ ಕೂಟತ್‌ನ ತೊಟ್ಟಿತ್ ಗಾಂಧೀಜಿರ ಬದ್‌ಕರ ಮೀದ ತಕ್ ಪರಿಚಿಟ್ಟಿತ್. ಇದ್‌ನಗೊಂಡ್ ಸ್ಕೂಲ್‌ರ ಉಪಾದ್ರಿಯಳೂ, ಪೋಲೀಸಳೂ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯಂಡ ಮೀದ ಕಣ್ಣೆ ಬೆಚ್ಚಿತ್; ತಾಂಡ ಕೂಟೆಕಾರಳ ಕೂಟಿಯಂಡ್ ಚರಕ ಪಿಂಜ್ ತಕಲಿನ ಬೆಚ್ಚಂಡ್ ಪರ್ತಿರ ನೂಲ್ ಎಡ್‌ಪಯಿಂಜ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯಂಡ ಕಾರ್ಬಾರ್ ಕತ್ತಾವ ತಿತ್ತಕ್ ನೈಯಿ ಬೂಕ್‌ನನ್ನೆಕಾಚಿ.

1930 ಂಡ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 20ನೇ ಚನಿಯಾಚೆ ಪೊಲಾಕ ಪಿಕೆಟ್ಟಿಂಗ್ ಮುಕ್ರಿಯಡಾತ್ ಒಬ್ಬನಾನ ಹೆಚ್.ಆರ್. ಕೃಷ್ಣಯ್ಯನ ಪೋಲೀಸ ಪುಡ್‌ಚಿತ್ ಜೈಲ್‌ಕ್‌ಟ್ಟತ್. ಅಂದೇ ಬೈಟಾಪಕ ಬೊಳ್ಳಪ್ಪ, ಕರುಂಬಯ್ಯ ಪಿಂಞ ಅಬ್ಬಲ್ ಗಫಾರ್‌ಖಾನ್ ಕೈಸಗಿನ ಅರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿತ್ ಪಿತ್ಯಾಂದ್ ಮಡಿಕೇರಿ ಜೈಲ್‌ಕ್ ಕೂಟಿಯಬಾತ್. ಅಕ್ಕ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ತಾಂಡ ಸ್ಕೂಲ್ ಪಿಂಞ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಭವನತ್‌ರ ಕೂಟಾಳಿಯಳೆಲ್ಲ ಒಕ್ಕಚೆ ಕೂಟಿತ್ ಅರೆಸ್ತಾನ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮುಕ್ರಿಯಳ ಬಲ್ಯ ತರತ್ ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡಿತ್ ಆಯಿಚಿಕೊಡೊತತ್. ಅಂದ್‌ಕಾಲತ್ ಆದ್ಯವಾಯಿತ್ ಮಡಿಕೇರಿಲ್ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಬಾರ್‌ನ ಬಂದ್ ಮಾಡಿತ್ ರ್ಯಾಲಿ ನಡೆತಿತ್, ಪ್ರತಿಭಟನಾ ಹರತಾಳತ್‌ನ ನಡೆತಿತ್ ಆಡಳಿತ ಶಾಹಿಯೆಲ್ಲಾ ಬೆರಗಾಪನೆಕೆ ಮಾಡ್‌ಚಿ. ಇದೊಂಡ ಪ್ರತಿಫಲವಾಯಿತ್ ಸ್ಕೂಲ್ ಪಿಂಞ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಭವನತ್‌ಂಜ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯನ ಅಮಾನತ್ತ್ ಮಾಡ್‌ಚಿ. ಅವು ಅಂದೇ ತಾಂಡ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸತ್‌ನ ನಿಪ್ಪಾಚಿಟ್ಟಿತ್, ಪೂರ್ತಿ ರಾಜಕೀಯಕ್‌ಳೆಂಜಿತ್ ದೇಶತ್‌ರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮಕ್ ತಂಗಳ ಅರ್ಪಣೆ ವಾಡಿಯುಂಡತ್. ಪಿತ್ಯಾಂದೇ, ಎಣ್ಣಕ 23-09-1930 ಂಗ್ ಇವು ತಾಂಡ ಕೂಟಾಳಿಯಳಾನ ಪಿ.ಎಸ್. ರಾಮಪ್ಪ. ಡಾ|| ಬಿ.ಕೆ ನಂಜುಂಡೇಶ್ವರ, ಭಾರತೀಸುತ ಪಿಂಞ ಜಿ.ಟಿ. ನಾರಾಯಣರಾವ್‌ರ ಕೂಡ ಕೂಡಿಯುಂಡ್ ಸ್ಕೂಲ್‌ರೆದಿಕೆ ಪಿಕೆಟ್ಟಿಂಗ್ ನಡೆತ್‌ಚಿ. ಒರ್ ದಿನತ್‌ರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಏದ್ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯೂ ಕ್ಲಾಸ್‌ಕ್ ಪೋಕತನ್ನಕೆ ಮಾಡಿತ್, ಬಲ್ಯ ಮೆರವಣಿಗೆ ಮಾಡಿತ್ ಅರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡ್‌ನಾನ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮಾಡ್‌ಚಿ. ಇನ್ನನೆ 19 ಬಯತ್‌ರ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಚಳವಳಿನ ಯಶಸ್ವಿಯಾಯಿತ್ ನಡೆತಿತ್ ಅಧಿಕಾರಿ ವರ್ಗತ್‌ರ ಕರ್ ನೆಟ್ಟೆವನ್ನಕೆ ಮಾಡ್‌ಚಿ. ಇನ್ನನೆ ತಾಂಡ ರಾಜಕೀಯ ಚಟುವಟಿಕೆಕ್ ಮೊಳಿ ಇಟ್ಟತ್; ಅಲ್ಲತೆ, ಇದಂಗಳಾಯಿತ್ ಬೋಂಡಿಯಚ್ಚಕ್ ಲಾರಿರ ಪೈತೊನೋ

ತಿಂದತ್. ಪಿತ್ಯಾಂದ್ ವಿರಾಜಪೇಟೆಲಿಂಜ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಯಡ ಕೂಟಕ್ ಕೂಡ್ಚಿ. ಅಕ್ಕಣೆ, ಸರಕಾರ ಮುಕ್ತಿಯಲೆಲ್ಲಾ ಪುಡ್ಚಿತ್ 6 ತಿಂಗ ಜೈಲ್ ವಾಸಕ್ ಕಣ್ಣಾನೂರ್ಕ್ ಅಯೆಚತ್.

ಗೋಣಿಕೊಪ್ಪತ್ ನಾರಾಚೆ ನಡಪ ಚತ್ತೆರಂದ್ ಕಳ್ಳಂಗಡಿರೆದಿಕೆ ಪಿಕೆಟ್ಟಿಂಗ್ ಮಾಡಿಯಂಡಿಪ್ಪಕ ಅಳತೋಳಾನ ಒರ್ ಅಂಗಡಿರ ಯಜಮಾನ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯಂಡ ಕಪಾಲ್ಕ್ ಪೊಜ್ಜಿರ್ತ್. ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಸ್ವಯತಪ್ಪಿತ್ ಬುದ್ಧ್ ಪೋಚಿ. ಇದ್ನಗೊಂಡ್ ಚೆಡ್ಂಜಿತ್ ಗಲಾಟೆಕ್ಳೆಂಜ ಅಲ್ಲಿಯತ ಜನಳ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಯಲೆ ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಿತ್ ಶಾಂತಿನ ಪೋತ್ಚಿ. ಪಿಕೆಟ್ಟಿಂಗ್ ಮಾಡ್ನ ತಪ್ಪೆಕಾಯ್ತ್ ಇಯಂಗಕೂ, ಇಯಂಗಡ 8 ಕೂಟಾಳಿಯಕೂ 1931 ಫೆಬ್ರವರಿ 19ಂಗ್ ಆಳಣ್ಣ 6 ತಿಂಗ ಕಠಿಣ ಶಿಕ್ಷೆಕ್ಳೊಳಪಡ್ತಿತ್ ಮಡಿಕೇರಿ ಜೈಲ್ಕ್ಟಿತ್.

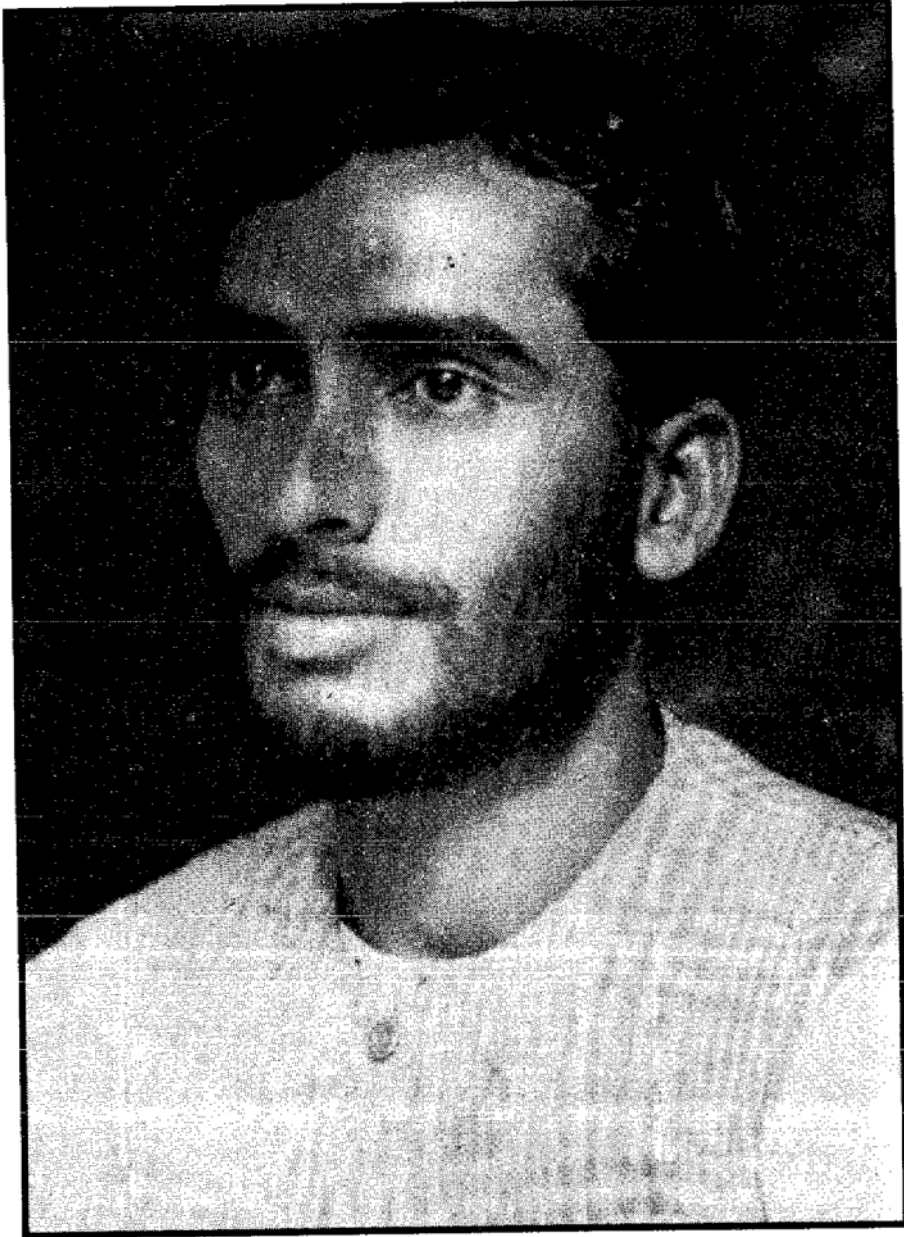
ಅಲ್ಲಿ ಅಯಿಂಗಕ್ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಯೂನಿಯನ್ ಜಾಕ್ ಬಾವುಟತನ ಉಳಪಿತ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಬಾವುಟ ಪಾರ್ಚಿಟ್ಟಾಂಗ್ ಅರೆಸ್ವಾಯಿತಿಂಜ ಕಾರ್ಯಪ್ಪ ಪಿಂಞ ಗಣಪಯ್ಯಂದೆಣ್ಣೆವ ದಂಡ್ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಯಡ ಪರಿಚಯ ಆಚಿ. ಬಾವುಟ ಪಾರ್ಚಿಟ್ಟ ಮಲ್ಲೇಂಗಡ ಪಿ.ಚಂಗಪ್ಪ ಅರೆಸ್ವಾಕತೆ ತಪ್ಪೆಚಿಟ್ಟಂಡ್ ಪೊರಮೆ ಇಂಜತ್. ಆಚಿಂಗಿ ಚನ್ನಂಗೇ ದಿನತ್ ಗಾಂಧಿ-ಇರ್ವಿನ್ ಒಪ್ಪಂದ ಆನಾಂಗ್ 06-03-1931 ಂಗ್ ಎಲ್ಲಾರೂ ಬುಡ್ಗಡೆಯಾಚಿ. ಈ ಒಪ್ಪಂದತೆರ ಪ್ರಕಾರ ಗಾಂಧಿಚಿ ದಂಡನೇ ರೊಂಡ್‌ಟೇಬಲ್ ಕಾನ್ಸರೆನ್ಸೆಕ್ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ಕ್ ಪೋಚಿ. ಈಂಗ್ ಪೋಪಾಂಗ್ ಮುಪ್ಪಡೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ತಾಂಡ ಅಧಿವೇಶನತನ ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗತೆರ ಆಖೀರಿಲ್ ಕರಾಚಿಲ್ ನಡತ್‌ವಕ್ ಏರ್ಪಾಡಾಯಿತಿಂಜತ್. ಈಂಗ್ ಮುಪ್ಪಡೆ ಭಾರತತೆರ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಕಣ್ಣಣಿಯಳಾನ ಭಗತ್‌ಸಿಂಗ್, ರಾಜಗುರು ಪಿಂಞ ಸುಖಾದೇವ್‌ನ ಮಾರ್ಚ್ 23 ಂಗ್ ಪಾಸಿಕ್ ಕೂಡ್ತಿತ್ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರಕಾರ ಕೊಲೆ

ಮಾಡ್‌ಚಿ. ಸರಕಾರತ್‌ರ ಕೂಡ ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಯಂಡ್ ಚಳವಳಿನ ನಿಪ್ಪಾಚಿಡ್‌ವಂಚಿ ರೌಂಡ್‌ಟೇಬಲ್ ಕಾನ್ಫರೆನ್ಸ್‌ಕ್ ಗಾಂಧೀಜಿ ಪೋಪನ್ನನೆ ಕಾನಕ್ಕೋ ಇವು ಮೂಂದ್ ವೀರ ದೇಶಭಕ್ತಂಗಳ ಉಳಿಚಿಟ್ಟವಕ್ ಕೈಜಿಲೆ. ಇದ್‌ನಗೊಂಡ್ ಗಾಂಧೀಜಿ ಕರಾಚಿಕೆತ್‌ನನ್ನಕೇ ಅಲ್ಲಿಯತ ಬಾಲೆಕಾರ ಅಯಿಂಗಕ್ ಕರ್ತ ಬಾವುಟತ್‌ರ ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡ್‌ಚಿ.

ಕರಾಚಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನತ್ ಭಾರತತ್ ಮೊಳ್‌ತೆತಿಂಜ "ಜಮೀನ್ದಾರಿ ಪದ್ಧತಿ"ನ ರದ್ದ್ ಮಾಡ್‌ವ ಮುಖ್ಯಪಟ್ಟಿ ರರಾವ್‌ಕ್ ಅಂಗೀಕಾರ ಕೊಡತತ್. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕ್‌ಟ್ಟಿತ್ 55 ಕಾಲ ಕಯಿಂಜಕೋ ಜಮೀನ್ದಾರಿ ಪದ್ಧತಿ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಯಿತ್ ರದ್ದಾಪ ನ್‌ಟ್ವೆಲೇ ಉಂಡ್‌ಂದ್ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅವು ತಾಂಡ ಬದ್‌ಕ್‌ರ ಆಖೀರಿಕೆತ್ತಣೆಯೂ ಬೇಜಾರ ಪಡ್‌ವಯಿಂಜತ್‌ಲೊ.

ಕೊಡಗ್‌ಲ್‌ಂಜಿ ಪಿ.ಐ. ಬೆಳ್ಳಪ್ಪ ಪಿಂಞ ಕೆ.ಪಿ. ಕರುಂಬಯ್ಯ ಕರಾಚಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನಕ್ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಳಾಯಿತ್ ಪೋಯಿತಿಂಜತ್. ಅವು ಬಯ್ಯಕ್ ಬರಣೆ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ತಾಂಡ ಕೂಟ್‌ಕಾರಡಕೂಡೆ ಕೂಡಿಯಂಡ್ ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲೋಕ್‌ಲ್ ಮನೆಮನೆಕ್ ಪೋಯಿತ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ರ ಪರ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡ್‌ವಯಿಂಜತ್. ಕರಾಚಿ ಅಧಿವೇಶನತ್‌ಂಜಿ ಬಯ್ಯಕ್ ಬಪ್ಪಕ, ಪಿ.ಐ. ಬೆಳ್ಳಪ್ಪ ಪಿಂಞ ಕೆ.ಪಿ. ಕರುಂಬಯ್ಯ ತಂಗಡ ಕೂಡೆ ಬಂಗಾಲತ್‌ರ ಸೇನ್‌ಗುಪ್ಪ ಪಿಂಞ ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶತ್‌ರ ಪ್ರಕಾಶಂನೋ ಕೊಡಗ್‌ಕ್ ಕೂಟಿಯಬಾತ್. ಸೇನ್‌ಗುಪ್ಪ ಅಯಿಂಗಡ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಲ್ ಜಮೀನ್ದಾರಡ ಸಂಘತ್‌ರ ಅಧಿವೇಶನ ಗೋಣಿ‌ಕೊಪ್ಪತ್ ಚಾಯೋಡೆ ನಡ್‌ಂದತ್. ಇದಂಗ್ ನೈಚಿ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅಯಿಂಗಡ ನೈಪುನ ಎಲ್ಲಾ ಮುಕ್ತಿಯ ಪಿಂಞ ಅಧಿವೇಶನಕ್ ಬಂದಿತಿಂಜ ಬೆಂದುವ ಕೊಂಡಾಡ್‌ಚಿ.

ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಹುಲಿ ಚಕ್ರ ಬಿ. ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ

ಆಚಾರ್ಯ ವಿನೋಬಾ ಭಾವೆ ಅಯಿಂಗಡ

"ಭೂದಾನ ಯಜ್ಞ"ಕ್ ಪಾದಯಾತ್ರೆ

ಕರಾಚಿಲ್ ನಡೊಂದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನತ್ ಜಮಿನ್ದಾರಿ ಪದ್ಧತಿನ ರದ್ದ್ ಮಾಡ್ವ ರರಾವ್ನ ಅಂಗೀಕಾರ ಮಾಡ್ಚೆಂಗಿಯೊ, ಅದ್ನ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಯ್ತ್ ದಾರೂ ಪಾಲನೆ ಮಾಡ್ಲೆ. ಕೇರಳ ಪಿಂಜಾ ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳತ್ ಆಡಳಿತ ನಡ್ತಿಯುಂಡಿಂಜ ಸರಕಾರ ಮಾತ್ರ ಈ ನೊಟ್ಚೆಲ್ ಚೆನ್ನಂಗ್ ಸಾಧನೆ ಮಾಡ್ಚಿ.

ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್ ಪಾರ್ಟಿ ರೈತ ಸಂಘಟನೆ ಕೆಟ್ಟಿಯುಂಡ್ ಜಮಿನ್ದಾರಿ ಪದ್ಧತಿನ ಇಲ್ಲತಾಕ್ವಕ್ ದೇಶತ್ ಸುಮಾರ್ ಜಾಗತ್ ಪೋರಾಟತ್ನ ಸುರು ಮಾಡ್ಚಿ. ಹೈದರಾಬಾದ್ ತೆಲಂಗಾಣತ್ ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್ಕಾರಡ ಮುಂದಾಳತ್ವತ್ ನಡೊಂದ ಪೋರಾಟತ್ ರೈತಂಗ ಜಮಿನ್ದಾರಡ ಆಸ್ತಿನ ಪಾಲ್ಟುಂಡತ್. ಆಚೆಂಗಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಕಾರಕ್ ಇದ್ ಸೆರಿಕುಂಡ್ಲೆ. ಅಹಿಂಸಾ ತತ್ವತ್ ಮೀದ ಏರ ನಂಬಿಕೆ ಇಂಜಂತ ಆಚಾರ್ಯ ವಿನೋಬಾ ಭಾವೆಕ್ ಇದ್ನ ಸಹಿಸುವಕ್ ಕಯ್ಚಿಲೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಕಾರಳೂ ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್ ಕಾರಡ ಪೋರಾಟತ್ನ ತಡ್ಕೊಂಡುಂಡ್ ಇಯಂಗಡ ಮೀದ ಒತ್ತಡ ಕೊಂಡಬಾತ್. ಬಲಪ್ರಯೋಗತ್, ಜಬರ್ದಸ್ತ್ಲ್ ಜಮಿನ್ದಾರಿ ಪದ್ಧತಿನ ರದ್ದ್ ಮಾಡ್ವದ್ ಸೆರಿಯಲ್ಲ. ಆಂಡ ಬದ್ಲ್ ಜಮಿನ್ದಾರಡ ಮನಸ್ಸೆನಬದ್ಲ್ ಮಾಡಿತ್ ಅಯಿಂಗಳೆಗೊಂಡ್ ಆಸ್ತಿನ ದಾನವಾಯ್ತ್ ಪಡೊಂದವಂಡುಂದೆಣ್ಣೆವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವಿನೋಬಾ ಭಾವೆ ಅಯಿಂಗಡದ್. ಇದಂಗಾಯ್ತ್ ಅವು ಖುದ್ದಾಯಿತ್ ತಾನೇ ಭೂದಾನ ಪಡಿವಕ್ಕಾಯ್ತ್ ಭಾರತ ಇಡೀ ನಡಂದಿತ್ ಪೋಪಂಜಿ ಭೂಮಿನ ದಾನವಾಯ್ತ್ ಪಡಂದತ್. ಇಯಂಗಡ ಕೂಡ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಕಾರಳೂ, ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್ ಅಯಿಂಗಡ ಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟಳೂ ಒಕ್ಕಚೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡ್ಚಿ.

ಆಚೀಂಗಿ ಎನ್ನತ ಭೂಮಿನ ದಾನವಾಯ್ ಪಡೆಂದತ್, ಎಚ್ಚೆಕ್ ಪಡೆಂದತ್, ಅದ್ ಎನ್ನಾಚೀಂದೆಣ್ಣುವಾನ ದಾರೂ ಅರಂಜವತಿಪ್ಪದೇ ನಲ್ಲದ್.... ಅದ್ ಮಾನಕೇಡ್‌ರ ಸಂಗತೀಂದ್ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅಯಿಂಗ ಎಕ್ಕಾಲೂ ಕೊರಗ್‌ವಯಿಂಜತ್, ಅದ್ ಒರ್ ನಾಟಕತ್‌ರನ್ನಕೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ಕಾರಡ ದಯೆನಗೊಂಡ್ ನಡಂದತ್, ಆಚೀಂಗಿ ಜಮಿನ್ನಾರಿ ಪದ್ಧತಿ ಮಾತ್ರ ಅನ್ನನೇ ಉಳಂಜತ್‌ಂದ್ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಬಹಿರಂಗವಾಯ್ತೇ ಟೀಕೆ ಮಾಡ್‌ಚಿ. ಇದ್ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅವು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ಬುಟ್ಟಿತ್ ಭಾರತೀಯ ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್ ಪಾರ್ಟಿಕ್ ಕೂಡ್‌ವಕ್ ಮೊಳಿಯಾಚಿ.

1957 ಡ ಆಖೀರಿಲ್ ವಿನೋಬಾ ಭಾವೆ ತಾಂಡ ಕೂಟ್‌ಕಾರಡ ಕೂಡೆ ಕೊಡಗ್‌ಕೂ ಬಂದಿತ್ ಮೂಂದ್ ನಾಲ್ ದಿನ ಸುತ್ತಿತ್ ಚನ್ನಂಗ್ ಭೂಮಿನ ದಾನವಾಯ್ ಪಡೆಂದಂಡ್ ಪೋಚಿ. ಈ ಭೂಮಿನ ಅವು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ಕಾರಕ್ ಒಪ್ಪಿಚಿಟ್ಟತ್. ಆಚೀಂಗಿ ಸರಕಾರ ಮಾತ್ರ ಈ ಆಸ್ಥಿನ ಆಸ್ಥಿ ಇಲ್ಲತಯಿಂಗಕ್ ಪಾಲ್‌ಟ್ಟಿತ್, ಅಯಿಂಗಳ ರೈತ ಕುಳವಾಯ್ತೆ ಮಾಡ್‌ನದೇ ಇಲ್ಲೇಂದ್ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅವು ಕೊರಗುವಾಯಿಂಜತ್. ವಿನೋಬಾ ಭಾವೆ ಅಯಿಂಗಡ ಪಾದಯಾತ್ರನಗೊಂಡ್ ಜಮಿನ್ನಾರಡ ಮನಸ್ಸೊಂದೂ ಕರ್‌ಲೆ. ಅವು ತಂಗಡಲ್ಲಿ ಇಂಜ ಬೋಂಡ್ಯಚ್ಚಕ್ ಆಸ್ಥಿನ ದಾನಮಾಡಿತ್ ಜಮಿನ್ನಾರಿ ಪದ್ಧತಿನ ಇಲ್ಲತಾಕ್‌ವಕ್ ಸಹಕಾರ ಮಾಡ್‌ಲೆ. ವಿನೋಬಾ ಭಾವೆರ ಪಾದಯಾತ್ರೆ ವ್ಯರ್ಥ ಆಯಿರ್‌ತ್. ತಾಂಡ ಈ ಪಾದಯಾತ್ರೆ ಏದೇ ತರತೆರ ಫಲ ತಂದ್‌ಲೇಂದ್ ಗೊತ್ತಾನಕೋ ಜಮಿನ್ನಾರಿ ಪದ್ಧತಿನ ರದ್ದ್ ಮಾಡ್‌ವಕ್ ಅವು ತಾಂಡದೇ ಆನ ಆಹಿಂಸಾ ಮಾರ್ಗತೆರ ಬೋರೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮತೆನೋ ಜನಡ ಮಿಂಞಲ್ ಬೆಚ್ಚೆಲೆ. ಅಯಿಂಗಕ್ ದಾನವಾಯ್ ಕೊಡ್ತಿಂಜ ಜಾಗತ್ ಅವು "ಪವನಾರ್" ಆಶ್ರಮತೆನ ಕೆಚ್ಚೆಚ್ಚಿತಿಂಜತ್. ವಿನೋಬಾ ಭಾವೆ ಮರಣಪಟ್ಟ ಸಂದರ್ಭತ್

ಅಯಿಂಡ ಆಖೀರಿ ಆಸೆ ಪೋಲೆ ಅಯಿಂಗಳ ಆಶ್ರಮತರ ಮಧ್ಯತ್ ಅಪು ಬುದ್ಧವಯಿಂಜಲ್ಲಿ ದಫನ್ ಮಾಡ್ಚಿ.

ವಿನೋಬಾ ಭಾವೆ ಮರಣ ಪಟ್ಟಿತ್ ಚನ್ನಂಗೇ ಸಮಯತ್ ಆಶ್ರಮಕ್ ದಾನವಾಯ್ತೆ ಕೊಡ್ತಿತಿಂಜ ಆ ಜಾಗತ್‌ನ ಆಂಡ ಮಾಲಿಕ ಪುನಾದ್ಯೋ ಬಳಸಿಯಂಡತ್. ಅನ್ನನೇ ಆಶ್ರಮತರ ಗೋಡೆನ್ನೆಲ್ಲಾ ಇಡ್ಚಿತ್ ಬೂಕಿತ್‌ಂದೂ ಪತ್ರಿಕೆಲೆಲ್ಲಾ ವರದಿಯಾಯಿತಿಂಜತ್. ಇಂದ್ ಆ ಆಶ್ರಮ ಪಾಳ್‌ಬುದ್ಧಿತುಂಡ್. "ಎನ್ನನೆಯುಂಡ್ ಜಮಿನ್ನಾರಡ ಮನಸ್ಸಿನ ಬದಲ್ ಮಾಡಿತ್ ಅಹಿಂಸಾ ಮಾರ್ಗತ್ ಜಮಿನ್ನಾರಿ ಪದ್ಧತಿನ ರದ್ದ್ ಮಾಡ್‌ನ ಕ್ರಮ?"ಂದ್ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅಪು ಕೊರಗ್‌ವಯಿಂಜತ್.

ರೈತಂಗಳೂ ಕೂಡ್‌ನನ್ನಕೆ ಎಲ್ಲಾ ಜನಳೂ ಸಂಘಟನೆಯಾಯಿತ್ ಬಲವಾನ ಪೋರಾಟ ಮಾಡತಪೋಚೆಂಗಿ ಜಮಿನ್ನಾರಿ ಪದ್ಧತಿ ಇನ್ನನೇ ಇಪ್ಪಾಂದೆಣ್ಣಾವಾತ್ ದಂಡ್ ತಕ್ಕಿಲ್ಲೆ. ಬಲವಾನ ರೈತ ಜನಾಂಗತರ ಸಾಮೂಹಿಕ ಪೋರಾಟತ್‌ನಗೊಂಡ್ ಮಾತ್ರ ಇದ್ ರದ್ದಾಪಕ್ ಸಾಧ್ಯ. ಜಮಿನ್ನಾರಡ ಮನಸ್ಸೆ ಅಯಿಂಡ ಭೂ ಸೊತ್ತ್ ಕೆ ತಪ್ಪಿ ಪೋನೆ ಪಿಂಜೊಂದೂ ಕರೀತ್ ಬದಲಾಪುಲೆ. ಕಳಂದಂಡಾನ ಬಯ್ಯಕ್ ಪಡೆವಕ್ ಎಂತ ಮಾಡಂಡುವೋ ಆನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡ್‌ವಕ್ ಅಪು ಬಯ್ಯಕ್ ನಿಪ್ಪೊಲೆಂದೆಣ್ಣೆವದ್ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅಯಿಂಗಡ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಸೇವಾದಳತ್:-

ಅದೇ ಕಾಲ ಮೇ ತಿಂಗತ್ ಮೈಸೂರ್‌ಲೆ ನಡಂದ ಒರ್ ತಿಂಗತರ ಸೇವಾದಳ ತರಬೇತಿ ಶಿಬಿರತ್ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಕೂಡಿಯಾಡ್ಚಿ. ಅಲ್ಲಿಂಜ, ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ತಿಂಗತ್ ಡಾ|| ಎನ್.ಎಸ್. ಹರ್ಡೀಕರ್ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡ್‌ನ "ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನಿ ಸೇವಾದಳ"ಕ್ ಅಜೀವ ಸದಸ್ಯನಾಯಿತ್

ಕೂಡ್‌ಚಿ. ಡಿಸೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳ ಬಾಗಲಕೋಟೆ ತರಬೇತಿ ಶಿಬಿರಕ್ಕೂ ಮೋಚಿ. ಅಲ್ಲಿ ಜವಾಹರಲಾಲ್ ನೆಹರೂ ಇಯಂಗಡ ಶಿಬಿರಕ್ ಬಂದಿತ್ ಮಿಂಜುತ ಮೋರಾಟತ್‌ರ ಮೊದ ಅರಿವಿಕೆ ಕೂಡ್‌ತತ್.

ಪುನಾದ್ಯ ಸುರುವಾನ ಮೋರಾಟ

ರೌಂಡ್ ಟೇಬಲ್ ಕಾನ್ಫರೆನ್ಸ್ ಒಂದು ಫಲಕಾಂಗತೆ ವಿಫಲವಾಯ್ತೆ ಗಾಂಧೀಜಿ ಬಯ್ಯಕ್ ಬಂತ್ ಮುಂಬಯಿಕೆತ್ತಣೆ 1932 ಂಡ ಜನವರಿ 4 ಂಗ್ ಅಯಿಂಗಳ ಅರೆಸ್ಪ್ ಮಾಡ್‌ಚಿ. ಕೂಡನ್ನೆ ಕಾಡ್ ತಿತ್ತೆರನ್ನನೆ ಕಾಯ್ವೆಭಂಗ ಚಳವಳಿ ಸುರುವಾಯಿರ್‌ತ್. ಅಕ್ಕ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆರ ಸಿರಸಿ ತಾಲೋಕ್‌ಲ್ ದಾರ್‌ಕೂ ಗೊತ್ತಾಕತನ್ನನೆ ಇಂಜಂಡ್ ಕರ ನಿರಾಕರಣೆ ಚಳವಳಿನ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವಕ್ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯನ ಗೊತ್ತೆ ಮಾಡಿತಿಂಜತ್. ಅಲ್ಲಿ ಅವು ಮನೆ ಮನೆಕ್ ಸುತ್ತಿತ್ ಚಳವಳಿನ ಬಲ್ಯ ಮಟ್ಟತ್ ಪಬ್ಲಿಚಿಟ್ಟದಲ್ಲತೆ, ರೈತಂಗಳ ಕೂಟಿಯಂಡ್ "ಚಾಂದ್ ಮರತ್‌ನ" ಕೆತ್ತಿತ್, ಲಿಲಾವು ಮಾಡಿತ್ ಅರಣ್ಯ ಕಾಯ್ವೆನ ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಮಾಡ್‌ಚಿ. ಈಂಡ ಪರಿಣಾಮ ಅವು ಫೆಬ್ರವರಿ 19 ಂಗ್ ಅರೆಸ್ಪಾಚಿ; ಕಾರವಾರ ಪಿಂಜಾ ವಿಜಾಪುರ ಕ್ಯಾಂಪ್ ಜೈಲ್‌ಲ್ ಒರ್ ಕಾಲತ್‌ರ ಜೈಲ್‌ಶಿಕ್ಷೆ ಅನುಭವಿಚಿಟ್ಟತ್. ಅಲ್ಲಿ ಅವು ಜೈಲ್ ಕಾಯ್ವೆಕ್ ವಿರೋಧವಾಯ್ತ್ ಟ್ಯಾಪ್‌ಲ್ ಬಪ್ಪ ನೀರ್‌ಲ್ ಕುಳ್‌ಚಾಂಗಾಯ್ತ್ ಅಯಿಂಗಳ ದಂಡ್ ವಾರ ಗೋಣಿ ತಾಟ್‌ರ ಬಟ್ಟೆ ಇಡಂಡೂಂದೆಣ್ಣೆವ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೂಡ್‌ತತ್ ಅಲ್ಲಿಪ್ಪಕ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅವು "ಇಂಟೆಲಿಜೆಂಟ್ ಉಮನ್ನೆ ಗೈಡ್ ಟು ಸೋಷಿಯಲಿಸಂ" ಎಣ್ಣೆವ ಪುಸ್ತಕತ್‌ನ ಓದಿತ್ ಆಂಡ ಪ್ರಭಾವತ್‌ನಗೊಂಡ್ ಭಾರತತೂ ಸಮತಾವಾದತ್‌ರ ಸರಕಾರ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಂಡೂಂದೆಣ್ಣೆವ ಸ್ವಪನ ಕಂಡತ್.

1933 ರ ಜನವರಿ ತಿಂಗಳ ವಿಜಾಪುರ ಜೈಲಿನಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯನ ಪುನಾದ್ಯ ಅದೇ ಕರನಿರಾಕರಣೆ ಚಳವಳಿ ಪ್ರಚಾರಕ ಅಂಕೋಲ ತಾಲೋಕ್ ಅಯಚತ್. ಅಲ್ಲಿ ಅವು ಕಂಡಿಯೆ ಕರನಿರಾಕರಣೆ ಚಳವಳಿ ಕೂಡಿಯಾದೊನ ತಪ್ಪುಕಾಯ್ತೆ ಮನೆಲುಳ್ಳ ಮಕ್ಕ ಮರಿಯಳ ಕೂಟಿ ಎಲ್ಲಾರೊನೋ ಮನೆಂಜ ಪೊರಮೆ ದೊತೊನದೊ. ಪ್ಯುನಿಟಿವ್ ಪೋಲೀಸ್ ಪಡೆ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಒಳಂಜಿತಿಂಜತ್. ಪೊಣ್ಣಾಳಡ ಮೊದ ಬಲಾತ್ಕಾರ, ದರೋಡೆ, ಸುಲಿಗೆ ಇನ್ನತದೊ ಕಣಕಿಲ್ಲತಚ್ಚಕ್ ನಡೊಂದಂಡಿಂಜತ್. ಇದೊ ಎನ್ನತ ಕೂರಿರ ಮನಸ್ಸೂ ಕರೊವನ್ನೆಕ್ಕಿಂಜತ್. ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅವು ಕಾಡೊಲ್ ಟೆಂಟ್ ಇಟ್ಟಂಡೊ ಪೊರಮೆಂಜ ಬಪ್ಪ ಚೆರೊಚೆರಿಯು ಪರಿಹಾರತೊರ ಸಾಮಾನೊನ ನೊಂದಯಿಂಗಳೊ ಕೊಡೊಪಯಿಂಜತ್.

ಇವು ಭೂಗತ ಕ್ಯಾಂಪೊಕ್ ಕೂಡೊನ ನಾಲನೇ ದಿನವೇ ಇಯಂಡ ಮೊದ ಪೋಲೀಸ್ ಬೈಟ್ ಧಾಳಿ ನಡೊತೊಚಿ. ಕ್ಯಾಂಪೊಲಿಂಜ ಬೋರೆ ಪೋರಾಟಕಾರ, ಚಳವಳಿಕ್ ಸಮ್ಮಂದಪಟ್ಟ ಕಾಗದಪತ್ರ, ಸಾಮಾನತೊನೆಲ್ಲಾ ಪೊರೊತಂಡೊ ಇರೊಟತೇ ಓಡಿತ್, ಪೋಲೀಸಳುಂಡೊ ತಪ್ಪೊಚಿಟ್ಟಂಡೊ, ನೋಟೊವಕಲೇ ತಡಿ ಬೊರೆಪನ್ನತ ಭಾರೀ ಬಲ್ಯ ಕುಂದೊ ಮೋಳೊರ ಬಲ್ಯ ಕಾಡೊಲ್ ಕ್ಯಾಂಪೊ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿಯಂಡೊ ನೈಚಿತ್. ಇದೊನ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅವು ತಾಂಡ ಬಯತ್ ಕಾಲತ್ ಗೇನ ಮಾಡಿಯಂಡೊ ಕುಷಿಪಡೊವಯಿಂಜತ್. ಕ್ಯಾಂಪೊಲ್ ಅಡಿಗೊ ಮಾಡತೆ ಕಯ್ಯಲೆ, ಮಾಡೊನಕ ಪೊಗೊ ಕಾಂಬ, ಪೋಲೀಸಡ ಕೈಕ್ ಕೆಣೊವ. ಬೈಟ್ ಕಾಡೊಜಾತಿಯುಳೋ ಲೆಕ್ಕೊಡೊಕತೆ ಓಡಿಕ್ಳೊಂಡಿಂಜತ್; ಅದೂ ಬಲ್ಯ ಕಾಡೊಲ್! ಪೋಲೀಸ್ ಕಂಡಲ್ಲಿ ಬೊಡಿ ಬೆಪ್ಪ ಇಂಜತ್. ಪೋಲೀಸಡ ಹಿಂಸೆಕಿಂಜಿ ಕಾಡೊಜಾತಿಯಳ ಎದೊಪೊಟ್ಟಂಡೊ ಪೋರಾಡೊವದೇ ನಲ್ಲದೊಂದೊ ಪೋರಾಟಕಾರಡ

ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಯಿತಿಂಜತ್. ಅಲ್ಲಿ ಪಾಂಬು, ಚೇಳ್, ನರಿ, ಚರತೆ, ಕರಡಿ, ಕಾಡಾನೆರಂತ ಜಾತಿಯ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಎದ್‌ಮುಟ್ಟಿ ಪೋಪ ಇಂಜತ್. ಇದ್ ಏದನೋ ಲೆಕ್ಕಕೆಡ್‌ತವತೆ ಪೋಲೂ ಬೈಟೂ ಚಳವಳಿಲ್ ನೈಚತ್. ಅಲ್ಲಿಯತ ರೈತಂಗಡ ಪೋರಾಟ ಪಿಂಜಾ ಅಲ್ಲಿ ಇವು ಎದ್‌ರಿಚಿಟ್ಟು ಭಯಂಕರ ಸನ್ನಿವೇಶತ್‌ನ ಗೇನ ಮಾಡ್ಯಂಡ್ ಅವು "ಅದ್ ಏದ್ ಭೀಕರ ಯುದ್ಧಕೂ ಕಮ್ಮಿ ಇಲ್ಲೆ"ಂದೆಣ್ಣಾವ ಇಂಜತ್.

ಹರಿಜನಡ ಪ್ರಶ್ನೆಕಾಯ್ತ್ ಗಾಂಧೀಜಿರ ಉಪವಾಸ

ಹರಿಜನಡ ಪ್ರಶ್ನೆಕಾಯ್ತ್ ಯರವಾಡ ಜೈಲ್‌ಲಿಂಜ ಗಾಂಧೀಜಿ ಚಳವಳಿನ ನಿಪ್ಪಾಚಿಟ್ಟಿತ್ (1933 ಂಡ-ಏಪ್ರಿಲ್-ಮೇ ತಿಂಗತ್) 21 ದಿನತ್‌ರ ಉಪವಾಸತ್‌ನ ಶುರುಮಾಡಿರ್‌ತ್. ಈ ಕಾರಣತ್‌ನಗೊಂಡ್ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ತತ್ಕಾಲಿಕವಾಯಿತ್ ಕೊಡಗ್‌ಕ್ ಬಾತ್. ಸಾಮೂಹಿಕ ಚಳವಳಿರ ಬದಲ್ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ನಡೆತೊಂಡೂಂದ್ ಗಾಂಧೀಜಿ ಆದೇಶ ಮಾಡಿತಿಂಜತ್. ಆಂಡ ಪೋಲೆ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅವು ತಾಂಡ ಸ್ಕೂಲ್‌ರ ಕೂಟಾಳಿ ಪಿ.ಎಸ್.ರಾಮಪ್ಪ ಆಯಿಂಗಳ ಕೂಟಿಯಂಡ್ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ತಿಂಗತ್ ಹುದಿಕೇರಿಲ್ ಬಹಿರಂಗ ಸಭೆ ನಡತಿತ್ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡ್‌ಚಿ. ಈ ಅಪರಾಧಕಾಯ್ತ್ ವಿರಾಜಪೇಟೆರ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ್ ದಂಡಾಳುಕೂ 6 ತಿಂಗತ್‌ರ ಕಡ್‌ಪತ ಜೈಲ್ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಡ್‌ತಿತ್ ಕಣ್ಣಾನೂರ್ ಜೈಲ್‌ಕ್‌ಟ್ಟತ್.

ಜೈಲ್‌ಲ್ ನಿಲುಬೇಡಿ ಶಿಕ್ಷೆ

ಈ ಸಮಯತ್ ಜೈಲ್‌ಲ್ ಸಿ.ಎಂ. ಪೂಣಚ್ಚ, ಇ.ಎಂ.ಎಸ್. ನಂಬೂದ್ರಿಪಾಡ್ ಇನ್ನತ ಮುಕ್ತಿಯ ಇಂಜತ್. ಜೈಲ್‌ಲ್‌ಂಜ 150 ಂಗೂ ಅಧಿಯಾನ ರಾಜಕೀಯ ಖೈದಿಯ ಜೈಲ್‌ರ ಚಾಕ್ರಿಕ್ ಪೋಕತೆ ಜೈಲ್ ಕಾಯ್ಡೆ ಕಾನೂನೊನ ವಿರೋಧ ಮಾಡಿಯಂಡಿಂಜತ್.

ಈ ತಪ್ಪುಕಾಯ್ತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಯೋಧಂಗಡ ಕೈಕ್ ಕೋಳ ಇಟ್ಟಿತ್, ಕೊಡಿಕೆಡ್‌ತ್‌ಕೆಟ್ಟಿತ್ ದಿನಕ್ 8 ಗಂಟೆ "ನಿಲುಬೇಡಿ" ಶಿಕ್ಷನ ಅನುಭವಿಚೆಡಂಡಿಯಾಚಿ. ಒರ್ ವಾರತ್ ಪ್ರತಿಯೋರ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಯೋಧಂಡ ತಡಿಯೂ 10 ಲಿಂಜ 12 ಪೌಂಡ್‌ರಚ್ಚಕ್ ಇಳೊಂಜಿಪೋಚಿ. ಅದಲ್ಲತೆ ಕಣ್ಣಾನೂರ್ ಏರ ಉಷ್ಣಾಂಶತ್‌ನಗೊಂಡ್ ಮಂಡೆತಿರಿತ್, ಮಂಕಾಯ್ತ ಬುದ್ಧಾರ್‌ವ ಇಂಜಿತ್. ಜೈಲ್‌ಲ್ ಕೊಡಪಯಿಂಜ ಕೂಳ್, ಕರಿ, ಕಂಜಿ ಇನ್ನತಾತೆಲ್ಲಾ ಪುಳು ದುಂಬಿತ್ ತೇಲ್‌ವ ಇಂಜತ್‌ಲೊ. ಆಚೆಂಗಿ ಅದ್‌ನ ಬುಟ್ಟಕ ಬೋರೆ ಗತಿಯಿಲ್ಲತಾನಗೊಂಡ್ ಅದ್‌ನೇ ಕಣ್ಣ್ ಮುಚ್ಚಿಯಂಡ್ ಎರ್‌ಕಿರ್‌ವ ಇಂಜತ್‌ಲೊ. ಈ ಶಿಕ್ಷೆ ತೇಂದ ಪಿಂಞ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನೂ ತೆಂಗೆ ನಾರ್‌ಲ್ ಚೂಡಿಕೇರ್ ಪಿರ್‌ಚಿತ್ ಕೊಡ್‌ಕಂಡಿಯಿಂಜತ್. ಇದ್‌ನ ಮಾಡತಯಿಂಗಕ್ ಬೋರೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಪಾರ ಕಾತಂಡಿಪ್ಪ ಇಂಜತ್.

ಗಾಂಧೀಜಿ ಕೊಡಗ್‌ಕ್

ಯರವಾಡ ಜೈಲ್‌ಲ್ ತಾಂಡ ಉಪವಾಸತ್‌ನ ತೇಂತಂಡ್ ಬುಡ್‌ಗಡೆಯಾನದು 1934 ಂಡ ಆದ್ಯತ್ ಗಾಂಧೀಜಿ ಕೊಡಗ್‌ಕ್ ಬಂತ್ ಬಲ್ಯ ಚಳವಳಿ ನಡತ್‌ಚಿ. ಅಕ್ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅವು ಇಂಞೂ ಕಣ್ಣಾನೂರ್ ಜೈಲ್‌ಲ್ ಶಿಕ್ಷೆ ಅನುಭವಿಚಿಟ್ಟಂಡಿಂಜತ್.

ಜೈಲ್‌ರ ಗೇಟ್‌ಲೇ ಅರೆಸ್ತ್

1934 ಂಡ ಮಾರ್ಚ್ ಒಂದಾಂಗ್ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಪಿಂಞ ರಾಮಪ್ಪ ಕಣ್ಣಾನೂರ್ ಜೈಲ್‌ಂಜ ಬುಡ್‌ಗಡೆಯಾಚಿ. ಆಚೆಂಗಿ ಜೈಲ್‌ಂಜ ಪೊರಮೆ ಬಂದನ್ನೆಕೇ ಜೈಲ್‌ರ ಗೇಟ್‌ಲೇ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅವು ಅಂಕೋಲತ್

ಕರನಿರಾಕರಣೆ ಚಳವಳಿ ಮಾಡ್ನಾಂಗ್ ಪುನಾದ್ಯ ಅರೆಸ್ವಾಯಿತ್ ಅಯಿಂಗಳ ಕಾರವಾರ ಜೈಲ್‌ಕ್‌ಟ್ವತ್. ಈ ಶಿಕ್ಷೆ ತೇಂದದು ಅವು ಏಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗತ್ ಪೊರಮೆಬಾತ್.

ಕಾಶಿ ವಿದ್ಯಾಪೀಠಕ್

ಜೈಲ್‌ಂಜ ಪೊರಮೆ ಬಂದದು ಸೇವಾದಳ ಇಲ್ಲತಾಚಿ. ಮಿಂಜಾಕೆಂತಾಂದೆಣ್ಣೆವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೋರಾಟಕಾರಡ ಮಿಂಜಾ ಲಿಂಜತ್. ಎಂತ ಮಾಡಂಡೂಂದ್ ಗೊತ್ತಾಕತೆ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅವು ಉತ್ತರ ಭಾರತತ್ ಹಿಂದಿ ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಪಡ್ಂದಂಡ್ ಹಿಂದಿ ಪ್ರಚಾರ ಕ್ಷೇತ್ರತ್ ನೈಚಿತ್, ಪೋರಾಟ ಮುಂದುವರಿಚಿಡುವ ದೃಢ ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡ್ಚಿ. ಸೇವಾದಳತ್ ಹಿಂದಿ ಪಾರ ಮಾಡುವಯಿಂಜ ಹಿಂದಿ ಪ್ರಚಾರ ಕ್ಷೇತ್ರತ್ ಮುಕ್ರಿಯಳಾಯಿತಿಂಜವು ಪಂಡಿತ್ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದನಾಥ ಪಂಥ್. ಇವು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತತ್ ಬಾಲೆಕಾರಳ ಹಿಂದಿಲ್ ಏರ ಪಡಿಪ್‌ಕಾಯ್ ಉತ್ತರ ಭಾರತಕ್ ಅಯಿಪಕಾಯ್ ಬೆಂಗಳೂರ್‌ಲ್ "ಹಿಂದಿ ಜ್ಞಾನಯಾತ್ರಿ ಮಂಡಳಿ"-ಂದೆಣ್ಣೆವ ಸಂಸ್ಥೆ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡ್ಚಿ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆನಕೊಂಡ್ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅವು ಕಾಶಿ ವಿದ್ಯಾಪೀಠಕ್ ಪ್ರವೇಶ ಪಡ್ಂದಂಡತ್. ಅಲ್ಲಿಕ್ ಪೋಪಾಂಗ್ ಮುಪ್ಪಡೆ ಅವ್ವಪ್ಪಂಡ ಆಶೀರ್ವಾದ ಪಡ್ಂದವಕೇಂದ್ ತಾಂಡ ಮನೆಕ್ ಬಾತ್. ಮನೆಂಜ ಪೊರಡ್‌ವಕ ಅವ್ವ ಮೋವಂಗ್ ಎಟ್ಟಾಣತ್‌ರ ಪಾವಲಿನ ಕೊಡ್‌ತಿತ್, ನಲ್ಲದ್ ಬಯಂದಿತ್ ಅಯಿಚಿತ್. ಇದ್ ಅಯಿಂಡಲ್ಲಿಂಜ ಪುರ್ಡ್‌ನ ಇಂಜಾಚ್ಚಕೂ ಜಾಸ್ತಿಮಾಡ್ಚಿ. ದೃಢ ವಿಶ್ವಾಸತ್ ಬೆಂಗಳೂರ್‌ಕೆತ್ತಚಿ. ಅಲ್ಲಿ ನೆಲೆನಿಂದಿತಿಂಜ ಸುಮಾರ್ ಕೊಡವಳ ಪಣಕಾಸ್‌ರ ಸಹಾಯ ಕೇಟಿತ್; ದಾರೂ ಕೊಡ್‌ತ್‌ಲೆ. ಒರ್ ಕೊಡವನಂತೂ ಹ್ಯಾಟ್ ಬೂಟ್ ಸೂಟ್‌ಡತೆ ಪೈಜಾಮ ಶರ್ಟ್ ಇಟ್ಟಿತ್ ಪೋನಾಂಗ್, ಇವು

ದಾರ್ಲೆಂಡ್ ಅರಾಂಜಕೋ, ಮನಸ್ಸು ನೊಂಬಲಾಪಂತ ತಕ್ಯ ಪರಾಂದಿತ್, ಬಜ್ಜೆತ್ ಬಯ್ಯಕಯೆಚತ್! ಇನ್ನನಾಯಿತ್ ಪಣಕಾರಳಕೊಂಡ್ ಸಹಾಯ ಅಕೂಂದೆಣ್ಣ್ ವ ಸ್ವಪನ ಕಾಂಬಾನ ಅಂದೇ ನಿಪ್ಪಚಿಟ್ಟಿತ್ ನಡಂದಿತೇ ಕಾಶಿ ವಿದ್ಯಾಪೀಠಕೆತ್ ವ ದೃಢ ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡ್ಚಿ. ಜುಲೈ ತಿಂಗ ಒಂದಾಂಗ್ ಪೊಲಂಜೆತಿಕ್ ಪೊರಾಡ್ವ ತೀರ್ಮಾನಕ್ ಬಾತ್. ಈ ಸುದ್ದಿನ ಅರಾಂ ಜಂತ, ಅಕ್ಕ ಮುಂಬಯಿಲಿಂಜ ಇಯಂಗಡ ಮೂಂದ್ ಬೆಂದುವ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯಂಗ್ ಕಾಶಿಕ್ ಪೋಯಿತ್ ಎತ್ ವಚ್ಚಕ್ ಪಣಸಹಾಯ ಮಾಡ್ಚಿ. ಜುಲೈ 15ಂಗ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಪಿಂಞ ಕೇರಳತ್ 15 ಬಾಲೆಕಾರಡ ಕೂಡ ಇವು ಕಾಶಿ ವಿದ್ಯಾಪೀಠಕ್ ಎತ್ ಚಿ. ಈ ವಿದ್ಯಾಪೀಠ ಆ ಕಾಲತ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮಕ್ ಒಂಜೆತ್ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕಳಂದಂಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಳ ಆಕಿಯಂಡ್ ಅಯಿಂಗಕ್ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮುಂದವರಿಚಿಡ್ವಕ್ ಸಹಾಯ ಮಾಡ್ವಂಜತ್. ಅಲ್ಲಿ ಒರ್ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಕ್ ತಿಂಗಕ್ ನಾಲ್ ಉರಾಪಿಯ ತ್ತರ ಸ್ಯಾಲರಾಶಿಪ್ ಪಿಂಞ ವಿದೇ ತರತ್ ಫೀಸ್ ಇಲ್ಲತ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಿಂಞ ಇಪ್ಪಕ್ ಸೌಕರ್ಯತಾನೋ ಕೊಡ್ಪಯಿಂಜತ್. ಅಲ್ಲಿ ದಂಡ್ ಕಾಲ ಕಷ್ಟ ಪಟ್ಟಿತ್ ಓದಿತ್ "ಹಿಂದಿ ಕೋವಿದ್" ಪದವಿನ ಪಡಂದತ್. ತಾಂಡ ಸ್ವಂತ ವಿಚಿರ್ಕಾಯ್ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅವು ಗೊಲ್ಲಂಗ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡ್ವನ ಪಾಲನ ಮನೆ ಮನೆಕ್ ಕೊಡ್ತಿತ್ ಅದತ್ ನಾಲ್ ಕಾಸ್ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡ್ವಯಿಂಜತ್.

ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅವು ವಿದ್ಯಾಪೀಠಕ್ ಕೂಡಿತ್ ಚನ್ನಂಗೇ ದಿನತ್ ಗಾಂಧೀಜಿ ಹರಿಜನಡ ಮೀದ ಭಾರತ ಪ್ರವಾಸತ್ ಕಾಶಿಕ್ ಬಂದಿತ್ ವಿದ್ಯಾಪೀಠತ್ ಒರ್ ವಾರ ಒಳ್ಂಜತ್. ಅಕ್ಕ ಅಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಾರ್ಯ ಕಾರಿ ಮಂಡಳಿರ ಸಭೆ ಏರ್ಪಾಡಾಯಿತಿಂಜತ್. ಬೋರೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಡನ್ನನೆ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅಯಿಂಗಕೂ ಒರ್ ವಾರ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಕನಾಯಿತ್ ನೈಪಂತ

ಅವಕಾಶ ಕ್ಷೇತ್ರ ಇಯಂಗ್ ಗಾಂಧೀಜಿ ಪಿಂಞ ಅಕ್ಕತರ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮುಖಂಡಂಗಡ ಪರಿಚಯವಾಯ್ತು ಅವು ಅಯಿಂಡಲ್ಲಾರ್ ಡೋ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಪಡ್‌ಂದಂಡತ್.

1936ಂಡ ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗತ್ ಲಕ್ನೋತ್ ನಡ್‌ಂದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನತ್ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಕಂಗಳಾಯಿತ್ ನೈಪಕಾಯಿತ್ ವಿದ್ಯಾಪೀಠತ್ರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಎಲ್ಲಾರೂ ಒರ್ ತಿಂಗತ್ರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಲ್ಲಿಕ್ ಪೋಯಿ ತಿಂಜತ್. ಈ ದಂಡ್ ಸಂದರ್ಭತ್ ಕ್ಷೇತ್ರನ ಅನ್‌ಭವ ಪರ್ತ್ ಅಮೂಲ್ಯ ವಾನದ್‌ಂದ್ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅವು ಎಣ್ಣ್ ವಯಿಂಜತ್. ಅಧಿವೇಶನತ್ರ ಸಂದರ್ಭತ್ ಲಕ್ನೋತ್ 'ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್ ಮೇನಿಫೆಸ್ಟೊ' ಪುಸ್ತಕತ್ರ ನಾಲಂಜಿ ಪ್ರತಿ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅಯಿಂಗಕ್ ಕ್ಷೇತ್ರನಕೋ ಅದ್‌ನ ಓದಿತ್ ಅರ್ಥ್ ಮಾಡಿಯವ ಕೈಂಜಿಲೆ. ಆನಗೊಂಡ್ ಅವು ಅದ್‌ನ ಬೋರೈಂಗಕ್ ಕೊಡ್‌ತ್ ರತ್. ಪಿ.ಎಂ. ಪೂಣಚ್ಚ ಅಯಿಂಗಕೂ ಒರ್ ಪ್ರತಿನ ಪೋಸ್ಟಲ್ ಅಯಿಚಿ ಕೊಡ್‌ತ್. ಆ ಕಾಲತ್ ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್ ಸಾಹಿತ್ಯತ್ರನ ಕೈಲ್ ಬೆಚ್ಚವದ್ ಬಲ್ಯ ಅಪರಾಧವಾಯಿತಿಂಜತ್.

ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯತ್ರ ರಾಜ 5ನೇ ಜಾರ್ಜ್ 1935ತ್ ಮರಣಪಟ್ಟ ಸಂದರ್ಭತ್ ವಿದ್ಯಾಪೀಠತ್ರ ಅವರಣತ್ ಎಕ್ಕಲೂ ಪಾರ್‌ಚಿಡ್‌ವಯಿಂಜ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ರ ಬಾವುಟತ್ರನ ಪಾದಿಕ್ ಉಳ್‌ಪಿತ್ ಪಾರ್‌ಚಿಟ್ಟತ್. ಇದ್ ಎಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಡ ಅಸಮಾ ಧಾನಕ್ ಕಾರಣ ಆಚಿ. ಇದ್ ಸೆರಿಯಿಲ್ಲೆಂಡ್ ವಿದ್ಯಾಪೀಠತ್ರ ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕು ಆಚಾರ್ಯ ಶ್ರೀ ಪ್ರಕಾಶ್‌ರ ಕೂಡೆ ವಾದ ಮಾಡ್‌ಚಿ. ಅಕ್ಕ ಅವು ಅದಂಗೆ ಅಹಂಕಾರತ್ ಸರಿಯಾನ ಉತ್ತರ ಕೊಡ್‌ತ್‌ಲೆ. ಇದ್‌ನಗೊಂಡ್ ತೃಪ್ತಿಯಾಕತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಯಿತಿಂಜ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅವು 'ರಾಷ್ಟ್ರ ದ್ವಜಕ್ ಅವಮಾನ ಮಾಡ್‌ವಾನ ನಂಗ ಸಹಿಸುಲೆ, ಅದಾಪಕ್ ನಂಗ

ಬುಡುಲೆ'ಂದ್ ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿಯಂಡ್ ಎಲ್ಲಾರ್‌ಡೆದಿಕೆ ಬಾವುಟತ್‌ನ ಕೊಡಿಕೆ ಪಾರ್‌ಚಿಟ್ಟಿತ್ ಕೆಟ್ಟಿರ್‌ತ್. ವಿದ್ಯಾಪೀಠತ್‌ಂಜ ಪೊರಮೆ ಇಡ್‌ವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಲಿಂಜ ಎನ್ನನೆಯೋ ಬಚಾವಾಚಿ. ಆಪ್ರತಿಮ ದೇಶಭಕ್ತಿಕ್ ಇದಂಗಿಂಜ ಬಲ್ಯ ಆಧಾರ ಬೋಂಡುವಾ? ವಿದ್ಯಾಪೀಠ ಜೀವನತ್‌ರ ಆಖೀರಿ ಘಟ್ಟತ್ ಪರೀಕ್ಷೆಕ್ ಮುಪ್ಪಡೆ ನಡ್‌ಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಡ "ಬೀಳ್ಕೊಡುಗೆ ಸಮಾರಂಭತ್" ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಸ್ಥಾನತಿಂಜ ಆಚಾರ್ಯ ಶ್ರೀ ಪ್ರಕಾಶ್ ತಾಂಡ ಭಾಷಣತ್ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತತ್‌ರ ಜನಳ ಭಾರೀ ಕಮ್ಮಿ ತರತ್ ಪರ್‌ಂದತ್. ಅದ್‌ನ ಅಕ್ಕಲೇ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮಾಡಿತ್, ಅವು ಮಾಘ್ ಕೇಟವನ್ನೆಕೆ ಮಾಡ್‌ವಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾನ ಮೋಣ ಯೆ ಆಯಿಂಡದೇ ಬಲ್ಯ ಪಾಲ್. ಅಂದ್ ಕಾಶೀ ವಿದ್ಯಾಪೀಠ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಕ್ ಕೂಡ್‌ಪಯಿಂಜ ಪದವಿಲ್ "ಶಾಸ್ತ್ರಿ"ಯೂ ಒಂದ್. ಇದೇ ಪದವಿನ ಭಾರತತ್‌ರ ಪ್ರಧಾನಿ ಯಾಯಿತಿಂಜ ಲಾಲ್‌ಬಹದ್ದೂರ್ ಪಡಂದಿತಿಂಜಿಯೆ. ಕಾಲ ಕಯಿಂಜನ್ನಕೇ ಈ ಕಾಶೀ ವಿದ್ಯಾಪೀಠವೇ ಬನಾರಸ್ ಹಿಂದೂ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವಾಚಿ.

ಬೆಂಗಳೂರ್‌ಕ್

ವಿದ್ಯಾಪೀಠತ್ ತಾಂಡ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸತ್‌ನ ತೇತಂಡ್, ಉತ್ತರ ಭಾರತತ್‌ರ ಕೇಳಿಪೋನ ಜಾಗತ್‌ನೆಲ್ಲಾ ನೋಟಿಯಂಡ್, ಪೋನಾಲೆಲ್ಲಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮತ್‌ರ ಕುರುನ ಬಿತ್ತಿಯಂಡ್, ವಿರ ಅನುಭವತ್‌ನೋ ತಾಂಡದಾಕಿಯಂಡ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅವು 1936ಂಡ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ತಿಂಗತ್‌ರ ಅಖೀರಿಲ್ ಬೆಂಗಳೂರ್‌ಕೆತ್‌ಚಿ. ಕಣ್ಣಾನೂರ್ ಜೈಲ್‌ಲ್ ಇಯಂಗಡ ಕೂಡೆಯಿಂಜ ಚಂಜಾದಿ ಕೋಲಾರತ್‌ರ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಪುರತ್‌ರ ಸಂಪ್ರತಿ ಶ್ರೀಕಂಠ ಅಯಿಂಗ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯನ ತಾಂಡ ಮನೆಲಾಕಿಯಂಡತ್. ಚನ್ನಂಗೇ ದಿನತ್ ಇಯಂಗಡ ಕೂಡೆ ಕಾರವಾರ ಜೈಲ್‌ಲಿಂಜ ಮೈಸೂರ್‌ರ ಕೆ.

ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಮೂರ್ತಿನ ಕಾಂಬಕ್ ಕ್ವಾಟೆ. ಚಂಜಾದಿಯಲೊಂಡ್
 "ಬುಡನ್"ಂಡ್ ಕಾಕ್ ಚಿಟ್ಟವಯಿಂಜ ಅವು ಅಕ್ಕಾಕಲೇ ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್
 ಸಿದ್ಧಾಂತತ್ನ ಅರ್ತ್ ಕುಡ್ ಚಿತಿಂಜತ್. ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್ ಪಾರ್ಟಿನ 1934
 ತ್ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಮಾಡ್ ಚಿ. ಅಕ್ಕ ಕೆ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಮೂರ್ತಿ ಅವು
 ಮೊಣ್ಣಯ್ಯಂಗ್ ಪಾರ್ಟಿ ಸೆಲ್ ನ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿಯಂಡ್ ಆಂಡ ಆಧಾರತ್
 ನೈಪಕೆಣ್ಣ್ ಚಿ. ಪೋರಾಟಿ ಮಾಡಿಯಂಡೇ ಸಿದ್ಧಾಂತತ್ನ ಅರ್ತ್ ಜವ
 ಲೂಂದೆಣ್ಣ್ ವ ವಿಶ್ವಾಸತ್ ಇದಂಗ್ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅಯಿಂಗ ಒತ್ತಂಡತ್.
 ಅಂದ್ 'ತಾಯಿನಾಡು' ದಿನಪತ್ರಿಕೆರ ಉಪಸಂಪಾದಕನಾಯಿತಿಂಜ
 ಅನಂತಸುಬ್ಬರಾವ್ ಪಿಂಞ ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂರ ಎಸ್.ವಿ. ನಾರಾಯಣ
 ಮೂರ್ತಿನೋ ಕೆ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಮೂರ್ತಿ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯಂಗ್ ಪರಿಚಯ
 ಮಾಡಿಕೊಡ್ತತ್. 1936 ಂಡ ನವಂಬರ್ ಅಖೀರಿಲ್ ಇವು ನಾಲಾಳ್
 ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ ರೈಲ್ವೇ ಪ್ಲಾಟ್ ಫಾರಂಲ್ ಕೂಡಿತ್ ಇಂಞ ಮಿಂಞಕ್
 ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್ ಪಾರ್ಟಿರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನತ್ ನೈಪ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿತ್.
 ಪಾರ್ಟಿರ ಸದಸ್ಯನಾಯಿತ್, ಪಾರ್ಟಿ ಸೆಲ್ ನ ಸುರುಮಾಡಿತ್ ಕರ್ನಾಟಕತ್
 ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್ ಪಾರ್ಟಿನ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡ್ ಚಿ. ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅಯಿಂಗಳೇ
 ಆಂಡ ಸ್ಥಾಪಕ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಚಿ. ಮೈಸೂರ್ ಸಂಸ್ಥಾನತ್ ಅಂದ್
 ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಂಸ್ಥೆ ವಿದ್ ತರತ್ ಕೆಲಸತ್ನೋ ಮಾಡಿಯಂಡಿಂಜಾಲೆ.
 ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರಕಾರ ಭಾರತಕ್ ಕೊಡ್ತಿತಿಂಜ 1935 ಂಡ ಸುಧಾರಣೆ ಆಕ್ಟ್ ನ
 ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಮಟ್ಟಿತ್ ಖಂಡನೆ ಮಾಡಿತ್ ಪ್ರತಿಭಟನೆಕ್ ಕರೆ
 ಕೊಡ್ತಿತಿಂಜತ್. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ನಾರಾಯಣರಾಯ ಅಯಿಂಗ
 ಕೇಟಂಡನ್ನೆ ಕೆ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅವು ತಾಂಡ ಜೊತೆಕಾರಡ ಕೂಡ ಕೂಡಿಯಂಡ್
 ಪ್ರತಿಭಟನಾ ಹರತಾಳತ್ನ ಯಶಸ್ವಿಯಾಯಿತ್ ನಡತ್ ಚಿ. ಇದ್ ನ
 ಕೊಂಡ್ ಇಯಂಗಳ್ ಏರ ಪ್ರಚಾರ ಕ್ವಾಟೆನೋ ಅಂದ್ ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್

ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಮಾಡಿತಿಂಜಾನಗೊಂಡ್ ಜಾಸ್ತಿ ಒಂದೂ ಮಾಡುವಕ್ ಕೈಂಚ್ಲೆ.

ಮುದ್ದಾಕಂಡ ಮಂಗಲ

ಅದೇ ಸಮಯಕ್ 65 ಬಯತ್‌ರ ಒರ್ ಮುದ್ದಾಕ 16 ಬಯತ್‌ರ ಕನ್ನಿ ಮೂಡಿನ 5,000 ಉರ್‌ಪ್ಪ ಕನ್ಯಾದಕ್ಷಿಣೆ ಕೊಡ್ತಿತ್ ಮಂಗಲಾಪಕ್ ತಯ್ಯಾರಾಯಿತಿಂಜ ಸುದ್ದಿ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅಯಿಂಗಕ್ ಗೊತ್ತಾಚಿ. ತಾಂಡ ಚಂಜಾದಿಯಳಾನ ಎನ್.ಡಿ. ಶಂಕರ್, ಎಂ.ಎಸ್. ರಾಮರಾವ್, ಶಿವಾನಂದ ಶರ್ಮ, ಮೈಸೂರ್‌ರ ರಾಜಶೇಖರ್ ಇಯಂಗಳೆಲ್ಲಾ ಕೂಟಿಯಂಡ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಆ ಮಂಗಲತನ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮಾಡಿತ್ ಇಡೀ ಬೆಂಗಳೂರೇ ಇದ್‌ನ ಖಂಡನೆ ಮಾಡ್‌ವನ್ನೆಕೆ ಮಾಡ್‌ಚಿ. ಇದಂಡ ಫಲ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರತಿಭಟನೆಕಾರಳೋ ಅರೆಸ್ತ್ ಮಾಡಿತ್ ಲಾತಿರ ಪೂಯ್ ಬೆಪ್ಪಂಜಿ ಮಂಗಲ ಕಯಿಂಜದು ಬುಟ್ಟಿತ್.

ಜನ ಜಾಗೃತಿ ಸಂಘತ್‌ರ ಸ್ಥಾಪನೆ

ಈ ಮಂಗಲ ಘಟನೆರಗೊಂಡ್ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯಂಡತ್ತೆಟಿ ಜನ ಪೋನಕೋ ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್‌ಡ ಮೀದ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಇಂಜಾಂಗಾಯಿತ್ ಬಯ್ಯಕ್ ನಿಪ್ಪಯಿಂಜತ್. ಆನಗೊಂಡ್ ಇಯಂಗ 'ಜನ ಜಾಗೃತಿ ಸಂಘ' (ಮಾಸ್ ಎವೇಕನರ್ಸ್ ಯೂನಿಯನ್) ಂದೆಣ್ಣಾವ ಸಂಸ್ಥೆನ ಕೆಟ್ಟಿತ್ ತಾನೇ ಆಂಡ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯೂ ಆಚಿ. ಕೋಲಾರತ್‌ರ ದೊರೆಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ ಪಿಂಞ ಕೂಟ್‌ಕಾರ ಮೈಸೂರ್‌ರ ಸೋಮಸುಂದರ ಶರ್ಮ, ರಾಜಶೇಖರ್ ಪಿಂಞ ಕೂಟ್‌ಕಾರ ಇಯಂಗಡ ಕಟ್ಟಾ ಬೆಂಬಲಿಗಂಗಳಾಯಿತಿಂಜತ್. ಈ ಸಂಘ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತ್ ಚನ್ನಂಗೇ ಸಮಯತ್ ಪಿ.ಐ.ಡಿ.ಯೊಬ್ಬ

ಇದ್ದಾಂಡ ಸದಸ್ಯನಾಯಿತ್ ಕೂಡ್‌ಚಿ. ಇದ್ ಗೊತ್ತಾನನ್ನೆಕೆ ಅವನಲ್ಲಿಂಜಿ ಪೊರಮೆ ದೊವ್‌ತಾಚಿ ಬೆಂಗಳೂರ್ ಮುನ್ನಿಪಾಲಿಟಿ ಒಮ್ಮಕ್ಕೇ ಮನೆಕಂದಾಯತ್‌ನ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿರ್‌ತ್. ಈಂಡ ಮೀದ ಪಿಂಞ ಮುನ್ನಿಪಾಲಿಟಿ ಕಾರ್ಮಿಕಂಗಡ ಮೀದ ಪೋರಾಟಿ ನಡ್‌ತಿತ್. ಜನ ಜಾಗೃತಿ ಮಾಡ್‌ನ ಇವು ಬಲ್ಯ ಆಂದೋಲನ ಮಾಡಿತ್ ಮುನ್ನಿಪಲ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷಂಗಡ ಕಛೇರಿಕ್ ಮೆರವಣಿಗೆ ಪೋಪಕ್ ಪೊರ್‌ಡ್‌ವ ತಯ್ಯಾರಿಯಾಚಿ. ಈ ಸುದ್ದಿನರ್‌ಂಜಿತ್ ಚೆಡ್‌ಂಜ ಅಂದೇತ ದಿವಾನ್ ಮಿರ್ಜಾ ಸರಕಾರ ಏದೇ ಸಭೆ, ಮೆರವಣಿಗೆ, ಜಾತಾತ್‌ನ 6 ತಿಂಗತ್‌ರಚ್ಚಕ್ ಕಾಲ ನಡ್‌ತ್‌ಪ ಕಯ್ಯಾಂದ್ ಆಜ್ಞೆನ ಪೊರಡಿಚಿಟ್ಟಿತ್. ಈ ಆಜ್ಞೆನ ಮೈಸೂರ್‌ರ ರಾಜಕಾರಣಿಯ ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲ, ಸ್ವತಃ ಪಂಡಿತ್ ನೆಹರೂ ಅಯಿಂಗಳೇ ಬಲ್ಯ ತರತ್ ಖಂಡನೆ ಮಾಡಿತ್, ನಾಗರಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಘು ಕೆಟ್ಟಿಯಂಡ್ ಅದ್‌ಂಡ ಪಿಂಞ ಪತ್ರಿಕೆರ ಸಹಾಯತ್ ಪ್ರತಿಭಟನೆನ ಮುಂದುವರಿಚಿಡ್ ವಕ್ ಜನ ಜಾಗೃತಿ ಸಂಘುಕ್ ಅದೇಶ ಕೊಡ್‌ತತ್. ಆ ಸಂದರ್ಭತ್ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅವು ಸುಮಾರ್ ನ್ಯಾಯವಾದಿಯಳ ಪಿಂಞ ಮುಕ್ತಿಯಳ ಒಕ್ಕಚಿ ಕೂಟಿತ್ "ಸಿವಿಲ್ ಲಿಬರ್ಟಿ ಯೂನಿಯನ್"ನ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡ್‌ಚಿ. ಕೇಳಿಪೋನ ನ್ಯಾಯವಾದಿ ಎಲ್.ಎಸ್. ರಾಜು ಇದ್‌ಂಡ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಚಿ. ರಾಜಂಗಡ ಮೈಸೂರ್ ಸಂಸ್ಥಾನತ್ ಅಂದ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪೆದಕ್ ಮಾತ್ರ ಇಂಜಿತ್ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಪಟ್ಟಿಮ ಪಿಂಞ ಪಟ್ಟಿಮ ಅಲ್ಲತವೊಂದೆಣ್ಣ್‌ವ ಕೋಮುಭಾವನೆ ಪಬ್ಲಿತಿಂಜತ್. 'ಪ್ರಜಾಪಾರ್ಟಿ'ಂದೆಣ್ಣ್‌ವ ಪಟ್ಟಿಮ ಅಲ್ಲತಯಿಂಡ ಪಾರ್ಟಿ ತಾಂಡ ಜನಕ್ ಚಾಕ್ರಿ ಕ್ವೆಟ್‌ವನ್ನೆಕೆ ಮಾಡ್‌ವಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಯಂಡಿಂಜತ್. ಇಯಂಗ ದಾರ್‌ಕೂ ಜವಾಬ್ದಾರಿ, ಸರಕಾರತ್‌ರ ಮೀದ ಏದ್ ತರತ್‌ರ ಕಲ್ಪನೆಯೂ ಇಂಜ್‌ಲೆ. 'ಜನಜಾಗೃತಿ ಸಂಘು'ಸುಮಾರ್ 28 ಅಂಶ ಉಳ್ಳಂತ 'ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರಕಾರ' ಎಂದೆಣ್ಣ್‌ವ

ಚೆರ್ ಪುಸ್ತಕತನ ಪೊರಬೂಕಿತ್ ರಾಜ್ಯತ್ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಆಯಿರ ಕಣಕ್ಲ್ ಇದ್ನ ಹಂಚ್ಚಿ. "ನವಜೀವನ" ದಿನಪತ್ರಿಕೆ ಆ ಪುಸ್ತಕತನ ಪೂರ್ತಿ ಪ್ರಕಟಣೆಮಾಡಿತ್ ಜನಜಾಗೃತಿ ಸಂಘಕ್ ಅಭಿನಂದನೆ ಎಣ್ಣೆ ಚಿ.

ಜನಜಾಗೃತಿ ಸಂಘ ತಾಂಡ ಚಳವಳಿನ ಜಾಸ್ತಿಮಾಡ್ನಾನಾಗೊಂಡ್ ಸರಕಾರ ಆಂಗ್ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಆಜ್ಞೆ ಪೊರಡ್ಚಿಟ್ಟಿತ್. ಈ ಆಜ್ಞೆಗೊಂಡ್ ಚತ್ ಪೋನಕ ಚಾವು ಪೊರ್ತಂಡ್ ಪೋಪಕೂ ಅಡ್ಡಿಯಾಚಿ. ಅಕ್ಕ ಸಂಘ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಆಜ್ಞೆರ ಬೊರುಳಿ ಮಾಡಿತ್ ಅದ್ನ ಚಾವು ಪೊರ್ಪನ್ನೆಕೆ ಬೀದಿ ಬೀದಿಲ್ ಮೆರವಣಿಗೆ ಮಾಡಿತ್ ಜನಡ ವಿಶ್ವಾಸತನ ಪಡ್ಂದತ್. ಪೆರಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಯೋಧ ತಗಡೂರು ರಾಮಚಂದ್ರರಾಯ ಆ ಸಂದರ್ಭತ್ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯಂಗ್ ದುಂಬಾ ಸಹಕಾರ ಕೊಡ್ತತ್. 'ಅಣುಕು ಶವತ್ನ' ಪೊರ್ತಂಡ್ ಬೀದಿಲ್ ಸುತ್ತನಯಿಂದ ಮೀದ ಕೋರ್ಟ್ ಕೇಸ್ ಇಟ್ಟಿಕ್ಕೋ ಕೋರ್ಟ್ ಅದ್ನ ತಿರಸ್ಕಾರ ಮಾಡ್ಚಿ. ಅಲ್ಲಿಂಜ ಚನ್ನಂಗೇ ಸಮಯತ್ ಆ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಆಜ್ಞೆರದ್ದಾಚಿ. ಅದೇ ಕಾಲ ಆಗಸ್ಟ್ 8ಂಗ್ ಅಂಡಮಾನ್ ಜೈಲ್ಲ್ ಶಿಕ್ಷೆ ಪಡ್ಂದಂಡ್ ವಯಂಗಿಯಂಡಿಂಜ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಯೋಧ ಖೈದಿಯಡ ಬುಡ್ಗಡೆಕ್ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿತ್ "ಅಂಡಮಾನ್ ಪ್ರಿಸನ್ಸ್ ಡೇ" ನೋ ಅದೇ ದಿನ ದೇಶೀ ರಾಜಂಗಡ ಸಂಸ್ಥಾನತ್ "ಸ್ಟೇಟ್ ಪೀಪಲ್ಸ್ ಡೇ" ನೋ ಆಚರಣೆ ಮಾಡ್ವಕ್ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡ್ಚಿ. ಜನ ಜಾಗೃತಿ ಸಂಘ "ನೇಷನಲ್ ಯೂತ್ ಲೀಗ್" ರ ಕೂಡೆ ಕೂಡಿಯಂಡ್ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಡ ಒರ್ ದಿನತ್ ಸೈಕ್ ನಡತ್ನಾಂಗಾಯಿತ್ ಪೊಲೀಸ್ ಸಂಘತ್ ಕಛೇರಿಸಲ್ಲಾ ತೇಡಿತ್ ಸಿ.ಬಿ. ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಪಿಂಞ ಎಸ್.ವಿ. ನಾರಾಯಣಮೂರ್ತಿನೋ ಯೂತ್ ಲೀಗ್ ಮುಕ್ತಿ ಸವಾಯಿ ಅಶ್ವತ್ರಾಯ ಆಯಿಂಗಳೋ ಅರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿತ್ 10 ದಿನ ಜೈಲ್ಲ್ಟ್ಟಿತ್.

ಚನ್ನಂಗ್ ದಿನ ಕಯಿಂಜದು ನ್ಯಾಪನಲ್ ಯೂತ್‌ಲೀಗ್‌ರ ಆಶ್ರಯತ್ ರಾಜ್ಯತ್‌ರ ಬಾಲೆಕಾರಡ ಸಮಾವೇಶತ್‌ನ ಬೆಂಗಳೂರ್‌ರ ಬಕ್ಕಲಿಗಂಗಡ ಸಂಘತ್‌ರ ಸಭಾ ಬಾಡೆಲ್ ನಡತ್‌ವಕ್ ಏರ್ಪಾಡಾಯಿ ತಿಂಜತ್. ಅಂದೇತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟ್ ಪಾರ್ಟಿರ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಯಾನ ಎಂ.ಆರ್. ಮಸಾನಿ ಅಯಿಂಗಳ ಸಮಾವೇಶತ್‌ರ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಯಿತ್ ಬಪ್ಪಕೆಣ್ಣೆ ತಿಂಜತ್. ಆಚಿಂಗಿ ಇವು ನಗರತಲ್ಲಿಯೂ ಭಾಷಣ ಮಾಡತನ್ನನೆ ಸರಕಾರ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಅಜ್ಜೆನ ಪೊರಡ್‌ಚಿಟ್ಟಿತಿಂಜತ್. ಬೋರೆಲ್ಲಿಯೂ ಸಭೆಕ್ ಅವಕಾಶ ಇಂಜಾಲೆ. ಅಕ್ಕ ಜನಜಾಗೃತಿ ಸಂಘ ಈ ಸಭೆನ ತಾಂಡ ಕಲ್ಲೇರಿಲ್ ನಡತ್‌ವಕ್ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡ್‌ತಿತ್ ಸಮ್ಮೇಳನ ಚಾಯೊಡ ನಡಪನೆಕೆ ಮಾಡ್‌ಚಿ. ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅಪ್ಪ ಇದಲ್ ಮುಂಬಲಿಂಜತ್. ಜನ ಜಾಗೃತಿ ಸಂಘತ್‌ರ ಬೊಳಚೆನಗೊಂಡ್ ಪ್ರಜಾಪಕ್ಷತ್‌ನ ವಿಸರ್ಜನೆ ಮಾಡಿತ್, ಅದ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ರ ಕೂಡೆ ಕೂಡಿಯಂಡತ್. ಮೈಸೂರ್ ರಾಜ್ಯತ್‌ಲ್ ಸುರುವಾನ ಜನ ಜಾಗೃತಿ ಭಾರತತ್ ಅಂದ್ ಇಂಜ 4800ಗೂ ಅಧಿಯಾನ ದೇಶೀ ರಾಜಂಗಡ ಸಂಸ್ಥಾನತ್ ಜನಜಾಗೃತಿ ಶುರು ಮಾಡಿತ್ ಎಲ್ಲಲ್ಲಿಯೂ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರಕಾರಕಾಯಿತ್ ಪೋರಾಟ ಸುರುವಾಚಿ. ಇದ್‌ಂಡ ಮುಂದಾಳತ್ಪತ್‌ನ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅಪ್ಪ ಎಡತಂಡತ್.

ರಾಜ್ಯತ್ ಪಟ್ಟಾಭಿ ಸೀತಾರಾಮಯ್ಯ ಅಯಿಂಗಡ ಪ್ರವಾಸ

ಅದೇ ಸಮಯತ್ 'ಆಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ಸ್ಟೇಟ್ ಸೀಪಲ್ಸ್ ಸಂಘಟನೆರ ಅಧ್ಯಕ್ಷಂಗಲಾನ ಪಟ್ಟಾಭಿ ಸೀತಾರಾಮಯ್ಯ ಅವು ಒರ್ ವಾರ ಮೈಸೂರ್ ರಾಜ್ಯತ್ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿತ್ ಜನಳ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೋರಾಟಕ್ ಇಂಞಾಚ್ಚಕೂ ತಯ್ಯಾರ್ ಮಾಡ್ ಚಿ. ಈ ಚಳವಳಿರ ಮುಕ್ರಿಯೂ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅಯಿಂಗಲೇ. ಇಯಂಗಡ ಏರ ನೈಪ್‌ನಗೊಂಡ್ ರಾಜ್ಯತ್‌ಡೀ ಜನಜಾಗೃತಿ ದುಂಬಿದೊಳಂಬಿಯಂಡಿಂಜತ್.

ಕೆ.ಎಫ್. ನಾರಿಮನ್ನ ಅಯಿಂಗಲ ದೋವ್‌ತಾನದ್

ಪಟ್ಟಾಭಿಸೀತಾರಾಮಯ್ಯಂಡ ಪ್ರವಾಸ ತೇಂದನ್ನಕೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ರ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಸದಸ್ಯಂಗಲಾಯಿತಿಂಜ ಕೆ.ಎಫ್. ನಾರಿಮನ್ನ ಮೈಸೂರ್ ಪಿಂಞ ಬೆಂಗಲೂರ್‌ಕ್ ಬಂದಿತಿಂಜತ್. ಮೈಸೂರ್‌ಲ್ ಲಾಯರ್ಸ್ ಕಾನ್ವೆನ್ಷನ ತೇತಂಡ್ ಪೊರಡ್‌ವಕಾಪಕ ಇಯಂಗಡ ಭಾಷಣಕಾಯಿತ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಯುವ ವಿಭಾಗ ಪಿಂಞ ಜನಜಾಗೃತಿ ಸಂಘ ಒಕ್ಕಚೆ ಕೂಡಿತ್ ಬೆಂಗಲೂರ್‌ರ ಬಸಪ್ಪಾ ಪಾರ್ಕ್‌ಲ್ ಸಭೆನ ಏರ್ಪಾಡ್ ಮಾಡಿತಿಂಜತ್. ಭಾಷಣ ಮಾಡ್‌ವಕಯ್ಯಾಂದೆಣ್ಣೆವ ನಿರ್ಕ್ ನಾರಿಮನ್ನ ಅಯಿಂಡ ಮೀದವೂ ಇಂಜತ್.

ಅಂದಾಜ್ 15,000 ಕಣಕ್‌ಲ್ ಜನ ಕೂಡಿತಿಂಜ ಸಭೆಲ್ ಪ್ರತಿಬಂಧಕಾಚ್ಚೆನ ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಮಾಡಿತ್ ನಾರಿಮನ್ನ ತಕ್ಯ ಪರ್‌ಂದತ್. ಅಂದ್ ಬೈಟೇ ಅಯಿಂಗಲ ಅರಸ್ಪ್ ಮಾಡಿತ್ ರಾಜ್ಯತ್‌ಂಜ ಪೊರಮೆ

ಇಟ್ಟಿತ್. ಸುದ್ದಿ ಅರ್‌ಂಜದೇ ಎಲ್ಲಾ ಜನಳೂ ಸರಕಾರತ್‌ರ ಮೀದ ತಿರಿತ್‌ಬುದ್ದತ್. ಪೋಲೀಸ್‌ ಲಾಠಿ ಚಾರ್ಜ್‌ ಮಾಡ್‌ಚಿ. ನಾರಿಮನ್ನನ್‌ ಗಡಿಫಾರ್‌ ಮಾಡ್‌ನಾಂಡ ಪಿತ್ಯಾಂದ್‌ ಪೊಲಾಕ ಜಾಗಟೆ ಬಡ್‌ಚಂಡ್‌ ಸರಕಾರತ್‌ರ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆನ ಬಹಿರಂಗವಾಯ್ತ್‌ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮಾಡ್‌ನ ತಪ್ಪಾಕಾಯ್ತ್‌ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅಯಿಂಗಳ ಅರೆಸ್ತ್‌ ಮಾಡ್‌ಚಿ. ಮೊಣ್ಣಯ್ಯಂಡ ಅನುಯಾಯಿಯಳಾನ ಶಿವಮೊಗ್ಗತ್‌ರ ಮರಿಸ್ವಾಮಿ ಹೀರೆಮಠ, ಹಾಸನತ್‌ರ ಶಾಸಕ ಬೋರಣ್ಣಗೌಡ ಅಲ್ಲತೆ ಇಂಗಳೂ ಪನ್ನೊಂದಾಳೊನ ಪುಡ್‌ಚಿತ್‌ ಕೇಸ್‌ ದಾಖಲ್‌ ಮಾಡ್‌ಚಿ. ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅಯಿಂಗಳ್‌ 6 ತಿಂಗಳ್‌ರ ಕಡ್‌ಪತ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಡ್‌ತತ್. ಇಂಗಳ ಚನ್ನಂಗಾಳ್‌ಕೂ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಚಿ. ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ಕ್‌ ಮೇಲ್ಮನವಿ ಇಟ್ಟಿತಾನದು ಇಯಂಗೆ ಎಲ್ಲಾರ್‌ಡೋ ಬುಡ್‌ಗಡೆಯಾಚಿ.

ನಾರಿಮನ್ನನ್‌ ಅಯಿಂಗಳ ಅರೆಸ್ತ್‌ ಮಾಡಿತ್‌ ದೊವ್‌ತ್‌ನ ಪಿತ್ಯಾಂದ್‌ ಬೆಂಗಳೂರ್‌ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಗಲಾಟೆ ನಡಂದಿತ್‌ ಒರ್‌ ಕಣ್ಣು ಪೋಲೀಸ್‌ ಗೋಲಿಬಾರ್‌ಕ್‌ ಕೆಣ್‌ಂಜತ್‌ ಚತ್ತ್‌ ಪೋಚಿ. ಏರ ಕಣ್‌ಕಲ್‌ ಜನಳ ಪುಡ್‌ಚಿತ್‌ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಡ್‌ತಿತ್‌ ಜೈಲ್‌ಕ್‌ಟ್ಟಿತ್.

ಕೆ.ಪಿ.ಸಿ.ಸಿ.ಕ್ ಆಯ್ಕೆ

ಅಂದೇತ ದಿನತ್‌ ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್‌ಕಾರ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ರ ಸಕ್ರಿಯ ಸದಸ್ಯಂಗಳಾಯಿತ್‌ ನೈಪಕ್‌ ಅವಕಾಶಯಿಂಜತ್. ಆಂಗೊತ್ತಿತ್‌ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅವು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ರ ಸದಸ್ಯನಾಯಿತ್‌ ಸಕ್ರಿಯವಾಯ್ತ್‌ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಯಂಡಿಂಜತ್. 1938ಂಡ ಆದ್ಯತ್‌ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ರ ಮಹಾ ಅಧಿವೇಶನ ಗುಜರಾತ್‌ರ ಹರಿಪುರತ್‌ ನಡಂದತ್. ಅಧಿವೇಶನಕ್‌ ಮುಪ್ಪಡೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ ಸಂಘಟನೆರ ಚುನಾವಣೆಲ್‌ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅವು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ರ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತ ಮಂಡಳಿಕ್‌ ಆಯ್ಕೆಯಾಚಿ.

ಹರಿಪುರ ಅಧಿವೇಶನತರ ಸಮಯತ್ ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್ ಪಾರ್ಟಿರ ಪತ್ರಿಕೆ 'ನ್ಯಾಷನಲ್ ಫ್ರಂಟ್‌ಲ್' ದಂಡ್ ಲೇಖನ ಪ್ರಕಟವಾಚಿ. ಅದ್ ದಂಡಾಲೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೋರಾಟತ್ ನೈಚ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅಯಿಂಗಡ ನೈಪ್, ತ್ಯಾಗ, ನಿಷ್ಠೆ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತರ ಮೀದ ವಿವರವಾಯಿತ್ ಎಳ್‌ದಿತಿಂಜತ್. ಅಲ್ಲಿ ಕೆತ್ತಣೆ ಕೊಡಗ್‌ರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೋರಾಟಕಾರಂಗಡ ಮೀದ ಕೊಡಗ್‌ರ ಪೊರಮು ಈ ಮಟ್ಟತರ ಪ್ರಚಾರಕಟ್ಟಿತಿಂಜ್‌ಲೆ.

ರಾಜಂಗಡ ಸಂಸ್ಥಾನತ್ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್

ಇಂಡಿಯನ್ ನೇಷನಲ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ರಾಜಂಗಡ ಸಂಸ್ಥಾನತರ ಪ್ರಜೆಯಡ ಚಳವಳಿಲ್ ನೇರೆ ಕೂಡಿಯಾಡ್‌ವಕಯ್ಯ. ಸಂಸ್ಥಾನತರ ಜನ ಅಯಿಂಡದೇ ಆನ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸಂಘಟನೆನ ಮಾಡಿಯವಂಡೂಂದೆಣ್ಣೆವ ತೀರ್ಮಾನತನ ಹರಿಪುರ ಅಧಿವೇಶನತ್ ಅಂಗೀಕಾರ ಮಾಡಿತಿಂಜತ್. ಆಂಗೊತ್ತಿತ್ ಚನ್ನಂಗ್ ಸಮಯತೇ "ಮೈಸೂರ್ ರಾಜ್ಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್" ರಚನೆಯಾಚಿ. ಆಂಡ ಆದ್ಯತ ಸಮ್ಮೇಳನ 1938ತ್ ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆರ ಶಿವಪುರತ್ ನಡ್‌ಂದತ್. ಟಿ. ಸಿದ್ದಲಿಂಗಯ್ಯ ಅದ್‌ಂಡ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಯಿತಿಂಜತ್. ಅಂದೇತ ದಿನ ಜನಜಾಗೃತಿ ಸಂಘತರ ನೈಪ್‌ನಗೊಂಡ್ ಮೂಂದ್‌ರಂಗ್‌ರ ಬಾವುಟತನ ಪಾರ್‌ಚೆಡ್‌ವನ್ನೆಕಾಚಿ. ಇಡೀ ಸಮ್ಮೇಳನವೇ ಧ್ವಜ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹತ್ ಆಖೀರಿಯಾಪಕ್ ಕಾರಣ ಆಚಿ. ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅಯಿಂಗಡದ್ ಈ ಧ್ವಜ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹತ್ ಖಿನಪಟ್ಟಿ ನೈಪ್. ಧ್ವಜ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹತರ ಗೇನತ್ ಶಿವಪುರತ್ "ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಸೌಧ" ಂದೆಣ್ಣೆವ ಸ್ಮಾರಕತನ ಕೆಟ್ಟಿತ್. ಇದ್‌ನ ಇಂದ್ ನೋಟತವು ಪೇರ್ತ್ ಕಮಿಂದೆಣ್ಣೆಲು. ಅದ್‌ನ ಕಾಂಬಕೆಲ್ಲ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅಪು ನಮ್ಮದಿರ ಊಜಳೆ ಬುಡ್‌ವಯಿಂಜತ್.

ಪಟ್ಟಮು ಅಲ್ಲತವು ಕೆಟ್ಟಿಯಂಡ ಪ್ರಜಾಪಕ್ಷ ವಿಸರ್ಜನೆಯಾಯಿತ್

ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ರ ಕೂಡ ಕೂಡಾನದ್ ಅಂದೇತ ಮಿರ್ಜಾ ಸರಕಾರಕ್ ಬಲ್ಯ ಮಂಡೆನೊಂಬಲ ಆಯಿತಿಂಜತ್. ಶಿವಪುರ ಅಧಿವೇಶನಕ್ ಮುಪ್ಪಡೆ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರ ಸುಧಾರಣಾ ಸಮಿತಿನ ಮಾಡಿತ್. ಅದ್‌ಲ್ ಕೂಡಿಯಾಡ್‌ವ ಕಾಯ್ ಪ್ರಜಾಪಕ್ಷತ್‌ಂಜ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ಕ್ ಕೂಡನೆಯಿಂಗಡಾತ್ ಚನ್ನಂಗಾ ಳ್‌ನ ಕಾಕಿತ್, ಸಭೆನಡ್‌ತಿತ್, ಆಯಿಂಗಯಿಂಗಲೇ ಒಳಿಯೊಳಿಯ ತರಾವ್‌ರ ರೂಪು ರೇಶೆನಲ್ಲಾ ತಯ್ಯಾರ್ ಮಾಡಿತ್, ಪಿತೂರಿಲ್ ಒರ್ ತೀರ್ಮಾನೆಡ್‌ತಂಡ್, ಶಿವಪುರ ಅಧಿವೇಶನತ್ ಮೂಂದ್‌ರಂಗ್‌ರ ಬಾವುಟ ಪಾರ್‌ಚಿಡುವಾನ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮಾಡಿತ್ ಅಧಿವೇಶನಕ್ ಒರ್ ದಿನ ಮುಪ್ಪಡೆ ಸರಕಾರ ಆಜ್ಞೆಪೊರಡ್‌ಚಿಟ್ಟಿತ್.

ಧ್ವಜ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ

ಮೂಂದ್ ರಂಗ್‌ರ ಬಾವುಟ ಪಾರ್‌ಚಿಡ್‌ವಾನ ನಿಪ್ಪಾಚಿಡ್‌ವಾಂ ದೆಣ್ಣಾವ ಸುಂಯಿಕ್ ಜನ ಜಾಗೃತಿ ಸಂಘಕ್ ಮಿಂಞಲೇ ಕಟ್ಟಿತಿಂಜತ್. ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಜನಜಾಗೃತಿ ಸಂಘತ್‌ರ ಚಂಜಾದಿಯಲ ಕೂಟಿಯಂಡ್ ಶಿವಪುರಕ್ ಪೋಯಿತ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಈ ಆಜ್ಞೆನ ಬಹಿರಂಗವಾಯ್ ಧಿಕ್ಕಾರ ಮಾಡಿತ್ ಸಮ್ಮೇಳನಕ್ ಮುಪ್ಪಡೆ ಧ್ವಜಪಾರ್‌ಚಿಡಂಡೂಂದ್ ಇಡೀ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡಿತ್ ಜಯಪಡಂದತ್. ಈಂಡ ಪರಿಣಾಮ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಸಮ್ಮೇಳನಕ್ ಮುಪ್ಪಡೆ ಬಾವುಟ ಪಾರ್‌ಚಿಡ್‌ವಕ್ ಪೋಯಿತ್ ಅರೆಸ್ಪಾಚಿ, ಇನ್ನನೆ ಶುರುವಾನ ಧ್ವಜಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಅಧಿವೇಶನ ಕೈಂಜ ಚನ್ನಂಗ್ ದಿನತ್ ಸುಮಾರ್ ಮುಕ್ರಿಯಲ ಪೊಲೀಸ್ ಪುಡ್‌ಚಿ ಕೂಟ್‌ಚಿ. ಆಚೇಂಗಿ ಧ್ವಜಸತ್ಯಾಗ್ರಹತ್ ಕೂಡಿಯಾಡ್‌ನ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯಂಡ ಖಿನಪಟ್ಟಿ ಕಾರ್ಬಾರ್ ಸರಕಾರಕ್ ತುಷ್ಟಿಯೂಂಗೂಡ ಎರಕಿಯೂಂಗೂಡಾಂದಾಯಿರ್ತ್.

ಗಡಿಪಾರ್

ಶಿವಪುರ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನಂಜೆ ಬಯ್ಯಕ್ ಬಂದ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಸುಧಾರಣಾ ಸಮಿತಿ ಸಭೆ ನಡತ್‌ವಕ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮಾಡಿತ್ ಕರ್ತ ಬಾವುಟ ಕಾಟ್‌ವಕ್ ತಯ್ಯಾರಿ ನಡತ್‌ಚಿ. ಆಚೀಂಗಿ ಇಂದಕ್ಕಿಂಜನ್ನಕೇ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅಯಿಂಗಳ ಮಾರ್ಚ್ 24ಂಗ್ ಬೈಟ್ 12 ಗಂಟೆಕ್ ದಾರ್‌ಕೂ ಅರಿಯತನ್ನೆಕೆ ಅರೆಸ್ತ್ ಮಾಡಿತ್ ಮೈಸೂರ್ ರಾಜ್ಯತ್‌ಂಜೆ ಗಡಿಪಾರ್ ಮಾಡ್‌ಚಿ. ಅಂದ್ ಕಾಲತ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೋರಾಟಕಾರಳ ದಾರ್‌ಕೂ ಗೊತ್ತಾಕತನ್ನೆನ ಪುಡ್‌ಚಿತ್ ದೂರತ ಕಾಡ್‌ಕೆಡ್‌ತ ಪೋಯಿತ್ ಬೈಟ್ ಬೊಡಿಬೆಚ್ಚಿ ಕೊಲ್ಲ್‌ವದ್ ಅಂದೇತ ಪೋಲೀಸಡ ಮಾಮೂಲ್ ಕೆಲಸವಾಯಿತಿಂಜತ್. ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅಯಿಂಗಳ್ ತಾಂಡ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೂ ಅನ್ನನೆ ಆಯಿರ್‌ವಾಂದೆನ್ನ್‌ವ ಪೋಡಿ ಇಂಜಕೋ ಅದ್‌ನ ಕಾಟಿಯವತೆ ಧೈರ್ಯತ್ ಪೋಲೀಸಳ ತಾರಾಮಾರ ಬಜ್ಜಂಡ್ ತಾಂಗಂತೇಂಗಿ ಆನಕ ಬಲ್ಯ ಪ್ರತಿಭಟನೆನ ಎದ್‌ರ್‌ಚಿಡಂಡಿಯಾಪ. ಅನ್ನನೆ ಆನಕ ಎಚ್ಚಕ್ ಹೆಣ ಬೂವಾಂದ್ ಗೇನ ಮಾಡ್‌ವಕೂ ಕಯ್ಯಲೇಂದ್ ಪೋಲೀಸ್‌ಕ್ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಡ್‌ತಂಡ್ ಧೈರ್ಯತ್‌ನ ಮೆರಂದತ್. ಆ ಧೈರ್ಯತ್‌ರ ವೇಷ ಇಟ್ಟಾಂಗಾಯಿತ್ ಪೋಲೀಸ್ ನನ್ನ ಕೊಂದ್‌ಲೇಂದ್ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅಪ್ಪು ತಾಂಡ ಬದ್‌ಕ್‌ಡೀ ನೆನತಿಯವಯಿಂಜತ್ ! ಅಂದೇತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅನ್ನನಿಂಜತ್ !

ಬಾಂಗಾಡ್‌ಲೆಲ್ಲಾ ಸುತ್ತಿ ಕಳ್‌ಪ್‌ಚಿಡ್‌ವಂಜೆ, ಪಿತ್ಯಾಂದ್ ಮಜ್ಜಣಾಪಕ ಕೊಡಗ್‌ರ ಕುಶಾಲನಗರತ್ ಒಕ್ಕವ ಕಾವೇರಿ ಪೊಳೆರ ಸೇತ್‌ವೆ ರಲ್ಲಿ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯನ ಬುಟ್ಟಿ ಪೋಲೀಸ್‌ಕಾರ ಇಂಇ ಮಿಂಇಕ್ ಮೈಸೂರ್ ರಾಜ್ಯತ್‌ರೊಳ್‌ಕ್ ಕಾಲ್‌ಡ್‌ವಕಯ್ಯಾಂದೂ, ಅನ್ನನೆ ಕಾಲ್‌ಟ್ಟಕ ಪೋಲೀಸ್‌ಡ ಬೊಡೆಕ್ ಕೆಣ್‌ಂಜವಂಡಿಯಾಪಾಂದೂ ಎಚ್ಚರಿಕೆ

ಕೊಡ್ತಿತ್ ಪೋಚಿ. ಅಕ್ಕ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯಂಡ ಕೈಲ್ ಒರ್ ಕಾಸೂ ಇಂಚ್ಲೆ. ಅನ್ನನೆ ಇನ್ನನೆ ಜನಡ ಸಹಾಯ ಪಡ್ಂದಂಡ್ ಕುಶಾಲನಗರತ್ಂಜ ತಾಯಿನಾಡು ಪತ್ರಿಕೆಕ್ ಟೆಲಿಗ್ರಾಂ ಆಯಿಚಿತ್ ಗಡಿಪಾರಾನ ವರ್ತಮಾನತ್ನ ಅರಿಚಿಟ್ಟಿತ್. ಇದ್ನಗೊಂಡ್ ಪಿತ್ಯಾಂದ್ ಚಳವಳಿ ಇಂಞಾಚ್ಚಕೂ ಜಾಸ್ತಿಯಾಚಿ. ಈ ಗಡಿಪಾರ್ ಆಚ್ಚೆ ಸುಮಾರ್ 10 ಕಾಲಕೆತ್ತಣೆ ಎಣ್ಣಕ 1947ಲ್ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರಕಾರ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಕಣೆ ಇಂದತ್. ಇಯಂಗಳ ಗಡಿಪಾರ್ ಮಾಡ್ನಾಂಡ ಪಿತ್ಯಾಂದ್ ಎಣ್ಣಕ ಮಾರ್ಚ್ 25ಂಕ್ ಕೋಲಾರತ್ ನಡ್ಂದ ಗೋಲಿಬಾರ್ಲ್ ಒರ್ ಕುಳಿಯಮೆಕಾರ್ತಿ ಪೊಣ್ಣಾಳ್ ಮರಣಪಟ್ಟಿತ್.

ಗಡಿಪಾರ್ ಆಚ್ಚೆರ ಉಲ್ಲಂಘನೆ

ಕೊಡಗ್ ಗಡಿಪಾರಾನ ಚನ್ನಂಗೇ ದಿನತ್ ತಾಂಡ ಉಡ್ಪ್-ತೊಡ್ಪ್ನ ಮಾತಿಯಂಡ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅವು ಬೆಂಗಳೂರ್ಕ್ ಪೋಚಿ. ಬೆಂಗಳೂರ್ ಒರ್ ಮುಖ್ಯ ಪಟ್ಟಿ ವ್ಯಕ್ತಿ ಪ್ರತಿಬಂಧಕಾಚ್ಚೆನ (ಗಡಿಪಾರ್ ಆಚ್ಚೆ) ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಮಾಡುವ ಸುದ್ದಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಪಬ್ಲಿತಿಂಜತ್. ಅಲ್ಲಿಯತ್ ಬಸಪ್ಪಾ ಪಾರ್ಕ್ಲ್ ವಿಪರೀತ ಜನ ಕೂಡಿತಿಂಜತ್. ವಿ.ಎಸ್. ನಾರಾಯಣರಾವ್ ವೇದಿಕೆಲ್ ಅಳತಿತಿಂಜತ್. ಅಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಾನ ಒರ್ ಸಿಖ್ ಬಂದಿತ್ ಅಯಿಂಗಡ ಪಕ್ಕತ್ಲ್ ಅಳತತ್. ಈ ಸಿಖ್ ಇಂಜಕ್ಕಿಂಜನ್ನೆನೇ ತಾಂಡ ವೇಷತ್ನ ಬದಲ್ ಮಾಡ್ಯಂಡ್ 'ಇನ್‌ಕ್ವಿಲಾಬ್ ಜಿಂದಾಬಾದ್'ಂದ್ ಕೂತ್ ಕೊಡ್ತತ್. ಅವುಪೇ ಗಡಿಪಾರ್ ಮಾಡಿತಿಂಜ ಸಿ.ಬಿ. ಮೊಣ್ಣಯ್ಯಂದ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸೇನಾನಿ ಎಂ.ಎನ್. ಜೋಯಿಸ್ ಆತ್ಮ ಕಥರ ಲೇಖನತ್ ಪತ್ರಿಕೆಲ್ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತಿಂಜತ್.

ಕೋಲಾರತ್ ನಡಂದ ಗೋಲಿಬಾರ್‌ರ ಮೀದ ವಿಚಾರಣೆಕಾಯ್ತ ಮೆಡ್ರಾಸ್ ಹೈ ಕೋರ್ಟ್‌ರ ನಿವೃತ್ತ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ ವಪ್ಪಂ ರಮೇಶ ಕಮಿಷನ್‌ನ ಸರಕಾರ ರಚನೆ ಮಾಡಿತಿಂಬತ್. ಕೇಳಿಪೋನ ನ್ಯಾಯವಾದಿ ಎಲ್.ಎಸ್. ರಾಜು ಜನಡ ಪರವಾಯ್ತ ವಾದ ಮಾಡ್‌ಚಿ.

ಈಂಡ ಪುದ್ಯತ್ ಗಡಿಫಾರ್ ಆಜ್ಜೆನ ಬಹಿರಂಗವಾಯ್ತ ಮೀರ್‌ನಾಂಗಾಯಿತ್ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅಯಿಂಗಳ ಅರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿತ್ ದಂಡ್ ದಿನ ಬೆಂಗಳೂರ್ ಕೇಂದ್ರ ಜೈಲ್‌ಲ್‌ಟ್ಟಿತ್ ಪುನಾದ್ಯ ಕೊಡಗ್‌ ಗಡಿಪಾರ್ ಮಾಡ್‌ಚಿ. ಇನ್ನೆ ಪುನಾದ್ಯ ಆಜ್ಜೆನ ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಮಾಡ್‌ನಾಂಗಾಯಿತ್ 1939-40ತ್ ಮೈಸೂರ್ ಚಳವಳಿಲ್ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯಂಗ್ ದಂಡರೆ ಕಾಲತ್‌ರ ಜೈಲ್‌ಶಿಕ್ಕೆ ಕೊಡ್‌ತತ್. ಮೈಸೂರ್ ಪಿಂಞ ಬೆಂಗಳೂರ್ ಜೈಲ್‌ರೊಳ್‌ಲೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೋರಾಟಿತ್‌ರ ಕುರು ಬಿತ್‌ನಾಂಗಾಯಿತ್ ಕೆ.ಜಿ.ಎಫ್. ಜೈಲ್‌ಕ್ ಪೋಂಡಿಯಾಚಿ. ಅಲ್ಲಿ ಅಯಿಂಗಳ ಒಬ್ಬನೇ ಬೋರೇ ಸೆಲ್‌ಲಿಟ್ಟಿತಿಂಬತ್. ಅಕ್ಕ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯನ ಪಾರಕಾಪಯಿಂಬ ಪೋಲೀಸ್‌ಕಾರ ತಾಂಡ ಗರೀಬ್‌ಪ್ಪಿತ್ತಿನ ಎಣ್ಣೆಯುಂಡತ್. ತಾಂಗ್ ಕೊಟ್ಟಾವ ಚಿರಿಯ ಸಂಬಳತ್ ಪೋಣ್ಣ್ ಮಕ್ಕಳ ಚಾಕ್‌ವದ್ ಕಷ್ಟಾಂದೂ ಅಲ್ಲತೆ ಅವಂಡ ಮಾಂವ ಮಾಂವಿಯ ಪೋಣ್ಣ್ ಮಕ್ಕಳ ಕೂಟಿಯುಂಡ್ ಪೋಂಡ್ ಹಿಂಸೆ ಕೊಡ್‌ಪಾಂದೂ ತಾಂಡ ತೊಂದರೆನ್ನೆಣ್ಣೆಯುಂಡತ್. ಇದ್‌ನ ಕೇಟಿತ್ ಬೇಜಾರಪಟ್ಟಿ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ತಾಂಗ್ ಕೊಟ್ಟಾವಯಿಂಬ ರೇಷನ್‌ರ ಪಾದಿಕಿಂಜಿ ಏರಭಾಗತ್‌ನ ಅವಂಗ್ ಕೊಡ್‌ತಿತ್ ಸಹಾಯ ಮಾಡ್‌ಚಲೊ. ಇದ್‌ನಗೊಂಡ್ ಚನ್ನ ಸಮಯತ್ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅವು ಜೈಲ್‌ಲಿಂಜ ಬುಡ್‌ಗಡೆಯಾಯ್ತ ಪೋಪಕ ಆ ಪೋಲೀಸ್‌ಕಾರ ಮೊರ್‌ಟಿಂಡ್ ಇಯಂಗಳ ಅಯಿಚತ್‌ಲೊ.

ಮೈಸೂರ್ ಶ್ರೀ ಸೋಮಸುಂದರ ಶರ್ಮ ಕೂಡ
ಚಕ್ರ ಬಿ. ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ

ರಷ್ಯಾತ್ ರಷ್ಯಾ ರಾಯಬಾರಿಡ ಕೂಡ ಚಕ್ರ ಬಿ. ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ
(ಚಿತ್ರತಾರ ಎಡಬರಿಲ್‌ಕ್ಲೋಸ್‌ಕೋಟ್‌ಪಿಂಞ ಸೂಟ್‌ಇಟ್ಟಿತ್, ಕೈಲ್‌ಸಿಗರೇಟ್‌ಪುಡ್‌ಚಿಯಿಂಗ)

ಹೈದರಾಬಾದ್ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ

ಜನಜಾಗೃತಿ ಸಂಘರ್ಷದ ಅದೇಶಪೋಲೆ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅವು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವನ್ನೆಕಾಚಿ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಮಲಾದೇವಿ ಚಟ್ಟೋಪಾಧ್ಯಾಯ ಪಿಂಞ ಹುಕ್ಕೇರಿಕರ್ ಅಯಿಂಡ ಸಲಹೆರ ಪೋಲೆ ಇವು ಕರ್ನಾಟಕ ಲೈಫ್ ಇನ್ಸೂರೆನ್ಸ್ ಕಂಪೆನಿ ಏಜೆಂಟ್ ಮುಖವಾಡ ಇಟ್ಟಿಂಡ್ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕತ್ ಚಾಕ್ರಿಕ್ ಪೋಚಿ. ಅಲ್ಲಿ ಮುಸ್ಲಿಂಮದ ಪಾಳೇಗಾರಿಕೆರ ಕೆಟ್ಟ ದರ್ಬಾರ್ ನಡೆಂದಂಡಿಂಜತ್. ಅಲ್ಲಿಯತ ನೇವಾನ ಸ್ಥಿತಿ, ಕಷ್ಟನಷ್ಟತನ ಪೊರಮು ಜಗತ್ತ್ ಗೊತ್ತ್ ಪಡೆತ್ ಪಕ್ ಪೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅವು "ಪೀಪ್ ಟು ಹೈದರಾಬಾದ್" ಎಂದೆಣ್ಣವ ಚೆರ್ ಪುಸ್ತಕತನ ಪ್ರಕಟ ಪಡೆತ್ ಚಿ. ಹೈದರಾಬಾದ್ ಪಿಂಞ ಗುಲ್ಬರ್ಗಾತ್ ಒಂದ್ ದಂಡ್ ತಿಂಗ ಸುತ್ತಿತ್ ಜನಡ ಸಂಪರ್ಕ ಬೊಳೆಂದಂಡಿಂಜನ್ನಕೇ ಅಲ್ಲಿಯೆತ ಸಿ.ಐ.ಡಿ. ವಿಭಾಗಕ್ ಪೂರ್ತಿ ಮಾಹಿತಿ ಕಟ್ಟಿತ್ ಇಯಂಗಡ ಬದ್ ಆರ್ಕಂಗೆ ತೇಂದಪೋಪನ್ನೆಕಿಂಜತ್. ಆಚೀಂಗಿ ಅಲ್ಲೆಂಜಿ ತಪ್ಪೆಚಿಟ್ಟಿಂಡ್ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅದೇ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ಮುಂಬಯಿಕ್ ಪೋಯಿರ್ತ್.

ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ನರಿ (ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಹುಲಿ)

ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅಯಿಂಗ ಸುಮಾರ್ ಕುರಿ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಪಿಂಞ ಆಂಡ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ಜಾಗತ್ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಯ್ತು ವೇಷಮಾತಿಯಂಡೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೋರಾಟತನ ನಿಪ್ಪೆಚಿಡತೆ ನಡೆತನಾಂಗಾಯಿತ್ ಆ ಜಾಗತ್ ಚಳವಳಿ ಭಾರೀ ಉಯಿತ್ ಮಿಂಞಲಿಂಜತ್. ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅಯಿಂಡ ಪೆದತನ ಮನೆಮನೆಲೂ ಎಣ್ಣೆ ವಯಿಂಜತ್. ಎಲ್ಲಾ ಜನಳೂ ಇಯಂಗಕ್ ರಕ್ಷಣೆ

ಕೊಡ್‌ಪಯಿಂಜತೇ ಹೊರತು ದಾರೂ ಪೋಲೀಸ್‌ಕ್ ಸುದ್ದಿ ಕೊಡ್‌ಪ ಯಿಂಚ್‌ಲೆ. ಇಯಂಗಳೆ ಭಾಷಣತ್‌ರ ಮಾದರಿ ನರಿ ಅಬ್ಬರ ಇದ್‌ವನ್ನೆ ಕಿಂಜತ್. ಅನ್ನನಾಯಿತ್ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅಪ್ಪು "ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿರ ನರಿ" (ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಹುಲಿ) ಎಂದೆಣ್ಣ್‌ವ ಪೆದತ್ ಕೇಳಿಪಡ್‌ಂದತ್. ಇಯಂಗಳೆ ಅಪ್ರತಿಮ ನಿಷ್ಠೆ, ತ್ಯಾಗ, ಬಲಿದಾನ, ನೈಪ್, ನಲ್ಲರಿಕೆ, ಸರಳ ಸ್ವಭಾವತ್‌ನಗೊಂಡ್ ಜನಡ ಮನಸ್ಸ್ ನ ಗೆದ್ದಿತ್ತಿಂಜತ್. ಆಂಗಾಯಿತ್ ಜನ ಇಯಂಗಳ್ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡ್‌ಪಯಿಂಜತ್.

ಮುಂಬಯಿಲ್ ಇಯಂಗಳ್ ಅಜಯ ಘೋಷ್ ಅಯಿಂಗಳೆ ಪರಿಚಯ ಆಚಿ. ಎನ್.ಎಲ್. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ಅಯಿಂಗಳೂ ಅಲ್ಲಿಂಜತ್. ಇಯಂಗಳ್ ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ವಾದತ್‌ರ ತಿರ್ ಎಂತಂದೆಣ್ಣ್‌ವ ಅರಿವಿಕೆರ ಕೊರವುಂಡ್‌ಂದ್ ಅರ್‌ಂಜ ಘೋಷ್ ಇಯಂಗಳ್ ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ ವಾದತ್‌ನ ಚಾಯೊಡೆ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡ್‌ವಕ್ ಸಲಹೆ ಕೊಡ್‌ತತ್. ಅದಂಗ್ ಬೋಂಡಿಯಂತ ಪುಸ್ತಕತ್‌ನಲ್ಲಾ ವಿಡ್‌ತಂಡ್ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಗೋವಾ ಪ್ರಾಂತ್ಯತ್‌ರ ಮಡಗಾಂವ್‌ಕ್ ಪೋಯಿತ್ ಅಲ್ಲಿಯೇತ ದಂಡ್ ಸ್ಕೂಲ್‌ಲ್ ಓರೋರ ಘಂಟೆ ಹಿಂದಿ ಪಾಠ ಮಾಡ್‌ವ ಉಪಾದ್ರಿಯಾಯಿತ್ ಕೆಲಸತ್ ಕೂಡಿತ್ ಬದ್‌ಕ್ ನೀಸಿಯಂಡ್ ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ವಾದತ್‌ನ ಚಾಯೊಡೆ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡ್‌ಚಿ. ಅಕ್ಕ ಗೋವಾತ್ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಸರಕಾರ ಇಂಜತ್. ಅಕ್ಕ ಗೋವಾತ್‌ರ ಮುಖ್ಯಪಟ್ಟಿ ಮುಕ್ತಿ ಕುನ್ಡಾಬ್ಯಗಾಂಜಂಡ ಪರಿಚಯ ಆಚಿ. ಅಯಿಂಡ ಸಹಕಾರತ್ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅಪ್ಪು "ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಇಂಡಿಯಾ" ಎಂದೆಣ್ಣ್‌ವ ಚೆರಿಯ ಪುಸ್ತಕತ್‌ನ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಪಿಂಞ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಭಾಷೆಲ್ ಪೊರಬೂಕಿತ್ ಗೋವಾತ್ ಜನಜಾಗೃತಿ ಮಾಡ್‌ಚಿ. ಈಂಡ ಪರಿಣಾಮ ಗೋವಾತ್‌ರ ತೆರಿಭಾಗಕ್ ಅಂಟಿಯಂಡಿಂಜ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಪ್ರದೇಶತ್ ಚಳವಳಿ ಇಂಞಚ್ಚಕೂ ಉಯಿತ್‌ಲ್ ವಿರ್‌ಚಿ.

ಪಿಂಚೂಣಿ ಗಡಿಪಾರ್ ಆಜ್ಞೆ ಉಲ್ಲಂಘನೆ

1939ನೇ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ಒಂದಾಂಗ್ ಜಮಾನಿರ ಅಡಾಲ್ಫ್ ಹಿಟ್ಲರ್ ಪ್ರೋಲೆಂಡ್‌ರ ಮೀದ ಧಾಳಿ ಮಾಡಿತ್ ದಂದನೇ ಪ್ರಪಂಚ ಮಹಾಯುದ್ಧಕ್ ಮೊಳಿ ಪಾಡ್‌ಚಿ. ಅಕ್ಕ ಮೈಸೂರ್ ರಾಜ್ಯತ್ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಕಾರಕಾಯಿತ್ ಪ್ರೋರಾಟ ಭಾರೀ ರಭಸತ್ ನಡಂದಂಡಿಂಜತ್. ಜನಜಾಗೃತಿ ಸಂಘಾತರ ಮುಕ್ತಿಯೂ, ಎ.ಐ.ಸಿ.ಸಿ.ರ ಸದಸ್ಯನೂ ಆಯಿತಿಂಜ ಎನ್.ಡಿ. ಶಂಕರ್ ಎ.ಐ.ಸಿ.ಸಿ. ಸಮಾವೇಶ ತೇತಂಡ್ ಬಯ್ಯಕ್ ಬಪ್ಪಕ ಮದಗಾಂವ್‌ಕ್ ಪ್ರೋಯಿತ್ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅಯಿಂಗಕ್ ಪಿಂಚೂಣಿ ಗಡಿಪಾರ್ ಆಜ್ಞೆನ ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಮಾಡಿತ್ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಕಾರತ್‌ರ ಪ್ರೋರಾಟತ್‌ನ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಂಡೂಂದೆಣ್ಣೆ ಚಿ. ಅನ್ನನೇ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅವು ಗಡಿಪಾರ್ ಆಜ್ಞೆನ ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಮಾಡಿತ್ ಮೈಸೂರ್‌ಲ್ ಬಲ್ಯಮಟ್ಟಿತ್ ಚಳವಳಿ ಮಾಡ್‌ಚಿ. ಕೂಡೆನ್ನೆ ಅರಸ್ಪಾಚಿ, ದಂಡ್‌ಕಾಲತ್‌ರ ಜೈಲ್ ವಾಸತ್‌ರ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಯಿತ್ ಮೈಸೂರ್ ಜೈಲ್‌ಕ್ ಪ್ರೋಚಿ. ಅಲ್ಲಿ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅಯಿಂಗ್‌ಳ ಅಕಿಯವಕ್ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಚನ್ನಂಗೇ ದಿನತ್ ಅಯಿಂಗ್‌ಳ ಬೆಂಗಳೂರ್ ಜೈಲ್‌ಕ್ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡ್‌ಚಿ. ಅಲ್ಲಿಯೂ ಇಯಂಗಳ ಬೆಚ್ಚವದ್ ಜೈಲ್ ಅಧಿಕಾರಿಯಕ್ ಕಷ್ಟ ಆಯಿರ್‌ತ್. ಆ ಸಮಯತ್ ಜೈಲ್‌ಲಿಂಜಿ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಖೈದಿಯಡ ಗಲಾಟೆನ ಅಡ್‌ಕ್‌ವ ನೆವನತ್ ಒಂದೂ ಅರಿಯತ ರಾಜಕೀಯ ಖೈದಿಯಡ ಬ್ಯಾರಕ್ಸ್‌ಲ್ ತಾಂಡೂಟ್‌ಕ್ ತಾನಿಂಜ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅಯಿಂಗ್‌ಳ ತೇಡಿತ್ ಏದೇ ಕಾರಣ ಇಲ್ಲತೆ ತಾರಾಮಾರ ಲಾಠಿಲ್ ಪ್ರೋಜ್ಜತ್. ಇದತ್ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅಯಿಂಡ ಬಲತ ಕೈ ಊನ ಆಯಿತ್ ಜೀವಮಾನ ಇಡೀ ಆ ಕೈಲ್ ಒಂದೂ ಬಲ್ಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡ್‌ವಕಯ್ಯತನೆಕಾಯಿರ್‌ತ್.

ಪಿತ್ಯಾಂದೇ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯನ ಅವು ಕೆ.ಜಿ.ಎಫ್. ಪ್ರದೇಶತ್‌ರ "ಚಾಂಪಿಯನ್ ರೀಫ್" ಲಾಕಪ್ಪಾಕ್ ಆಯೆಚತ್. ಅಲ್ಲಿ 10 ತಿಂಗಳ್‌ರಚ್ಚಿಕ್

ಶಿಕ್ಷೆ ಅನುಭವಿಚಿಟ್ಟಿತ್. ಅದೇ ಸಮಯತ್ ಪೊನ್ನರ ಗಣಿ ಪ್ರದೇಶತ್‌ರ
 ಒರ್ ಮುಖ್ಯಪಟ್ಟಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಯೂ, ಕಾರ್ಮಿಕಂಗಡ ಕೂಡೆ ಆತ್ತೀಯ
 ಸಂಪರ್ಕಬೆಚ್ಚಂಡಿಂಜವನೂ ಆನ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಮೊದಲಿಯಾರ್‌ರ ಪರಿಚಯ
 ಆಯ್ತ, ಅಯಿಂಗಡ ಮೂಲಕ ಸರಕಾರಕ್ ಗೊತ್ತಾಕತನ್ನೆಕೆ ಕಾರ್ಮಿಕಂಗಡ
 ಸಂಘಟನೆನ ಶುರು ಮಾಡ್‌ಚಿ. ಕಾರ್ಮಿಕಂಗ ತಂಗಡ ಬೋಡಿಕೆನ ಮಿಂಞಾಲ್
 ಬೆಚ್ಚಂಡ್ ಮೂಂದ್‌ವಾರತ್‌ರ ಆದ್ಯತ ಮುಷ್ಕರ ನಡತ್‌ಚಿ. ಈಂದ
 ಪರಿಣಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಮೊದಲಿಯಾರ್‌ನ ಗಡಿಪಾರ್ ಮಾಡ್‌ಚಿ.

ಮೈಸೂರ್‌ರ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರ್ ಮರಣಪಟ್ಟಿ ಸಂದರ್ಭತ್
 ಜಯಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರ ಒಡೆಯರ್ ಪಟ್ಟಿತಳ್‌ತತ್. ಆ ಸಂದರ್ಭ ಎಲ್ಲ
 ರಾಜಕೀಯ ಬೈದಿಯಡ ಬುಡ್‌ಗಡೆಯಾಚಿ. ಜೈಲ್‌ಂಜಿ ಪೊರಮ ಬಂದಿತ್
 ಒರೇ ವಾರತ್ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅಯಿಂಗಳ ಪುನಃ ಗಡಿಪಾರ್ ಮಾಡ್‌ಚಿ.

ದಂಡನೇ ಮಹಾಯುದ್ಧ ಯುರೋಪ್‌ಲ್ ಕೊಲ್ಲ್‌ಕೊಲೆ, ಚೋರೆ
 ಚಿಲ್ಲಾಟಿತ್ ನಡ್‌ಂದಂಜಿಂಜತ್. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯತ್‌ರ ಬೋಡಿಕೆನ ಒತ್ತವತಾಂಗ್
 ವೈಯಕ್ತಿಕ ಯುದ್ಧ ವಿರೋಧಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡಂಡೂಂದೆಣ್ಣಿತ್, ಆಚಾರ್ಯ
 ವಿನೋಬಾ ಭಾವೆ ಅಯಿಂಗಳ ಆದ್ಯತ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಯಾಯಿತ್ ಆಯ್ಕೆ
 ಮಾಡ್‌ಚಿ. ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅಪ್ಪ ಮರೆಯತ್‌ಲಿಂಜಂಡೇ ಕೋಲಾರ,
 ಬೆಂಗಳೂರ್, ಮೈಸೂರ್ ಇನ್ನತ ಪ್ರದೇಶತ್ ಯುದ್ಧ ವಿರೋಧಿ ಚಳವಳಿಲ್
 ನೈಚಂಡಿಂಜತ್.

1952ಲ್ ಶ್ರೀ ಚಕ್ರ ಬಿ. ಮೋಣಿಯಂಡ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಲ್
ಶ್ರೀ ಎ.ಕೆ. ಗೋಪಾಲನ್ ಅಯಿಂಗ ಗೋಣಿಕೊಪ್ಪಾತ್
ಭಾಷಣ ಮಾಡಿಯಂಡುಳ್ಳದ್

1968ಲ್ ಬೆಂಗಳೂರ್ಲ್ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ನೌಕರಂಗಡ
ದಂಡನೇ ಸಮ್ಮೇಳನತಾನ ಉದ್ಘಾಟನೆಚಂಡುಳ್ಳೊ ಚಕ್ರ ಬಿ. ಮೋಣಿಯು

ಮೈಸೂರ್ ಪಿತೂರಿ ಕೇಸ್ (ಮೈಸೂರ್ ಕಾನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ ಕೇಸ್)

ಕೇಳಿಪೋನ ಮೈಸೂರ್ ಕಾನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ ಕೇಸ್‌ನ 18 ಪೋರಾಟಕಾರರ ಮೀದ ದಾಖಲ್ ಮಾಡಿತ್ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಒಂದನೇ ಅಪರಾಧಿಯಾಯಿ ತಿಂಜತ್. ಕೇಸ್‌ರ ವಿಚಾರಣೆರ ಸಂದರ್ಭತ್ ತಾನ್ ಒಂದನೇ ಅಪರಾಧಿಯಲ್ಲ. ತನ್ನ ಒಂದನೇ ದೇಶಭಕ್ತ ಪೋರಾಟಕಾರಂದ್ ಕಾಕಂಡೂಂದೂ, ಅಕ್ರಮವಾಯ್ ಭಾರತತ್ ಅಧಿಕಾರತ್‌ನ ಪುಡ್‌ಚ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ದೇಶದ್ರೋಹಿಯಾಂದೂ, ದೇಶಭಕ್ತನಾನ ತನ್ನ ವಿಚಾರಣೆ ನಡತ್‌ವಕ ಅಳತವಕ್ ಕುರ್ಚಿ ತರಂಡೂಂದೂ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ್‌ರ ಕೂಡ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ತರ್ಕ ಮಾಡ್‌ಚಿ. ಆಚಿಂಗಿ ಇಯಂಗಡ ಬೋಡಿಕೆನ ಕೋರ್ಟ್ ತಿರಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿರ್‌ತ್. ಅದ್‌ನ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮಾಡುವಕಾಯಿತ್, ಆ ಕೇಸ್‌ರ ವಿಚಾರಣೆರ ಸಂದರ್ಭತ್ ವಿಚಾರಣೆ ಪೂರ್ತಿ ತೀರುವಲ್ಲಿಕೆತ್ತನ ಒರೇಕಾಲ್‌ಲ್ ನಿಂದಂಡ್ ಕೋರ್ಟ್‌ಲ್ ಒರ್ ಇತಿಹಾಸತ್‌ನೇ ಪುಟ್ಟ್‌ಚಿಟ್ಟ್‌ತ್! ಇದೂ ಆ ವಿಚಾರಣೆಲ್ ದಾಖಲಾಯಿತ್.

ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅಯಿಂಗಡ ಏರ ಉಯಿತ್‌ರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೋರಾಟ ಪಿಂಞ ಸಂಘಟನೆರ ಕೆಲಸತ್‌ನ ತಡ್‌ಪಕಯ್ಯತ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರಕಾರ ಅಯಿಂಗಕ್ ತಮಿಳ್‌ನಾಡ್‌ರ ಸೇಲಂರ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಒಂದಾತ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಕೆಲಸತ್‌ನ ಕಾಕಿತ್ ಕೊಡ್ತಿತ್ ತಿಂಗಕ್ 90 ಉರ್‌ಪಿಯ ಸಂಬಳ ತಪ್ಪಾಂದೆಣ್ಣವ ಆಸೆ ಕಾಟ್‌ಚಿ. ಅಂದ್ ಸ್ಕೂಲ್ ಹೆಡ್‌ಮಾಸ್ಟರ್‌ಕ್ ಕ್‌ಟ್‌ವಯಿಂಜ ಸಂಬಳ ಬೋರೀ 18 ಉರ್‌ಪಿಯ. ಬೋರೆ ದಾರಾಯಿತುಂಡೇಂಗಿಯೂ ಅಚ್ಚಕ್ ಬಲ್ಯ ಸಂಬಳತ್‌ರ ಚಾಕ್ರಿನ ಭಾರೀ ಕುಷೀಲ್ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡ್‌ವಯಿಂಜತ್. ಆಚಿಂಗಿ ತಾಂಡ ಕೈಲ್ ಉಂಬಕ್ ಕಾಸ್‌ಕ್ ಗತಿ ಇಲ್ಲತ ಇಂಜ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅವು ತಾಂಗ್ ಕ್‌ಟ್‌ನ ಚಾಕ್ರಿರ ಆದೇಶತ್‌ರ ಮೀದ "I refuse to salute the British hat, I am a

freedom fighter and a patriot of the first order" (ನಾನ್ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಡ್ಯಾಟ್ಸ್ ಸಲಾಂ ಇಡುಲೆ. ನಾನೊರ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೋರಾಟಕಾರ ಪಿಂಞ ಆಪ್ರತಿಮ ದೇಶಪ್ರೇಮಿ)ಂದ್ ಎಣ್ಣೆತ್ ಆ ಚಾಕ್ರಿನ ತಿರಸ್ಕಾರ ಮಾಡ್‌ಚಿ. ಅಂದೇತ ಆಡಳಿತ ಶಾಹಿಯಕೂ ಅಧಿಕಾರಶಾಹಿಯಕೂ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯನ ತಡ್‌ಪದೇ ಬಲ್ಯ ಕಷ್ಟ ಆಯಿರ್‌ತ್. ದೇಶಕಾಯಿತ್ ಬಲ್ಯ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡ್‌ನ ಮಹಾನ್ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸಿ.ಬಿ. ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಕೇಸ್‌ಲ್ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅಯಿಂಗಕ್ ದಂಡರೆ ಕಾಲತ್‌ರ ಕಡ್‌ಪತ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಡ್‌ತತ್.

ಚರಕ ಸಂಘು ವೈನ್ಯಕ್ ಕಂಬ್‌ಳಿ ಕೊಡ್‌ತದ್

ಯುದ್ಧಕ್ ಪೆದಕ್ ಮಾತ್ರ ಅಸಹಕಾರ ಕಾಟ್‌ನಕೋ ಗಾಂಧೀಜಿರ ಮುಂದಾಳತ್ವತ್‌ರ ಚರಕ ಸಂಘು ಆಯಿರ ಕಣಕ್‌ಲ್ ಕಂಬ್‌ಳಿನ ಪಡೆಪೊಪ್ಪ ಪಡೆಯಾಳಿಯಕ್ ಕೊಡ್‌ಪ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಪಡ್‌ಂದಂಡಿಂತ್. ಇದ್ ಸೆರಿಯಾಂದ್ ಗಾಂಧೀಜಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಟಿಯಿಂಗಡಾತ್ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯನೂ ಒಬ್ಬ. ಆಂಗ್ ಗಾಂಧೀಜಿ "ಇದ್ ವ್ಯಾಪಾರ, ಮಾರ್‌ವಂಪೊ ತಾಂಡ ಸರಕ್‌ನ ಎಡ್‌ಪಂವೊ ಅದ್‌ನ ಎನ್ನನೆ, ಎಂತಂಗಾಯಿತ್ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡ್‌ವಾಂದೆಣ್ಣ್‌ವಾನ ಅರ್‌ಂಜವಂಡೂಂದಿಲ್ಲೆ"ಂದ್ ಎಣ್ಣೆವ ತೇಲ್‌ಚಿಡ್‌ವ ಉತ್ತರ ಕೊಡ್‌ತಿತ್ ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಯಂಡತ್. ಇದ್ ವಿರ ಗೂಂದಲಕ್ ಬಟ್ಟೆಮಾಡ್‌ಚಿ. ಗಾಂಧೀಜಿಕ್ ಮುಖಭಂಗ ಆಚಿ.

ಈಂಡೆಡೆಲ್ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರಕಾರ ಕಮ್ಯೂನಿಷ್ಟ್ ಪಾರ್ಟಿರ ಮೀದ ಪೇರಿತೆಂಜ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಆಜ್ಞೆನ ರದ್ದ್ ಮಾಡ್‌ಚಿ. ಆಚಿಂಗಿ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅಯಿಂಡ ಮೀದ ಇಂಜ ಗಡಿಘಾರ್ ಆಜ್ಞೆ ಮಾತ್ರ 1947ಂಡ ಆಖೀರಿಕೆತ್ತಣೆಯೂ ಅನ್ನನೇ ಇಂಜತ್.

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

ಕ್ವಿಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಚಳವಳಿ ಆಚರಣೆ ಪಾರ್ಟಿಕೋತ್ಸವ

ಸನ್ಮಾನ ಪತ್ರ

ನಾಡುತಂತ್ರ ಹೋರಾಟಗಾರರಾದ ಕ್ರೀಷಣ / ಶ್ರೀ ಚಿಕ್ಕೇಗ ಒಂ. ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ,
ವೇದವರಾಪುರ

ರವರನ್ನು ಈಗಲೇ ೯-೮-೧೯೪೭ರಂದು ಮಡಿಕೇರಿಯ ಭೀಮಬೆಂದ್ರ ಅರ್ಪಣೆಗಾಗಿರುವ
ಕ್ವಿಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಚಳವಳಿಯ ಆಚರಣೆ ಪಾರ್ಟಿಕೋತ್ಸವ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಅವರು ನಾಡುತಂತ್ರ
ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ, ಈ ವಿನೂತನ ಪತ್ರ ಸಹಿ ಸನ್ಮಾನಿಸಲಾಯಿತು.

೨೦. ೮. ೧೯೪೭

ಎನ್. ಆರ್. ಮಣಿಪಲ್
ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು
ನಾಡುತಂತ್ರ, ದಿ. ೨೪.೮.೧೯೪೭
ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ, ಮಡಿಕೇರಿ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

ಈ ತಾಮ್ಮಪತ್ರವನ್ನು

ನಾಡುತಂತ್ರ ರಚನೆ ಮುಖೇತ್ಸವ ಸಮಾರಂಭಗಳ
ಕುರಿತು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ನಾಡುತಂತ್ರ ಸಂಗ್ರಾಹಣೆ
ಚರ್ಮರಣೆಯ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಕೃತಿ ಪ್ರಧಾನಿಯ
ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿ ಅವರು ದಯವಿಟ್ಟು

ಏಪ್ರಿಲ್ 15, 1972
24 November, 1894ರ ಸಂದರ್ಭ

17.

ಶ್ರೀ. ಬಿ. ಸಿ. ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ
ಕ್ವಿಟ್ ಇಂಡಿಯಾ
ಸ್ಮರಣ ಪತ್ರ

ಚಕ್ಕರ ಬಿ. ಮೊಣ್ಣಯ್ಯಂಗ್ ಕ್ವಿಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಸನ್ಮಾನ ಪತ್ರ

ಕ್ವಿಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಘೋಷಣೆ ಪಿಂಞ ಬಂಧನ

1942ಂಡ ಆಗಸ್ಟ್ 8ಂಗ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ರ ಎ.ಐ.ಸಿ.ಸಿ. ಸಭೆ ಕೂಡಿತ್ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರಕ್ "ಕ್ವಿಟ್ ಇಂಡಿಯಾ" (ಭಾರತ ಬುಟ್ಟಿತ್ ಪೋಯಿ) ಘೋಷಣೆ ಇಟ್ಟಿಂಡ್ ಭಾರತತ್‌ಡೀ ಯುದ್ಧ ವಿರೋಧಿ ಚಳವಳಿ ತಿತ್ತ್ ಕತ್ತಟ ಕತ್ತ್‌ಚಿ. ಗಾಂಧೀಜಿ ಕೂಡ್‌ನನ್ನೆಕೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ರ ಮುಕ್ಯಾಲ್ ಮುಕ್ರಿಯಡ ಕೂಡ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅಯಿಂಗಳೋ ಅರೆಸ್ಸ್ ಮಾಡಿತ್ 15 ದಿನ ಮಡಿಕೇರಿ ಜೈಲ್‌ಲ್‌ಟ್ಟಿತ್. ಅಲ್ಲೆಂಜ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯನ ಪೊಲ್ಲೂರ್ ಜೈಲ್‌ಲ್ ಕಾವಲ್ ಖೈದಿಯಾಯಿತ್ ಇಟ್ಟಿತ್ತಿಂಜತ್. ಅಲ್ಲಿ ಸುಮಾರ್ 22 ತಿಂಗ ಜೈಲ್‌ಶಿಕ್ಲೆ ಅನುಭವಿಚಿಟ್ಟಿತ್. ಅಲ್ಲಿ ಅಯಿಂಗಕ್ ಎಸ್.ವಿ. ಘಾಟೆ, ಎಸ್.ಎನ್. ಹೂಳ್ಳ, ಮಾಜಿ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಆರ್. ವೆಂಕಟರಾಮನ್ ಇನ್ನತ ಸುಮಾರ್ ಮುಕ್ರಿಯಡ ಪರಿಚಯ ಆಚಿ. ಅಯಿಂಡೆಲ್ಲಾರ್‌ಡ ಒಡನಾಟತ್ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯಂಜ ಪರ್ಚಸ್ಸ್ ಇಂಞಚ್ಚಕೂ ಜಾಸ್ತಿಯಾಚಿ. ಆರ್. ವೆಂಕಟರಾಮನ್ ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್ ಪಾರ್ಟಿರ ಕನ್ಸುಲಿಡೇಟ್‌ಲ್ ಕೂಡಿತ್ತಿಂಜತ್. ಅಲ್ಲಿ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅಯಿಂಗಳೂ ಇಂಜತ್. ಮಾಜಿರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಇಯಂಗಳೆಲ್ಲಾ ಇಕಾನಮಿಕ್ಸ್ ಬೋಧನೆ ಮಾಡ್‌ವಯಿಂಜತ್‌ಲೊ.

ಇವು ವೆಲ್ಲೂರು ಜೈಲ್‌ಲಿಪ್ಪಕ ಆಚಾರ್ಯ ವಿನೋಬಾ ಭಾವೆ, ಬಿಹಾರತ್‌ರ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಯಿತ್ತಿಂಜ ರವಿಶಂಕರ್ ಶುಕ್ಲ ಪಿಂಞ ಅಯಿಂಡ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲತ್‌ರ ಸದಸ್ಯಂಗಳೂ ಜೈಲ್‌ಲಿಂಜತ್. ಭಾವೆ ಅಯಿಂಗ ಪ್ರತೀ ದಿನ ಬೈಟಾಪಕ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಸಭೆಲ್ ಬೋರೆ ರಾಜಕೀಯ ಖೈದಿಯಕ್ ಪ್ರವಚನ ಮಾಡ್‌ವಯಿಂಜತ್. 1944ಂಡ ಆದ್ಯತ್ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ 22 ತಿಂಗತ್‌ರ ಜೈಲ್‌ವಾಸ ತೇತಂಡ್ ಇಂಜಕಿಂಜನ್ನೆ ಬೇಶರತ್ ಬುಡ್‌ಗಡೆಯಾಚಿ. ಆಚೀಂಗಿ ಗಡಿಪಾರ್ ಆಜ್ಜೆ ಮಾತ್ರ ಅನ್ನನೇ ಇಂಜತ್.

ಆ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಇಯಂಗಳ ಪಾರ್ಟಿನ ಬಲಪಡ್‌ತ್‌ವಕಾಯಿತ್ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಕ್ ಆಯಿಚತ್. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಲ್ ಇಯಂಗಡ ನೈಪ್‌ನಗೊಂಡ್ ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್ ಚಳವಳಿ ಎಲ್ಲಲ್ಲಿಯೂ ಬೊಳಂದತ್. 'ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ನರಿ' ಪಿಂಞೊಮ್ಮ ಅಬ್ಬರ್‌ಟ್ಟತ್, ಸರಕಾರ ನೆಟ್ಪಚಿ.

1945ಂಡ ಅಖೀರಿಲ್ ಚಿರಿಯ ಬಯತ್‌ರ ಸಾಹಿತಿ ಕುಳುಕುಂದ್ ಶಿವರಾಯ (ನಿರಂಜನ) ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್ ಪಾರ್ಟಿರ ಪೂರ್ಣಕಾಲತ್‌ರ ಸದಸ್ಯಂಗಳಾಯಿತ್ ಕೂಡ್‌ಚಿ. ಅಯಿಂಗಡ ಸಂಪಾದಕತ್ವತ್ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಂಜ 'ಜನಶಕ್ತಿ' ಂದೆಣ್ಣ್‌ವ ಪಾರ್ಟಿರ ಪತ್ರಿಕೆ ಕನ್ನಡತ್ ಪ್ರಕಟ ಆಯಂದಿಂಜತ್. ಅಕ್ಕ ಇಂಞೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಯಿತಿಂಜ ಎಂ.ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್ ಇಯಂಗಕ್ ಸಹಕಾರ ಮಾಡ್‌ವಯಿಂಜತ್. ಮಿಂಞಕ್ ಅಪು ಬಲ್ಯ ಕಾರ್ಮಿಕ ನಾಯಂಕಂಗಳೂ, ಶಾಸಕಂಗಳೂ ಆಚಿ. ಅದೇ ಕಾಲತ್ ದಂಡನೇ ಮಹಾಯುದ್ಧವೂ ತೇಂದತ್. ಹಿಟ್ಲರ್‌ರ ಸೈನ್ಯ ರಷ್ಯಾತ್‌ರ ಸೇನಕ್ ಚೋತಿತ್ ಅಡ್ಡಬುದ್ಧತ್. ಹಿಟ್ಲರ್ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಯಂದತ್, ಇಟಲಿರ ಮುಸ್ಸೋಲಿನಿರ ಶವತ್‌ನ ತರ್‌ಚಿತ್ ನರಿನಾಯಿಯಕ್ ಚಾಡ್‌ಚಿ. ಜಪಾನ್‌ರ ಟೋಜೋಂಡ ಅಂತ್ಯವೂ ಅನ್ನನೇ ಆಚಿ. ಜೆಕೋಸ್ಲೋವೆಕಿಯಾ, ಯುಗೋಸ್ಲಾವಿಯಾ, ಪೋಲೆಂಡ್, ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಇನ್ನತ ದೇಶ ಪುನಾದ್ಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯತ್‌ನ ಪಡ್‌ಂದತ್. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯತ್ ಸೂರ್ಯತಾರ್‌ವದೇ ಇಲ್ಲೆಂದೆಣ್ಣ್‌ವ ದುರಭಿಮಾನತ್‌ರ ಸ್ಥಿತಿ ಬದಲಾಯಿತ್, ಸರಿಯಾಪದ್ ಸುಲಭತೊಂದೂ ಕೈಯ್ಯುಲೆಂದೆಣ್ಣ್‌ವದ್ ಚಾಯೋಡೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತಿಂಜತ್.

ಭಾರತಕ್ ಮಾತ್ರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಇಲ್ಲೆ

ಹಿಟ್ಲರ್‌ನ ಎದ್‌ರಾಚಿಡ್‌ವ ಕಯ್ಯತೆ ಚೋತ್ ಪೋನ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರಕಾರಕ್ ಮಿಂಞಾಕ್ಳೆಂತ ಮಾಡಂಡೂಂದೆಣ್ಣ್ ವದ್ ಗೊತ್ತಾ ಕತಾನಕೋ, ಭಾರತಕ್ ಮಾತ್ರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕೊಡ್‌ಪ್‌ಲೆಂದ್ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡ್‌ಚಿ. 'ಕ್ವಿಟ್ ಇಂಡಿಯಾ' ಚಳವಳಿ ನ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರಕಾರ ಬೇರೋದೆ ಬಲ್‌ಚಿ ಕನ್‌ಚಿತ್. ಭಾರತತ್‌ಡೀ ನಿರಾಸೆ ಕವುಂಜಿತಿಂಜತ್. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರಕಾರ ಭಾರತತ್‌ರ ಮೀದ ತಾಂಡ ಪುಡ್‌ತತ್‌ನ ಇಂಞಾಚ್ಚ ಕೂ ಬಲಪಡಿತಿತ್, ತಾಂಡ ಚಕ್ರಾಧಿಪತ್ಯತ್‌ನ ಉಳಿಕೆ ಮಾಡ್ಯವಕ್ ಪೊರಟಿತಿಂಜತ್. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಿಂಞ ಮುಸ್ಲಿಂ‌ಲೀಗ್ ಬಕ್ಯಚೆ ಕೂಡಿತ್ ಬ್ರಿಟಿಷ್‌ಡ ಕೂಡೆ ಅಲ್‌ತ್ ತಕ್ಕ್ ಪರವ ತೀರ್ಮಾನಕ್ ಬಾತ್.

ಐ.ಎನ್.ಎ. ಪಡೆಯಾಳಿಯಡ ಬುಡ್‌ಗಡೆ

ನೇತಾಜಿ ಸುಭಾಸ್‌ಚಂದ್ರಬೋಸ್ ಅಯಿಂಗಳ ಕೊಂಡ್ ಸ್ವಾಪನೆಯಾನ ಐ.ಎನ್.ಎ. ಪಡೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್‌ಡ ಮೀದ ತಿರಿತ್ ಬುದ್ಧಿತ್ ಭಾರತತ್‌ರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕಾಯಿತ್ ಪೋರಾಡ್‌ನಾಂಗಾಯಿತ್ ಆಂಡ ಯೋಧಂಗಳ ಮೀದ ಪಗೆ ತೀತವಕಾಯ್ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರಕಾರ ಅಯಿಂಗಳ್ ಕಡ್‌ಪತ್‌ರ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಡ್‌ಪಕ್ ತೀರ್ಮಾನೆಡ್‌ತಂಡತ್. ಅಚೀಂಗಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ರ ಮುಂದಾಳತ್ವತ್ ಇಡೀ ಭಾರತತ್‌ರ ಜನ ಈ ಕ್ರಮತ್‌ನ ವಿರೋಧ್ ಮಾಡಿತ್ ಐ.ಎನ್.ಎ. ಯೋಧಂಗಳ ಬುಡ್‌ಗಡೆ ಮಾಡ್‌ಚಿಟ್ಟಿತ್. ಆ ಸಮಯತ್ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅವು ಜನಡಲ್ಲಿ ಪುರ್‌ಡ್ ಪುಟ್ವೊಚಿಟ್ಟಿತ್ ಚಳವಳಿ ಉಯಿತ್‌ಲ್ ನಡ್‌ಪನ್ನೆಕೆ ಮಾಡ್‌ಚಿ. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರಕಾರ ಗ್‌ಡ್‌ತ್‌ಪೋಚಿ.

ನೌಕಾಪಡೆ ಯೋಧಂಗಡ ಬಂಡಾಯ

1946ಂಡ ಫೆಬ್ರವರಿ 18ಂಗ್ ನೌಕಾದಳತ್‌ರ ಯೋಧಂಗ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅಧಿಕಾರಿಯಡ ಮೀದ ತಿರಿತ್ ನಿಂದಿತ್ ಬಂಡಾಯ ಘೋಷಣೆ ಮಾಡ್‌ಚಿ. ನೌಕಾದಳತ್‌ರ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅಧಿಕಾರಿನ ಸೆರೆಲ್‌ಟ್ಟಿತ್, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್, ಮುಸ್ಲಿಂ ಲೀಗ್ ಪಿಂಞ ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್ ಪಾರ್ಟಿರ ಬಾವುಟಿತ್‌ನ ಪುಡ್‌ಚಿತ್ ದೇಶತ್‌ರ ಮುಕ್ತಿಯಡ ಬೆಂಬಲ ಕೇಟಿತ್, ಅದೇ ಆದ್ಯ ಆಯಿತ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಿಂಞ ಮುಸ್ಲಿಂಲೀಗ್‌ರ ಮುಕ್ತಿಯಳ ಸಂಪರ್ಕ ಮಾಡ್‌ಚಿ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ರ ವಲ್ಲಭವಾಯಿ ಪಟೇಲ್ ಪಿಂಞ ಮುಸ್ಲಿಂಲೀಗ್‌ರ ಮಹಮ್ಮದ್‌ಆಲಿ ಜಿನ್ನಾ ಅವು ಈ ಯೋಧಂಗಕ್ ಚಾಯಿಲ್ ಬಜ್ಜಿತ್, ಬಯ್ಯಕ್ ಪೋಯಿತ್ ಸರಕಾರಕ್ ಶರಣಾಪಕ್ಕೆಣ್ಣ್ ಚಿ. ಈನಗೊಂಡ್ ಆ ಯೋಧಂಗಡ ಎಲ್ಲಾ ತರತ್‌ರ ಧೈರ್ಯ, ಪುರ್‌ದ್ ಎಲ್ಲಾ ಕರಿತ್ ಅಯಿಂಗಕ್ ಮಿಂಞಕ್ಕೆಂತ ಮಾಡಂಡೂಂದೇ ಗೊತ್ತಾಯಿಲೆ. ಆಚೀಂಗಿ ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್ ಪಾರ್ಟಿ ಮಾತ್ರ ತನ್ನಗೊಂಡ್ ಆಪ ಎಲ್ಲಾ ಬೆಂಬಲತ್‌ನೋ ಆ ಯೋಧಂಗಕ್ ತಪ್ಪಾಂದೆಣ್ಣ್‌ವ ತಕ್ಕ ಕೊಡ್‌ತಿತ್ ಅಯಿಂಡಲ್ಲಿ ಧೈರ್ಯತ್‌ನ ದುಂಬ್‌ಚಿಟ್ಟಿತ್. ಭಾರತತ್‌ರ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಮಿಕ ವರ್ಗಕ್ ಯೋಧಂಗಡ ಬಂಡಾಯಕ್ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡ್‌ಪಕ್ ಕರೆ ಕೊಡ್‌ತತ್. ಭಾರತತ್‌ರ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಮಿಕ ವರ್ಗ ಒಗ್ಗಟ್‌ಲ್, ಒರ್‌ಮನತ್ ಎದ್‌ ನಿಂದಿತ್ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರಕಾರತ್‌ರ ವಿರೋಧವಾಯಿತ್ ಧರಣಿ ಮಾಡಿತ್ ಯೋಧಂಗಕ್ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡ್‌ತತ್. ಈ ಚಳವಳಿಲ್ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ತಾಂಡ ಜೊತೆಕಾರಳ ಕೂಟಿಯುಂಡ್ ಇರ್‌ಲ್ ಪೊವುಲ್‌ಂದ್ ಲೆಕ್ಕ ಇಲ್ಲತೆ ನೈಚಿತ್ ಕಾರ್ಮಿಕಂಗ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರಕಾರತ್‌ರ ಮೀದ ತಿರೀತ್ ಬೂವನಕೆ ಮಾಡ್‌ವಲ್ಲಿ ಖನಪಟ್ಟ ಪಾತ್ರ ಎಡ್‌ಂಡತ್. ಕಾರ್ಮಿಕಂಗಡ ಸ್ಪೈಕ್‌ರ ಸಂದರ್ಭತ್ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಎಚ್ಚಕರ ಮುಟ್ಟಿಗೆ ಬೊತ್ತಿ

ಪೋಯಿತಿಂಜತೇಂದೆಣ್ಣ ಕ ಆ ಸಮಯತ್ ಮುಂಬಯಿಲೂ ಒರೇ ಒರ್ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಕಾರನ ತೇಡ್ ನಕೋ ಕಾಂಬಯಿಂಜೆತ್ ಲ್ಲೆ. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯತ್ ಕನ್ನಿಕಂಬ್ ರನ್ನೆಕೆ ಇಂಜ ರಕ್ಷಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಲೂ ಬಲ್ಯ ಬಿರ್ಕ್, ಚಾಯೋಡೆ ಅರ್ಂಜ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರಕಾರ ಪರಿಷ್ಠಿತಿ ಪತ್ತೆ ಪಾಳಾಪದ್ ಬೋಂಡಾಂದ್ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡ್ ಚಿ. ಈ ಬಂಡಾಯತ್ ದಂಡನೇ ದಿನವೇ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಕ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಆಟ್ಲಿ 1947ಂಡ ಆಗಸ್ಟ್ 15ಂಗ್ ಭಾರತಕ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕೊಡ್ ತಿತ್ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಭಾರತತ್ಂಜ ಪೋರ್ಡ್ ವಾಂದೂ, ಅದಂಗ್ ಬೋಂಡಿಯಾನಂತ ರಾಜಿ ಸಂಧಾನತ್ ನ ಮಾಡ್ ವಕ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಿಂಞ ಮುಸ್ಲಿಂ ಲೀಗ್ ರ ಮುಕ್ರಿಯಡ ಕೂಡೆ ತಕ್ಯಾಬಾಕ್ ನಡ್ ತ್ ವಕ್ 'ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಮಿಷನ್' ನ ಅಯೆಪಾಂದೂ ಘೋಷಣೆ ಮಾಡ್ ಚಿ.

ಭಾರತ ದಂಡ್ ಪಾಲಾಚಿ - ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕ್ ಟ್ವೆಚಿ

ಅಟ್ಲಿರ ಘೋಷಣೆಕ್ ಒತ್ತಿತ್ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರಕಾರ ಮೂಂದ್ ಮಂತ್ರಿಯಡ 'ಮಿಷನ್' ನ ಭಾರತಕ್ ಅಯಿಚತ್. ಅವು ಬಂದಿತ್ ಮುಸ್ಲಿಂ ಲೀಗ್ ರ ಮುಕ್ರಿಯಕ್ ತಂಗಡದೇ ಬೋರೆ ರಾಷ್ಟ್ರ ಪಡ್ ವಂವ ಆಸೆನ ವೋಳೆಪ್ ಚಿಟ್ಟಿತ್, ಅಯಿಂಗಡ ಒಡ್ ತಿತ್ ಆಳ್ವ ಕೆಣಿಲ್ ಅಖಂಡ ಭಾರತತ್ ನ 'ಭಾರತ' ಪಿಂಞ 'ಪಾಕಿಸ್ತಾನ' ದ್ ದಂಡ್ ಬೋರೆ ಬೋರೆ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಯಿತ್ ಒಡ್ ತಿತ್ ಅಧಿಕಾರ ಒಪ್ಪ್ ಚಿಟ್ಟಿತ್. ಕಡೇಕ್ ಎನ್ನನೆಯೋ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕ್ ಟ್ವೆನಕೋ, ಭಾರತ ಒಡ್ ದ್ ಪೋನಾನಗೊಂಡ್ ದೇಶತ್ ರ ಸುಮಾರ್ ದೇಶಭಕ್ತಂಗಡನ್ನೆಕೆ ಮೋಣ್ಣಯ್ಯ ಅವು ಕೂಡ ಏರ ದುಃಖಿಪಟ್ಟಿತ್. ಅಚಿಂಗಿ ಒಂದೂ ಮಾಡುವ ಕೈಂಜ್ ಲೆ.

1947ಂಡ ಆಗಸ್ಟ್ 15ಂಗ್ ದೇಶಕ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕ್ಷಾಪಕ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅವು "The mission of my life is Complete" ("ನಾಡ ಬದ್‌ಕ್‌ರ ಗುರಿನ ನಾನ್ ಮುಟ್ಟಿಯೆ") ಂದ್ ತಾಂಡ ದೇಶಪ್ರೇಮಿ ಪ್ರೋರಾಟಕಾರದ ಕೂಡೆ ಕುಶಿಪಟ್ಟಿತ್. ಆ ಕುಶಿರ ಗಳಿಗನ ಅವು ತಾಂಡ ಬದ್‌ಕ್‌ಡೀ ನೆನತಿಯವಯಿಂಜತ್. ಅಚಿಂಗಿ ದೇಶತ್ ಸಮತಾವಾದತ್‌ನ ಬೊಳ್‌ತಿತ್ ಆಂಡ ಅಡಿಪಾಯತ್ ದೇಶತ್‌ನ ಕೆಟ್ಟವ ಕೈಂಚ್‌ಲೆಲ್ಲಾಂ ದೆಣ್ಣೆವ ಬೇರ ಪಿಂಞ ನೊಂಬಲ ಅಯಿಂಗಳ ಚಾವಣೆಕ್ ಕುತ್‌ವ ಯಿಂಜತ್.

ದೇಶಕ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕ್ಷಾಪನದು ಜಮೀನ್ದಾರಿ ಪದ್ಧತಿನ ಇಲ್ಲತಾಕುವಕ್ ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್ ಪಾರ್ಟಿ ಹೈದರಾಬಾದ್‌ರ ತಲಂಗಾಣತ್ (ಇಕ್ಕ ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶತುಂಡ್) ಬಲ್ಯ ಪ್ರೋರಾಟತ್‌ನ ನಡತ್‌ವಕ್ ವಿರ್ಪಾಡ್ ಮಾಡ್‌ಚಿ. ಅಕ್ಕ ಅರೆಸ್ತಾಪಾನ ತಪ್ಪೆಚಿಡ್‌ವಾಂಗಾಯಿತ್ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅವು ಎಂ.ಬಿ. ಚಕ್ಕರಂದೆಣ್ಣೆವ ಪೆದಬೆಚ್ಚುಂಡ್ ಹೈದರಾಬಾದ್‌ಲ್ ನೈಚಿತ್. 'ಮುಬ್ಬಳ್ಳಿ ನರಿ' ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಮುಬ್ಬಳ್ಳಿಲ್ ಜಮೀನ್ದಾರಿ ಪದ್ಧತಿರ ವಿರೋಧ ವಾಯಿತ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಯಂಡಿಪ್ಪಕ ಅಯಿಂಗಳ ಪುಡ್‌ಚಿತ್, ಕಾವಲ್ ಖೈದಿಯಾಯಿತ್ 20 ತಿಂಗಳೂ ಅಧಿಯಾಯಿತ್ ಕಲ್ಲಟಗಿ, ಹಿಂಡಲಗಿ, ಯರವಾಡ ಜೈಲ್‌ಲ್‌ಟ್ಟಿತಿಂಜತ್. ಅಚಿಂಗ್ಲೂ ಜೈಲ್‌ರೊಳ್‌ಲ್‌ಂಜಲೇ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡಿತ್ ತಲಂಗಾಣತ್ ಬಲ್ಯ ಆಂದೋಲನ ಸುರು ಮಾಡ್‌ಚಿ. 1950ಂಡ ಆದ್ಯತ್ ಇವು ಯರವಾಡ ಜೈಲ್‌ಂಜಿ ಬುಡ್‌ಗಡೆಯಾನಕೋ ಧಾರವಾಡತ್‌ರ ಕಲೆಕ್ಟರ್ ಇಯಂಗಳ ಮುಂಬಯಿ ಪ್ರಾಂತ್ಯತ್‌ಂಜೇ ಗಡಿಪಾರ್ ಮಾಡ್‌ವ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡ್‌ಚಿ. ಅಚಿಂಗಿ ಪಾರ್ಟಿ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅಯಿಂಗಳ ಮರೆಯಾಯಿತಿಂಜಂಡೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡ್‌ವಕ್ ಒಪ್ಪೆಚಿಟ್ಟಿತಿಂಜತ್. ಅನ್ನನೇ ಅವು ಭೂಗತವಾಯಿತಿಂಜಂಡೇ ತಾಂಡ

ಪಾರ್ಟಿರ ಕೆಲಸತನ ಮಾಡ್‌ಚಿ. ಆಚೆಂಗಿ ಚನ್ನಂಗೇ ದಿನತ್ ಇವು ಪುನಃ ಒಳೇಕಾಚಿ. ಅಲ್ಲಿ ಅವು ಕೋರ್ಟ್‌ಲ್ ತಾನೇ ವಾದ ಮಾಡಿತ್ ಬುಡ್‌ಗಡೆ ಯಾಯಿತ್ ಬಾತ್. ಇನ್ನನೆ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅವು ತಾಂಡ ಬದ್‌ಕ್‌ಲ್ ಸುಮಾರ್ 100 ತಿಂಗಳೂ ಅಧಿಯಾಯಿತ್ ಕಡ್‌ಪತ ಜೈಲ್‌ಶಿಕ್ಷೆನ ಅನುಭವಿಚಿಟ್ಟಿತ್. ಕೊಡಗ್‌ರ ಏದೊರ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಯೋಧನೂ ಇಚ್ಚಕ್ ಕಾಲತ್ರ ಜೈಲ್ ಶಿಕ್ಷೆನ ಅನುಭವಿಚಿಟ್ಟಿತ್‌ಲ್ಲೆ. ಇದ್ ಒರ್ ದಾಖಲೆ. ಕೊಡಗ್‌ರ ಎಲ್ಲಾ ಮೂಲನಿವಾಸಿಯಳೂ ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡುವಂತಹ ದಾಖಲೆ.

ಈಂದೆಡೆಲ್ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯಂಡ ಮಂಗಲ ಪಾಲಿಬೆಟ್ಟಿತ್‌ರ ಕುಪ್ಪಂಡ ಮಾಚಯ್ಯಂಡ ಮೂಂದನೇ ಮೋವ ಸರಸ್ವತಿರ ಕೂಡೆ 1948ತ್ ಏರ್ಪಾಡಾಯಿತಿಂಜಕೋ, ಇಯಂಗಡ ಜೈಲ್ ವಾಸತನಗೊಂಡ್ ಇದ್ ನಡಂದಾಲೆ. ಆಚೆಂಗಿ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯಂಡ ದೇಶಭಕ್ತಿ, ಸ್ವಾರ್ಥ ಇಲ್ಲತ ಪೋರಾಟ, ಸತ್ಯಕಾಯಿತ್ ಅಯಿಂಗಡಲ್ಲಿಂಜ ಹಟ, ಜನಸಾಮಾನ್ಯಂಗಡ ಮೀದ ಅಯಿಂಗಕಿಂಜ ಕಾಳಜಿ, ಮಕ್ಕಡಂತಃ ಮನಸ್ಸುಕ್ ಚೋತ ಸರಸ್ವತಿ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯಂಗಾಯಿತ್ ಕಾತಂಡಿಂಜತ್. ಇನ್ನನಾಯಿತ್, 05-06-1950ತ್ ಇಯಂಗಡ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರ್ ಮಂಗಲ ಏದೇ ಗೌಜಿ ಗದ್ದಾಳ ಇಲ್ಲತ ತಾಂಡ ಸಂಸಾರ ಪಿಂಞ ಚನ್ನ ಬೆಂದು ಚಂಜಾದಿಯಡ ಮಿಂಞಲ್ ಕೋಣಗೇರಿ ಗ್ರಾಮತ್ ತಾಂಡ ಒಕ್ಕತ್‌ರ ಮನೆಲ್ ನಡ್‌ಂದತ್. ಅಕ್ಕ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅಯಿಂಗಕ್ 40ಬಯತ್. ದಂಪತಿಯ ಒಬ್ಬನೊಬ್ಬ ಚಾಯೋಡೆ ಅರ್‌ಂಜಂಡ್ ಒತ್ತೋರ್ಮೆಲ್ ಬದ್‌ಕ್ ನೀಸ್‌ಚಿ. ಗರೀಬತನ, ಕಷ್ಟ ನಷ್ಟ ಏದೂ ಇಯಂಗಡ ಒತ್ತ ದಾಂಪತ್ಯಕ್ ತೊಡ್‌ಕಾಯಿಲೆ. ಈ ನ್ಹಟ್‌ಲ್ ಶ್ರೀಮತಿ ಸರಸ್ವತಿ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯಂಡ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಮೆಚ್ಚುವಂತದ್. ಇಯಂಗಕ್ ದಂಡ್ ಮಕ್ಕ, ಪೆರಿಯವ ಕಾವೇರಮ್ಮ (ಬೀನ), ಇಯಂಗ ತಿತಿಮತಿಲ್ ವಾಸತುಳ್ಳ ಕಾಳೇಂಗಡ ಪೊನ್ನಪ್ಪಂಡ ಪೆರಿಯ ಮೋಂವೊ ಅಚ್ಚಯ್ಯ (ಪ್ರಭು)ನ

ಮಂಗಲಾಯಿತ್, ದಂಡನೆಯಂವೋ ಅಚ್ಚಯ್ಯ (ಬಿಪಿನ್), ಅರೆಯಡ ಪೂವಯ್ಯಂಡ ಮೋವ ಶೀಲನ ಮಂಗಲಾಯಿತ್.

ಸರಕಾರತ್ ಪತ್ತೆ ತಾತ್ ವ ಧಮನಕಾರಿ ನೀತಿನಗೊಂಡ್ ತಲಂಗಾಣ ಸಮರತ್ ಕಾಲತ್ ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್ ಪಾರ್ಟಿ ವಯಂಗಿಪೋಚಿ. ಕರ್ನಾಟಕತ್ ಈ ಪಾರ್ಟಿನ ಬಲಕೂಟ್ ವಕಾಯಿತ್ ಕೇಂದ್ರ ಸಮಿತಿ ರಾಜ್ಯ ಮಂಡಳಿನ ರದ್ದ್ ಮಾಡಿತ್. ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಕೂಡ್ ನನಕೆ ಅಂಜಾಳಡ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಮಂಡಳಿನ ರಚನೆ ಮಾಡ್ ಚಿ. ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅದ್ಂಡ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಚಿ. ಈ ಮಂಡಳಿರ ಎಡೆಬುಡತ ನೈಪ್ ನಗೊಂಡ್ ಒರೇ ಕಾಲತ್ ಪಾರ್ಟಿ ಬಲಕೂಡಿ ಬೊಳಂದತ್. ಮಂಗಲೂರ್ಲ್ ಪಾರ್ಟಿರ ಬಲ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನತ್ ನೋ ನಡ್ತಿತ್ ಎಲ್ಲಾರ್ಡ ಮೆಚ್ಚ್ಗೆ ಪಡ್ಂದತ್. ಈ ಕಾರಣತ್ ನಗೊಂಡ್ 1952ತ್ ನಡ್ಂದ ದೇಶತ್ ಆದ್ಯತ ಚುನಾವಣೆಲ್ ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್ ಪಾರ್ಟಿ ಪೈಪೋಟಿಕ್ ಒಂದತ್.

ಸುಮಾರ್ 20 ಕಾಲ ಪಾರ್ಟಿರ ಪೂರ್ಣಾವಧಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತನಾಯಿತ್ ಕೊಡಗ್ ಪೊರಮತ್ರ ಪ್ರದೇಶತ್ ನಿಷ್ಠೆಲ್ ನೈಚಿ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅವು 1952ಂಡಿತ್ತೆಟಿ ತಾಂಡ ಸಂಸಾರ ಸಮೇತ ದೇವರಪುರತ್ ಪಕ್ಕತ ಹೆಬ್ಬಾಲೆ ಗ್ರಾಮತ್ (ಪೊನ್ನಂಪೇಟೆ ಹೋಬಳಿ) ನೆಲೆನಿಂದತ್. ಇವು ಹೆಬ್ಬಾಲೆ ಭದ್ರಗೊಳ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿರ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷನಾಯ್ತು, ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಯ್ತು ಸುಮಾರ್ 18 ಕಾಲ ಆದರ್ಶವಾನ ನೈಪ್ ನೈಚಿತ್ ಗ್ರಾಮ, ಊರ್ ಕೇರಿರ ಬೊಳಚಿಕ್ ಕಾರಣ ಕರ್ತಂಗಲಾಚಿ. ದೇವರಪುರತ್ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸ್ಕೂಲ್ ನ ಉನ್ನತ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸ್ಕೂಲಾಯಿತ್ ಮಾರ್ಪಾಡ್ ಮಾಡಿತ್. ಅದ್ ನ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶತ್ ಮೋಡೆಲ್ ಸ್ಕೂಲಾಯಿತ್ ಮಾಡ್ ಚಿ. ಹೆಬ್ಬಾಲೆ ಭದ್ರಗೊಳ ಸೇವಾ ಸಹಕಾರ ಸಂಘತೂ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಯಿತ್ 8 ಕಾಲ ನೈಚಿತ್ ಅದ್ ನ ಮಾದರಿ ಸಂಘವಾಯ್ ಬೊಳತ್ ಚಿ. ಇವು ಗೋಣಿಕೊಪ್ಪ

ಕಾವೇರಿ ವಿದ್ಯಾಸಂಸ್ಥೆ ರ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿರ ಸದಸ್ಯನಾಯ್ಕೂ, ಗೋಣಿಕೊಪ್ಪ ಹೈಸ್ಕೂಲ್‌ರ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿರ ಸದಸ್ಯನಾಯ್ಕೂ ಸೇವೆ ಮಾಡಿತ್.

ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್ ಪಾರ್ಟಿ ದಂಡ್ ಭಾಗ ಆನಾನ ಕಂಡಿತ್ ನೊಂದ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ತಾಂಡ ರಾಜಕೀಯ ಚಟುವಟಿಕೆನ ಮೆಲ್ಲೆ ಮೆಲ್ಲೆ ಕಮ್ಮಿ ಮಾಡಿಯಂಡ್ ಬಂದಕೋ ತಾಂಡ ಬದ್‌ಕೊಡೀ ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್ ಪಾರ್ಟಿರ ಸದಸ್ಯನಾಯಿತ್, ಅಂಡ ನಿಷ್ಠಾವಂತ ಕಾರ್ಯಕರ್ತನಾಯಿತಿಂಜತ್.

ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅಯಿಂಗಕ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೋರಾಟಕಾರಕ್ ಕೊಟ್ಟವಯಿಂಜ ಗೌರವ ಪಣ ಕೊಟ್ಟವಯಿಂಜತ್. ತಾನ್ ಏದ್ ಗೌರವ ಪಣತ್ ಆಸೆ ಬೆಚ್ಚಂಡೂ ಪೋರಾಡಿತ್ಲೆ. ತಾಂಡ ಅಪಾರ ದೇಶಭಕ್ತಿಲ್ ದೇಶತ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕಾರ್ಯ್ ಒರ್ ನಲ್ಲ ಪ್ರಚೆರ ಕರ್ತವ್ಯತ್‌ನರ್‌ಂಜಂಡ್ ನೈಚೇಂದೂ, ಅಂಗಾಯಿತ್ ತಾಂಗ್ ಗೌರವಪಣ ಬೋಂಡಾಂದೆಣ್ಣಿತ್ ಅರಿಚಿಟ್ಟಿತ್ ಅದ್‌ನ ತಿರಸ್ಕಾರ ಮಾಡ್‌ಚಿ. ಅಚಿಂಗಿ ತಾಂಗ್ ನಲ್ಲದ್ ಬಯಂದವಯಿಂಗಡ ಒತ್ತಾಯಕ್ ಒತ್ತಂಡ್ ಬಯ್ಯ ಅದ್‌ನ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡ್‌ಚಿ.

ಭಾರತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯತ್‌ರ ಬೊಳ್ಳಿ ನಮ್ಮೆರ ಸಂದರ್ಭತ್ 15-08-1972ತ್ ಸರಕಾರ ಮಡಿಕೇರಿಲ್ ಇಯಂಗಕ್ ತಾಮ್ರ ಪತ್ರ ಕೊಡ್‌ತಿತ್ ಸನ್ಮಾನ ಮಾಡ್‌ಚಿ. ಅಕ್ಕಲೂ ಪೆದ ನೋಂದಾವಣೆ ಮಾಡ್ಯಂಡ ಎಲ್ಲಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೋರಾಟಕಾರಕ್ ತಾಮ್ರ ಪತ್ರ ಕೊಡ್‌ತಕ ಮಾತ್ರ ತಾನ್ ಕೇಟವಂದ್ ಹಟ ಪುಡ್‌ಚಿತ್, ಅನ್ನನೆ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡ್‌ಚಿ.

ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್ ಚಳವಳಿಲ್ ಇಯಂಗ ಮಾಡ್‌ನ ಅಸಾಧಾರಣ ಸೇವೆನ ಗುರ್ತು ಮಾಡಿತ್ 1976ತ್ ರಷ್ಯಾ ಸರಕಾರ ಇಯಂಗಲ ಅಧಿಕೃತ ಸರಕಾರಿ ಬೆಂದುವಾಯಿತ್ ಕಾಕ್‌ಚಿಟ್ಟಿಂಡ್ ಮೂಂದ್ ತಿಂಗ ತಕ್ಕಾರ ಮಾಡಿತ್ ಇನಾಂಮೋಡೆ ಅಯಿಚತ್.

ತಾರೀಕ್ 15-08-1987ತ್ ಸರಕಾರ ದೇಶತ್‌ರ 40ನೇ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನಮ್ಮರ ಸಂದರ್ಭತ್ ಇಯಂಗಳ್ ಸನ್ಮಾನ ಪತ್ರ ಕೊಡ್‌ತಿತ್ ತಕ್ಕಾರ ಮಾಡ್‌ಚಿ. ನಂಗಡ ದೇಶತ್‌ರ 50ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋತ್ಸವತ್‌ರ ಸಂದಂರ್ಭತ್ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅಯಿಂಗಳ್ ಕೊಡ್‌ಗ್ ಜಿಲ್ಲಾ ಡಳಿತನ್‌ಗೊಂಡ್ ಸನ್ಮಾನ ಪತ್ರ ಕೊಡ್‌ತಿತ್ ಗೌರವ ಕಾಟ್‌ಚಿ. ತಾಂಡ ಬಯತ್‌ಕಾಲತ್ ಆರೋಗ್ಯ ಪತ್ತೆ ಪಾಳಾಯಿತಿಂಜ ಇಯಂಗಳ್ ಸನ್ಮಾನ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡ್‌ವಕ್ ಪೋಪಕೈಂಜಿಲೆ. ಅನ್ನ ನಾಯಿತ್ ಅಕ್ಕತ ಜಿಲ್ಲಾ ಧಿಕಾರಿಯೇ ಖುದ್ ಮನೆಕ್ ಪೋಯಿತ್ ಇಯಂಗಳ್ ಸನ್ಮಾನ ಮಾಡ್‌ಚಿ.

ನಾಕರ್‌ಂಜನ್ನೆಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೋರಾಟತ್ ಗಡಿಘಾಟ್ ಆಜ್ಜನಗೊಂಡ್ ರಾಜ್ಯತ್‌ಂಜ ಪೊರಮಯಿಂಜ ಕೊಡ್‌ಗ್ ಒರೇ ಒರ್ ವ್ಯಕ್ತಿ ಎಣ್ಣೆಕ ಶ್ರೀ ಚಕ್ಕೇರ ಬಿ. ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅವು. ಇಯಂಗಳ್ ಸರಳ ಸ್ವಭಾವಕ್ ಇಯಂಗಳ್ ಬದ್‌ಕ್‌ಲ್ ನಡ್‌ಂದ ಒರ್ ಘಟನೆಯೇ ಸಾಕ್ತಿ. ಇವು ದೇವರಪುರತ್‌ರ ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆರ ಪಕ್ಕತೇ ಒರ್ ಮನೆಲ್ ವಾಸ ಯಿಂಜತ್. ಅಂದ್ ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯತ್‌ರ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಯಿತಿಂಜ ಇ.ಎಂ.ಎಸ್. ನಂಬೂದ್ರಿಪಾದ್ ಒಮ್ಮ ದೇವರಪುರಕಾಲೆ ಮೈಸೂರ್‌ಕ್ ಅಧಿಕೃತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ ಪೋಂಡಿಂಜತ್. ಅಂದ್ ಪತ್ತ್ ಗಂಟೆಕ್ ತಾಂಡ ಸಿನೇತ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯಂಡ ಮನೆಕ್ ಬಪ್ಪಿಂಂದ್ ಅವು ಮಿಂಞಲೇ ಅರಿಚಿಟ್ಟಿತಿಂಜತ್. ಅನ್ನನೇ ನಂಬೂದ್ರಿಪಾದ್ ಮನೆಕ್ ಪೋಪಕ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅವು ಎಕ್ಕಾಲೂ ಇಪ್ಪನ್ನೆಕೆ ಕಾಕಿಚ್ಚಿ ಪಿಂಞ ಶರ್ಟ್ ಇಟ್ಟಂಡ್ ಮನೆರ ಪಕ್ಕತ ತರಕಾರಿ ತೋಟತ್ ಗುದ್ದಲಿ ಪುಡ್‌ಚಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಯಂಡಿಂಜತ್. ಮೊಣ್ಣಯ್ಯನ ಕಂಡ ನಂಬೂದ್ರಿಪಾದ್ರಿ ಕುಶಿರ ಕಣ್ಣೀರ್‌ಟ್ಟಂಡ್ ಪ್ರೀತಿಲ್ "ಹಲೋಕಾಮ್ರೇಡ್" ಎಂದೆಣ್ಣಿಯಂಡ್ ಬಾತಿ ತಬ್ಬಿಯಂಡತ್. ಇದ್‌ನ ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡ ನಂಬೂದ್ರಿಪಾದ್ ಅಯಿಂಡ ಕೂಡೆ ಇಂಜ ಪೋಲೀಸ್ ಪಿಂಞ

ಬೋರೆ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಬೆರಗಾಯಿಪೋಚಿ! ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅಯಿಂಗಡ ಮನೆಲ್ ಚೆಟ್ಕರಿ ಪಿಂಞ ದೋಸೆನ ತಿಂದಿತ್, ಪೊರ್ಡಾವಾಂಗ್ ಮುಪ್ಪಡೆ ಅಪು ತಾನ್ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಯಿತಿಕ್ಕಣೆ ಎಂತಹ ಸಹಾಯ ಮಾಡ್ವಕೂ ತಯಾರುಳ್ಳಂದೂ, ಎಂತ ಬೋಂಡೇಂಗೂ ಕೇಳಿಂದೆಣ್ಣವಕ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅಪು ತಾಂಗ್ ಒಂದೂ ಬೋಂಡಾಂದೂ, ಭಾರತತ್ ಸಮತಾವಾದ ಶಾಶ್ವೀತವಾಯಿತ್ ನೆಲೆನಿಪ್ಪನೆಕಾಚೇಂಗಿ ಅದೇ ಮದೀಂದೂ ಎಣ್ಣೆಚಿ. ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅಯಿಂಗಡ ಸರಳತೆ ಪಿಂಞ ನಿಸ್ವಾರ್ಥತೆಕ್ ಈಂಗ್ಂಜಿ ಬಲ್ಯ ನಿದರ್ಶನ ಬೋಂಡುವಾ ?

ತಾಂಡ ಆಖೀರಿ ದಿನಕೆತ್ತಣೆಯೂ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅಪು ಪಾರ್ಟಿರ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಕಮಿಷನ್ನ್ರ ಸದಸ್ಯನಾಯ್ ನೈಚಿತ್. ಇನ್ನತ ತ್ಯಾಗಮಯ, ಸರಳ, ಸ್ವಾರ್ಥ ಇಲ್ಲತ, ಖಂಡಿತವಾದಿ, ನಿಷ್ಕರವಾದಿ ಬದ್ಕಾನ ನೀಸಾನ ಅಪರೂಪತ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೋರಾಟಕಾರ ಚಕ್ಕೆರ ಬಿ. ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಇಪು ತಾಂಡ 92ನೇ ಬಯತ್ಲ್ ತಾರೀಕ್ 07-09-2002ಂಗ್ ಸ್ವರ್ಗಸ್ಥಂಗಲಾಚಿ. ಇಯಿಂಗಕ್ ಬೋರೈಂಗಡ ಮೀದ ಎನ್ನನೆ ದ್ವೇಷ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಂಡೂಂದೇ ಗೊತ್ತಿಂಜಾಲೆ. ಅಯಿಂಡ ದೃಷ್ಟಿಲ್ ಎಲ್ಲಾರೂ ನಲ್ಲಂಯಿಗಳೇ.

ಇನ್ನತ ಅಪ್ರತಿಮ ಧೀರ, ಶೂರ, ಪೋರಾಟಕಾರಂಡ ಗುಣತ್ಲ್ ಒಂದ್ ದಂಡ್ ಗುಣತ್ನೇಂಗಿ ನಂಗಡಲ್ಲಿ ಬೊಳತಿಯವದೇ ನಂಗ ಅಯಿಂಗಕ್ ಕೊಡ್ಪ ಶ್ರದ್ಧಾಂಜಲಿ. ಧೀರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೋರಾಟಕಾರಂಡ ಆತ್ಮಕ್ ಚಿರಶಾಂತಿ ಕ್ಷೆಡ್ಲೆಂದ್ ಮಾತಾಯಿ ಕಾವೇರಿನ, ಮಾಗುರು ಇಗ್ಗು ತಪ್ಪನ ಬೋಡ್ಯಂಡ್, ನಂಗಡ ದೇಶಕ್ ನಂಗಡ ಕೈಲಾಪ ಚಿರಸೇವೆನ ಮಾಡ್ವಕ್ ನಂಗಲ್ಲಾ ಇಂದೇ ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡನ.

ಅಪ್ರತಿಮ ಧೀರ ಚಕ್ಕೆರ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅಮರನಾಡ್.

ಜೈ ಹಿಂದ್.

ಶ್ರೀ ಚಕ್ರ ಬಿ. ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಪಿಂಞ ಸರಸ್ವತಿ ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ

ಶ್ರೀ ಚಕ್ರ ಬಿ. ಮೊಣ್ಣಯ್ಯ ಅಯಿಂಗಡ ಕುಟುಂಬಕಾರ

ಕರ್ನಾಟಕ ಕೂಡವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ,
ಮಡಿಕೇರಿ

ಸಮಿತಿ ಸದಸ್ಯಂಗ

ಅಧ್ಯಕ್ಷ :

ಐಮುಡಿಯಂಡ ರಾಣಿ ಮಾಚಯ್ಯ

ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ :

ವಿನೂದ್ ಚಂದ್ರ

ಸದಸ್ಯಂಗ :

ಚಿಲ್ಲಜಮ್ಮನ ನಾಣಮ್ಮಯ್ಯ ಸೂಮೇಶ್

ಬಾಚರಣಿಯಂಡ ರಾಣು ಅಪ್ಪಣ್ಣ

ಕೂರಕುಟ್ಟಿರ ಸರ ಚಂಗಪ್ಪ

ಕಾಳಚಂಡ ಎ. ಪಳಂಗಪ್ಪ

ಪೂನ್ನೀರ ಪ್ರಭು ಕಾವೇರಪ್ಪ

ಮಂಡೇಪಂಡ ಗೀತಾ ಮಂದಣ್ಣ

ವದಪಡ ಅಯ್ಯಪ್ಪ

ಮಡೆಯಂಡ ವಿಠಲ್ ಬೆಳ್ಳಪ್ಪ

ಪಡಿಂಞಾರಂಡ ಎ. ಪ್ರಭುಕುಮಾರ್

ತೇಲಪಂಡ ಕವನ್ ಕಾರ್ಯಪ್ಪ

ಮಡೆಯಂಡ ಸಬಿತಾ ಕಾರ್ಯಪ್ಪ

ಬೀನಂಡ ಎಸ್. ಪೂಣಚ್ಚಿ

ಅಜ್ಜಿಕಂಡ ಟಿ. ಭೀಮಯ್ಯ

ಕೋಣನಕಟ್ಟೆಕಾರಳಾನ ದಿ. ಅಜ್ಜಿಕಂಡ
ತಿಮ್ಮಯ್ಯ ಪಿಂಞ ದಿ. ತಂಗಮ್ಮ (ತಾಮನೆ :
ಚಕ್ಕೇರ) ದಂಪತಿಯಡ ಮೋಂವನಾಯಿತ್
ತಾರೀಕ್ 29-5-1941 ಲ್ ಪುಟ್ಟ್ನ
ಭೀಮಯ್ಯ ಹೈಸ್ಕೂಲ್ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸತ್ನ
ಪೊನ್ನಂಪೇಟೆ ಸರಕಾರಿ ಹೈಸ್ಕೂಲ್‌ಲೂ,

ಬಿ.ಎಸ್ಸಿ. ಡಿಗ್ರಿನ ಮೈಸೂರ್‌ರ ಸೈಂಟ್ ಫಿಲೋಮಿನಾ ಕಾಲೇಜ್ ಪಿಂಞ ಬಿ.ಎಲ್.
ಡಿಗ್ರಿನ ಮೈಸೂರ್‌ರ ಶ್ರೀ ಶಾರದಾ ವಿಲಾಸ್ ಲಾ ಕಾಲೇಜ್‌ಲ್ 1964 ಲ್
ಪಡ್‌ಂದಂಡ ಇಯಂಗ 1980 ಕೆತ್ತನೆ ಲಾಯರ್ ಚಾಕ್‌ರಿ ಮಾಡಿಯಂಡಿಂತ್.
ಅಲ್ಲಿಂಜ ವೀರಾಜಪೇಟೆ ತಾಲೋಕ್ ಕೊಡಗ್ ಮೂಲನಿವಾಸಿಯಡ ಸಂಘತ್‌ರ
ಅಧ್ಯಕ್ಷ. ಕೋಮಾರ್ಕ್ ಬಹುರಾಜ್ಯ ಕಾಫಿ ಮಾರಾಟ ಸಂಘತ್‌ರ ಸ್ಥಾಪಕ
ನಿರ್ದೇಶಕ ಪಿಂಞ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಯಿತ್ ಕಾರ್ಬಾರ್ ಮಾಡಿತ್. ಇಕ್ಕ ಸುಮಾರ್ 26
ಕಾಲತ್‌ಂಜ ಗೋಣಿಕೊಪ್ಪ ಕಾವೇರಿ ವಿದ್ಯಾಸಂಸ್ಥೆರ ನಿರ್ದೇಶಕನಾಯಿತೂ ಇಕ್ಕ
ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷನಾಯಿತೂ ಕಾರ್ಬಾರ್ ಮಾಡಿಯಂಡುಂಡ್. ಪಲತರ ವಿಷಯತ್
ಪ್ರಬಂಧ ಮಂಡನೆ ಮಾಡಿತುಳ್ಳ ಇಯಂಗಕ್ ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟತ್‌ರ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯೂ
ಕೊಟ್ಟಿತ್.

ಇಯಂಗಡ ವಿಳಾಸ :

ಅಜ್ಜಿಕಂಡ ಟಿ. ಭೀಮಯ್ಯ

ಕೋಣನಕಟ್ಟೆ, ಧನುಂಗಾಲ ಪೋಸ್ಟ್

ಗೋಣಿಕೊಪ್ಪ ಮಾರ್ಗ, ಕೊಡಗ್ - 571 218

ಫೋನ್ : 08274 - 242338, Mob : 9449252558